

Heerhugowaard
Stad van kansen

Raadsbegroting 2012

Inhoudsopgave

Inleiding	5	Bijlagen	159
Leeswijzer	9	Bijlage 1: Jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een gelijk volume	161
Programmaplan	15	Bijlage 2. Uitvoeringsinformatie	163
Programma 1. Veiligheid	17	Bijlage 3. Kerngegevens	167
Programma 2. Stedelijk beheer	23	Bijlage 4. Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130	169
Programma 3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving	31		
Programma 4. Sociale samenhang	41		
Programma 5. Dienstverlening, communicatie en informatisering	49		
Algemene dekkingsmiddelen	55		
Bedrag voor onvoorziene uitgaven	57		
Paragrafen	59		
Paragraaf A. Lokale heffingen	61		
Paragraaf B. Weerstandsvermogen	67		
Paragraaf C. Onderhoud kapitaalgoederen	71		
Paragraaf D. Financiering / Treasury	83		
Paragraaf E. Bedrijfsvoering	91		
Paragraaf F. Verbonden partijen	99		
Paragraaf G. Grondbeleid	113		
Overzicht baten en lasten	119		
Overzicht baten en lasten	121		
Uitgangspunten raadsbegroting en meerjarenperspectief	123		
Toelichting per programma op de baten en lasten 2012	127		
Uiteenzetting financiële positie	133		
Uiteenzetting financiële positie	135		
Toelichting op begrotingsuitkomst en meerjarenperspectief	141		
Reserves en voorzieningen	145		
Vervangingsinvesteringen	149		

Heerhugowaard
Stad van kansen

Inleiding

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 13 september 2011

Met deze inleiding wordt u de raadsbegroting 2012 aangeboden. Op basis van de uitgangspunten voor deze begroting, het door u genomen besluit over de invulling van de bezuinigingstaakstelling en de meest recente informatie bieden wij u een structureel, materieel sluitend meerjarenperspectief aan.

In de opbouw van deze raadsbegroting zijn geen wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van die van 2011.

Een toelichting op de inhoud van deze raadsbegroting is opgenomen via de leeswijzer die vanaf bladzijde 11 van deze begroting is opgenomen.

Zoals u toegezegd in de raadsbegroting 2011 heeft een evaluatie plaatsgevonden van de in de raadsbegroting opgenomen effectindicatoren. De uitkomsten hiervan zijn in de commissie Middelen van 4 juli 2011 aan u voorgelegd.

Begrotingsuitkomst en meerjarenperspectief

De uitkomsten van deze begroting en de meerjarenramingen tot en met 2015 zijn gebaseerd op:

- de vastgestelde uitgangspunten (zie paragraaf 5 (bladzijde 43 en verder) van de Voorjaarsnota 2011);
- de op 30 juni 2011 vastgestelde Voorjaarsnota 2011, het in die nota opgenomen beleid en de aangenomen amendementen; en
- de informatie uit de meicirculaire 2011 over de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds vanaf 2012.

De uitkomsten zijn als volgt (ter vergelijking is ook het perspectief uit de Voorjaarsnota 2011 vermeld):

	Bedragen x € 1000			
	2012	2013	2014	2015
Perspectief in Voorjaarsnota 2011 (RB2011183)	1.083	1.146	1.413	435
Perspectief in deze begroting	1.466	1.548	1.717	449

Het perspectief volgens deze begroting is ten opzichte van het perspectief in de Voorjaarsnota 2011 met € 383.000 toegenomen. De belangrijkste redenen voor deze verbetering zijn:

- mutatie in de opbrengsten onroerende zaak belastingen (OZB)
  - door actualisatie van het objectenbestand,
  - inflatiecorrectie van de opbrengsten, en
- een groter effect dan in de Voorjaarsnota 2011 werd geprognosticeerd van de leges WABO.

In bovenstaand perspectief is rekening gehouden met de meerjarige ontwikkeling van de algemene uitkering op basis van de meicirculaire 2011. In het raadsvoorstel tot vaststelling van de Voorjaarsnota 2011 (RB2011183) van 14 juni 2011 is u inzicht gegeven in de financiële effecten van de meicirculaire 2011.

Voor de volledigheid wijzen wij u er nogmaals op dat in dit perspectief nog niet de financiële effecten van de decentralisatie van de taken uit het bestuursakkoord bevat (zie ook inleiding Voorjaarsnota 2011). Zodra daarover meer bekend is informeren wij u uiteraard daarover.

In de Voorjaarsnota 2012 zal, in overeenstemming met het besluit van de raad van 23 november 2010, de subsidie van Stichting Cool in relatie tot het ambitieniveau en het activiteitsaanbod opnieuw worden bekeken om het volume van het subsidiebudget en volgende jaren vast te stellen.

In het raadsvoorstel tot vaststelling van de raadsbegroting 2012 zullen wij u verder informeren over de septembercirculaire 2011, waarin o.a. de effecten van de '3^e dinsdag in september' zijn opgenomen, en de gevolgen hiervan op de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds vanaf 2012. Wij gaan er vanuit dat deze circulaire in de derde week van september verschijnt.

Vanaf bladzijde 127 van deze begroting zijn gespecificeerde toelichtingen per raadsprogramma opgenomen.

Tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota 2011 is u toegezegd dat u een nadere uitwerking van de in dat document opgenomen stelpost grondexploitaties ten laste van exploitatie ontvangt. Deze uitwerking is voor de jaarschijf 2012 nagenoeg gereed. Een separaat advies hierover ontvangt u uiterlijk 13 oktober 2011.

Planning

Gepland is dat u op 10 november 2011 deze begroting vaststelt.

Op 27 oktober 2011 is er een technische bespreking met de raadscommissie Middelen. Daarnaast is er tot en met 5 oktober 2011 de gelegenheid tot het stellen van technische vragen.

Op 13 oktober 2011 krijgt u het raadsvoorstel met conceptbesluit over de vaststelling van deze begroting.

De tweede bestuursrapportage 2011 ontvangt u eveneens op 13 oktober 2011. In die rapportage staat een prognose over de uitkomsten van de jaarrekening 2011. Technische vragen daarover kunt u stellen tot en met 20 oktober 2011. Het is de bedoeling dat de beantwoording daarvan (zo nodig) kan worden betrokken bij de technische bespreking van de begroting 2012 met uw commissie Middelen op 27 oktober 2011.

Het financieel effect van de tweede bestuursrapportage 2011 wordt opgenomen in het raadsvoorstel over de vaststelling van de raadsbegroting 2012.

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard

Heerhugowaard
Stad van kansen

Leeswijzer

Raadsbegroting

De raadsbegroting 2012 is opgesteld conform de indeling die is aangegeven in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Artikel 8 BBV geeft aan dat gemeenten hun begroting opstellen aan de hand van programma's. In de raadsbegroting 2012 wordt de programma-indeling gevolgd zoals die is opgenomen in het *'collegeprogramma 2010 - 2014'*. Ook de Voorjaarsnota 2011 is gebaseerd op die indeling.

De raadsbegroting dient tenminste uit een beleidsbegroting en een financiële begroting te bestaan. In de begroting heeft het beleid een centrale plaats. De cijfers vormen de vertaling van dat beleid. In de raadsbegroting worden derhalve het beleid en de baten en lasten, die daaruit voortvloeien, aan elkaar gekoppeld.

In de raadsbegroting 2012 worden bovenstaande richtlijnen gevolgd. De onderdelen uit de beleidsbegroting treft u aan in de hoofdstukken *'Programmaplan'* en *'Paragrafen'*, terwijl de financiële begroting is opgenomen in de hoofdstukken *'Overzicht van baten en lasten'* en *'Uiteenzetting financiële positie'*.

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting bestaat volgens artikel 7 BBV tenminste uit het programmaplan en de paragrafen.

Het programmaplan

Het programmaplan bevat de te realiseren programma's, een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen en een bedrag voor onvoorzien (artikel 8 BBV).

Per programma treft u, toegespitst op het betreffende programma, aan:

- *Thema*
Een kernachtige weergave van de bestaansreden van het programma. Het thema is relatief permanent en geeft de identiteit van het programma weer.
- *Context en achtergrond*
Een korte beschrijving van de inhoud van het programma en de ontwikkelingen die invloed hebben op de achtergrond en inhoud van dit programma.
- *Kaderstellende beleidsnota's*
Een chronologische opsomming van de voor het programma relevante beleidsnota's, inclusief de datum van besluitvorming door de raad.
- *Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?*
Een overzicht van de collegedoelstellingen en daaraan voor 2012 verbonden activiteiten. Hierdoor kan op een eenvoudige wijze een relatie worden gelegd tussen datgene wat we willen bereiken en datgene wat we ervoor gaan doen.

- *Effectindicatoren*
Kengetallen, die de streefwaarden van de gemeentelijke doelstellingen weergeven met betrekking tot het betreffende programma.
Uitgangspunt is dat streefwaarden worden opgenomen voor de jaarschijf waarin de meting plaatsvindt.
In het voorjaar van 2011 zijn de in de raadsbegroting 2011 opgenomen effectindicatoren geëvalueerd. De uitkomsten van deze evaluatie zijn gepresenteerd in de commissie Middelen van 4 juli 2011. De effectindicatoren zijn in overeenstemming met genoemde uitkomsten en conclusies in de raadsbegroting 2012 opgenomen. De focus ligt in deze raadsperiode vooral op de streefwaarden.
- *Wat mag het kosten?*
Het financiële kader (gesplitst in baten en lasten) met betrekking tot de realisatie van de geplande doelstellingen en activiteiten voor het betreffende programma. Het financiële kader dient op deze plek in de raadsbegroting slechts ter informatie. In de financiële begroting wordt in het hoofdstuk Overzicht van baten en lasten per programma een nadere uiteenzetting van het financiële kader gegeven.

Het *overzicht van algemene dekkingsmiddelen* bevat conform artikel 8 lid 5 BBV de volgende elementen:

- lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- algemene uitkeringen;
- dividend;
- saldo financieringsfunctie; en
- overige algemene dekkingsmiddelen.

Het *geraamde bedrag voor onvoorziene uitgaven* (artikel 8 lid 6 BBV) is bepaald op basis van een vast bedrag per woonruimte binnen de gemeente.

De paragrafen

In de paragrafen worden onderwerpen behandeld die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie. Omdat de paragrafen de beleidsuitgangspunten van de beheersmatige activiteiten en de lokale heffingen bevatten, vallen zij onder de beleidsmatige begroting. In de raadsbegroting 2012 zijn conform artikel 9 lid 2 BBV onderstaande zeven paragrafen opgenomen.

Paragraaf A. Lokale heffingen (artikel 10 BBV):

- geraamde inkomsten;
- beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- aanduiding lokale lastendruk; en
- beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Paragraaf B. Weerstandsvermogen (artikel 11 BBV):

- inventarisatie risico's;
- inventarisatie weerstandscapaciteit; en
- beleid inzake weerstandscapaciteit en risico's.

Paragraaf C. Onderhoud kapitaalgoederen (artikel 12 BBV):

- wegen;
- riolering;
- waterhuishouding;
- openbaar groen; en
- gebouwen.

Daarnaast zijn in deze paragraaf opgenomen:

- bermen en bermsloten;
- verkeer;
- openbare verlichting;
- straatreiniging;
- sneeuw- en gladheidbestrijding;
- speelvoorzieningen; en
- straatmeubilair.

In de paragraaf wordt ingegaan op het betreffende beleidskader, de daaruit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van die consequenties in de begroting.

Paragraaf D. Financiering / treasury (artikel 13 BBV):

- financiële positie;
- beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille; en
- begrotingsgegevens over het EMU-saldo.

Paragraaf E. Bedrijfsvoering (artikel 14 BBV):

- stand van zaken en beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Paragraaf F. Verbonden partijen (artikel 15 BBV):

- visie op verbonden partijen, in relatie tot de realisatie van de in de begroting opgenomen doelstellingen en de beleidsvoornemens omtrent deze verbonden partijen.

Paragraaf G. Grondbeleid (artikel 16 BBV):

- visie op grondbeleid in relatie tot de realisatie van de in de begroting opgenomen doelstellingen;
- aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd;
- actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- onderbouwing geraamde winstneming; en
- beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken, in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Financiële begroting

De financiële begroting bevat een totaaloverzicht van baten en lasten met bijbehorende toelichtingen (artikel 17 - 19 BBV), alsmede een uiteenzetting omtrent de financiële positie van de gemeente en de toelichting daarop (artikel 20 - 21 BBV).

Totaaloverzicht van baten en lasten met toelichting

Dit onderdeel van de financiële begroting geeft een samenvattend overzicht van de baten en lasten van de programma's, die beschreven zijn in het programmaplan. Het totaaloverzicht bevat de volgende elementen:

- raming van baten, lasten en saldo per programma;
- de geraamde algemene dekkingsmiddelen en het geraamde bedrag voor onvoorzien;
- geraamd resultaat voor bestemming;
- beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma; en
- geraamd resultaat na bestemming.

Tevens wordt inzicht gegeven in de incidentele baten en lasten met betrekking tot de raadsbegroting 2012.

In het totaaloverzicht zijn (ter toelichting) ook de gerealiseerde bedragen van bovengenoemde onderdelen voor het voorvorig begrotingsjaar (2010) en de ramingen van het voorgaande begrotingsjaar (2011) op basis van de nieuwe programma-indeling opgenomen. Vervolgens zijn per programma, als uitwerking van de in de beleidsbegroting gegeven financiële kaders, de oorzaken voor aanmerkelijke verschillen tussen de ramingen 2012 en de ramingen van het voorgaande jaar toegelicht.

In dit onderdeel van deze begroting vindt u verder de door uw raad vastgestelde uitgangspunten voor het opstellen van de raadsbegroting 2012 terug. Op grond van artikel 19 BBV dient in dit onderdeel van de begroting tevens een berekening van het EMU-saldo te worden opgenomen. Deze berekening kunt u in de raadsbegroting 2012 echter terugvinden in Paragraaf D '*Financiering/Treasury*'.

Tenslotte zijn ter informatie in bijlage 2 '*Uitvoeringsinformatie*' de productramingen per programma opgenomen. Deze maken onderdeel uit van de zogenaamde informatie voor derden.

Uiteenzetting van de financiële positie met toelichting

De uiteenzetting van de financiële positie heeft de bedoeling de raad de informatie te verstrekken die zij nodig heeft voor een juiste interpretatie van de begroting. De uiteenzetting van de financiële positie bestaat uit de volgende onderdelen (artikel 20 BBV):

- raming financiële gevolgen van bestaand en nieuw beleid dat in de programma's is opgenomen;
- jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- investeringen;
- financiering; en
- stand en verloop van de reserves en de voorzieningen.

Van bovengenoemde onderdelen zijn de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen apart opgenomen in de gelijknamige bijlage 1. Informatie met betrekking tot de financiering van de gemeente is terug te vinden in Paragraaf D '*Financiering / Treasury*'.

In de uiteenzetting van de financiële positie en in de meerjarenramingen zijn de gevolgen van de Voorjaarsnota 2011 opgenomen.

Bijlagen

In de bijlagen zijn specificaties opgenomen over:

- jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- uitvoeringsinformatie;
- kerngegevens gemeente Heerhugowaard; en
- bezuinigingen: Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130

Heerhugowaard
Stad van kansen

Programmaplan

In dit hoofdstuk wordt per raadsprogramma een uiteenzetting gegeven van de wijze waarop en de mate waarin de doelstellingen worden gerealiseerd. Tevens treft u in dit hoofdstuk een overzicht aan van de algemene dekingsmiddelen en het bedrag voor onvoorziene uitgaven.

Programma 1. Veiligheid

Thema

Veiligheid is één van de kerntaken van de gemeente. Veiligheid is meer dan fysieke veiligheid. Het gaat ook om de sociale veiligheid: zorgen dat iedereen zich binnen en buiten veilig voelt.

Onze inwoners en hun eigendommen moeten worden gerespecteerd. Om de veiligheid te vergroten moet er een goede balans gezocht worden tussen preventie en repressie.

Context en achtergrond

Het gemeentelijk veiligheidsterrein omvat een reeks van veiligheidsonderwerpen, variërend van woonoverlast, jeugdcriminaliteit en huiselijk geweld tot brandveiligheid en crisisbeheersing. Voor de aanpak van deze thema's worden vanuit de gemeente diverse maatregelen uitgevoerd, veelal in samenwerking met tal van partijen. Een rol daarbij spelen zowel de publieke partijen zoals politie en justitie, als private partijen, zoals bewoners en ondernemers. De gemeente heeft de regierol op dit complexe terrein: regie door sturing op de selectie en de aanpak van de maatregelen, sturing op samenwerking en nakoming van afspraken en sturing op kwaliteit en evaluatie. Uiteindelijk gaat het om een veilige woon- en leefomgeving, waaraan burgers en organisaties een bijdrage leveren. Hierbij is van belang dat alle schakels van de veiligheidsketen goed op elkaar aansluiten (voorkomen, preventieve maatregelen, voorbereiden, bestrijden en nazorg).

Het programma 'Veiligheid' heeft zowel betrekking op de sociale als de fysieke veiligheid:

- Sociale veiligheid heeft betrekking op criminaliteit, ernstige vormen van overlast en subjectieve gevoelens van (on)veiligheid (een veilig gevoel).

- Fysieke veiligheid heeft betrekking op brandweezorg, verkeersveiligheid, externe veiligheid (zicht op risico's voor de omgeving van inrichtingen die omgaan met gevaarlijke stoffen) en beheersing van rampen en crises (waaronder naast de meer bekende ramptypen ook terreurdreiging en pandemieën).

Preventie en handhaving zijn belangrijke sleutelbegrippen daar waar het de veiligheid betreft.

Brandweezorg

Een belangrijke schakel in de fysieke veiligheidszorg wordt geleverd door de brandweer. De missie van de gemeentelijke brandweer in regionaal verband luidt:

'Iedere inwoner van Heerhugowaard, Schermer en Langedijk kan overal op een adequaat niveau van brandweezorg en rampenbestrijding rekenen'.

Aangezien de brandweer Heerhugowaard ook een belangrijk onderdeel is van de brandweezorg in de gemeente Schermer en Langedijk zijn deze ook formeel toegevoegd aan de missie van de brandweer.

In 2011 is voortgeborduurd op de uitkomsten van de onderzoeken naar de kwaliteit van de brandweezorg. Belangrijkste aandachtspunt en ook aanleiding is de verbetering van de opkomsttijden. In 2011 zijn de resultaten van de verschillende onderzoeken bij de korpsen Langedijk, Schermer en Heerhugowaard samengebracht in een overkoepelend rapport. Aangezien ook de regionalisering van de brandweerkorpsen verplicht zal worden gesteld door de regering worden de resultaten zo goed mogelijk in overeenstemming gebracht met de ontwikkelingen in de regio. Het is daarbij lastig

om hierop vooruit te lopen. De uitdaging zal zijn om de brandweerorganisatie zo vloeiend mogelijk te wijzigen waardoor het mogelijk gaat worden om te voldoen aan de wettelijke eisen. Vanuit het huidige financiële beeld zal dit zo efficiënt mogelijk moeten gebeuren. Of en hoe deze wijziging zal worden doorgevoerd, hangt helemaal af van de regionale afspraken en afstemming. Verwacht mag dus worden dat voorbereidingen worden getroffen om de regionalisering organisatorisch vorm te geven. Al het brandweerpersoneel dat nu nog in gemeentelijke dienst is, zal dan in regionale dienst komen.

Rampenbestrijding en crisisbeheersing

De 'klassieke' ramptypen zijn de laatste jaren uitgebreid met complexe en grootschalige dreigingen van bijvoorbeeld terrorisme en pandemieën. De rampenbestrijding ontwikkelt zich tot crisisbeheersing.

Per 1 januari 2012 wordt het gemeentelijk rampenplan vervangen door het regionaal crisisbeheersingsplan. Overigens met instandhouding van de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de rampenbestrijding.

Sociale Veiligheid

Er wordt uitvoering gegeven aan het 'Integraal Veiligheidsplan' zoals dat is vastgesteld in 2008. Dit plan is leidend tot en met het jaar 2011. Verwachting is dat gemeenten wettelijk worden verplicht een integraal veiligheidsplan vast te stellen. Daartoe zal in 2012 een kaderstellend plan worden opgesteld voor de volgende planperiode.

Bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid werkt Heerhugowaard regionaal nauw samen met de gemeenten in Noord-Holland Noord. Afstemming vindt plaats binnen het Programmabureau Integrale Veiligheid.

Naast diverse interventiemogelijkheden waarover de gemeente zelf beschikt, zoals bijvoorbeeld handhaving van de APV, inzet van mobiele surveillances en jongerenwerkers, heeft de gemeente een belangrijke rol binnen diverse ketensamenwerkingsverbanden. De gemeente Heerhugowaard profileert zich proactief als regisseur op het gebied van complexe veiligheidsproblematiek. De afgelopen jaren is expertise ontwikkeld op het gebied van jeugdproblematiek, woningoverlast en de persoonsgerichte aanpak. De komende jaren zal deze expertise verder worden ontwikkeld in samenwerking met het Veiligheidshuis regio Alkmaar en onze buurgemeenten.

Kaderstellende beleidsnota's

- Veiligheidsregio Noord Holland Noord gemeenschappelijke regeling RB november 2003
- Duurzaam veilig fase 2 RB december 2004
- Cameratoezicht openbare ruimten RB mei 2006
- Bouwverordening Heerhugowaard 2006 RB december 2006
- Algemene Plaatselijke Verordening (APV) 2005 versie 14 maart 2007 RB maart 2007
- Kadernota Handhaving BW december 2007
- Integraal Veiligheidsbeleid 2008 RB maart 2008
- Algemene Plaatselijke Verordening (APV) versie RB november 2010

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we doen?	
Collegedoelstelling		Activiteiten	Randvoorwaarden
1.1	Voorkomen van hinderlijk gedrag van overlastgevende en criminele jongeren.	Door inzet van de jongerencoach wordt getracht de overlast zo veel mogelijk preventief te beperken.	
1.2	Cameratoezicht en preventief fouilleren daar waar noodzakelijk	Inzet proef met mobiele surveillance zal worden geëvalueerd, in relatie met <i>'Keurmerk Veilig Uitgaan'</i> .	
1.3	Verruiming van de openingsuren van het politiebureau.	Geen nadere activiteiten. In 2010 heeft politie <i>'Touchscreen'</i> geplaatst bij politiebureau waarmee ook buiten de openingstijden contact kan worden gemaakt met de politie.	
1.4	Indien noodzakelijk voorkomen van ordeproblemen in aanvulling op politie-inzet.	Activiteiten gericht op het instellen van een regionaal service-team van veiligheidspersoneel, mogelijk als werkgelegenheidsproject.	
1.5	Voorkomen van alcohol en drugsmisbruik	Door middel van maatregelen op het gebied van handhaving en regelgeving wordt gewerkt aan de alcoholmatiging van jeugd. Daarnaast wordt het APV-artikel <i>'drugs en alcohol'</i> geëvalueerd.	
1.6	Verbetering opkomsttijden	Oplossingen moeten gezien worden in samenhang met de samenwerkende buurgemeenten Schermer en Langedijk en de Veiligheidsregio. Oplossingsrichtingen die binnen de gestelde begroting mogelijk zijn, zullen worden doorgevoerd.	
1.7	Aanpak black-spots	Tenminste één <i>'black-spot'</i> per jaar verkeersveiliger maken.	
1.8	Verdere aandacht verkeersveiligheid rondom de basisscholen	Evaluatie <i>'octopus-concept'</i> .	

Effectindicatoren.

Effectindicatoren	Bron	Huidige realisatie	Streefwaarden ¹⁾			
			2012	2013	2014	2015
Sociale veiligheid						
Oordeel burger over handhaving van de regels	Staat van de gemeente	6,1				
Aantal incidenten jeugdoverlast	Veiligheidsrapportage	18,6 (2007)		max. 15		max. 15
% inwoners dat de jongerenoverlast in de wijk als groot probleem ervaart	Wijkmonitor	13%		15%		15%
Aantal incidenten burenruzies	Veiligheidsrapportage	21,4 (2007)		max. 20		max. 20
% inwoners dat de overlast van omwonenden in de wijk als groot probleem ervaart	Wijkmonitor	5%		5%		5%
Aantal incidenten vernielingen	Veiligheidsrapportage	23,5 (2007)		max. 20		max. 20
% inwoners dat het vandalisme in de wijk als groot probleem ervaart	Wijkmonitor	12%		15%		15%
% inwoners dat probleem snelheidsovertredingen groot noemt	Wijkmonitor	30%		31%		31%
% inwoners dat zich wel eens onveilig voelt	Wijkmonitor	21%		max. 20%		max. 20%
% inwoners dat tevreden is over de veiligheid in Heerhugowaard	GGD	75% (2009)				80%
% van de norm opkomsttijden	Richtlijn brandweezorg	33% ²⁾	80% ¹⁾	80%	80%	80%
% van de huizen dat tenminste één werkende rookmelder in huis heeft	Omnibusonderzoek	Meting in 2011		90%		90%

Aanpassing van de streefwaarden heeft veelal financiële gevolgen.

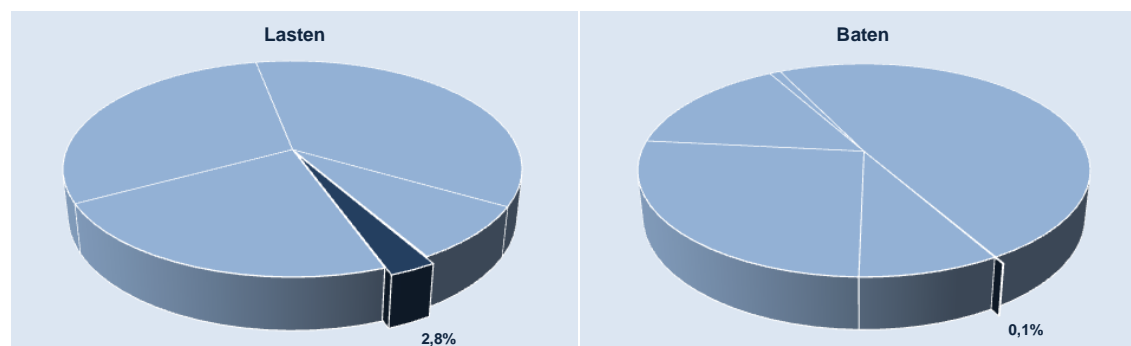
¹⁾ Uitgangspunt is dat de streefwaarden worden opgenomen voor de jaarschijf waarin de meting plaatsvindt.

²⁾ In 2011 zijn enkele aanpassingen doorgevoerd in relatie tot de uitrukprocedure. Hierdoor zal dit percentage voor het jaar 2011 stijgen. De verwachting is dat dit rond de 50% zal uitkomen.

Wat mag het kosten?

	Bedragen x €1000		
Programma 1. Veiligheid	2010	2011	2012
Lasten	3.431	3.575	3.476
Baten	72	102	80
Primaire Raming	-3.359	-3.473	-3.396
Effecten voorjaarsnota			0
Actualisering begroting			0
Bezuinigingen (Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130)			130
Saldo programma			-3.266

Aandeel programma 1. 'Veiligheid' in het totaal aan baten en lasten.

Programma 2. Stedelijk beheer

Thema

Heerhugowaard heeft de afgelopen jaren veel (nieuwe) voorzieningen gerealiseerd. De uitdaging voor de komende jaren zal met name gericht zijn op het in stand houden en het beheren van al deze voorzieningen. Ook het groot onderhoud in de wijken heeft geleid tot een duidelijk zichtbare kwaliteitsimpuls. Het op peil houden van de voorzieningen en openbare ruimte vormt een belangrijke basis voor de toekomst van onze gemeente.

Programma 2 'Stedelijk Beheer' omvat in beginsel de taken van de sector Stadsbeheer, zoals bijvoorbeeld: onderhoud wegen, reiniging, groenbeheer, waterbeheer etc. Maar ook het beheer van de onderwijsvoorzieningen en het vastgoedbeheer.

Naast het onderhoud van veel zichtbare voorzieningen valt binnen dit programma ook de opdracht om de voorzieningen zo efficiënt mogelijk te laten gebruiken.

Context en achtergrond

Onderhoud

Voor het onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen 2012 verwijzen wij naar paragraaf C 'Onderhoud Kapitaalgoederen'. Daar is ook ingegaan op de gevolgen van de bezuinigingen (scenario 2).

Duurzaam inkopen en ontwikkelen

In 2012 streven wij naar 100% duurzaam inkopen. Vanuit het Agentschap NL hebben wij recent het bericht ontvangen dat wij 100% duurzaam inkopen. Ook het efficiënt gebruik van voorzieningen zal op duurzame principes plaatsvinden. Tevens zullen de mogelijkheden worden verkend van de zogenaamde 'social return' bij aanbestedingstrajecten.

Parkeren

Het betaald parkeren binnen het Stadshart is gebaseerd op het door de Raad vastgestelde beleidsplan 'Stadshart' (oktober 2002). De tarieven worden jaarlijks vastgesteld in de verordening 'Parkeertarieven'. In het voorjaar van 2013 vindt een evaluatie van de parkeertarieven plaats.

Samenwerking

Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk hebben de intentie uitgesproken om de mogelijkheden tot samenwerking te onderzoeken op het gebied van dagelijks beheer en onderhoud van de openbare ruimte, reiniging en afvalinzameling.

In 2012 zal ook verdere verkenning plaatsvinden van de mogelijkheden tot samenwerking in de waterketen met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Gebiedsgericht werken

In 2012 zal het integraal gebiedsgericht werken meer vorm krijgen. Gebiedsgericht werken is: werken vanuit de opgaven van een of meerdere wijken, samenwerken met de daarin aanwezige inwoners, ondernemers en alle partners om te komen tot het ontwikkelen, uitvoeren en implementeren van beleid, dat aansluit bij de specifieke kenmerken en vraagstukken van het betreffende gebied en de doelgroepen in dat gebied. Om het gebiedsgericht

werken vorm te geven is gekozen voor de procesaanpak DNA ('De Nieuwe Aanpak').

Inventarisatie Vastgoed

In 2011 heeft een eerste inventarisatie plaatsgevonden van het gemeentelijk vastgoed. Deze inventarisatie is ingestoken vanuit vastgestelde beleidskaders. Vanuit bedrijfseconomische principes kunnen ook andere keuzes worden gemaakt zonder dat dit ten koste hoeft te gaan van de realisatie van de doelstellingen. In 2012 worden de uitkomsten van deze integrale analyse over het aanwezige vastgoed en de mogelijke beleidskeuzes aan de raad voorgelegd.

Kaderstellende beleidsnota's

• Spelen in Zuidwijk	RB september 1998	
• Fietsplan HAL	RB oktober 2002	
• Betaald parkeren als onderdeel van het beleidsplan Stadshart	RB oktober 2002	
• Plaatsing herdenkingstekens in de openbare ruimte	RB februari 2003	
• Terrassenbeleid	RB juni 2003	
• Aanpak hondenoverlast	RB november 2004	
• Verkeersveiligheidsbeleid - Duurzaam veilig fase 2	RB december 2004	
• Parkeerbeleid	RB maart 2005	
• Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	RB september 2005	
• Geactualiseerd meerjarenplan groot onderhoud openbare verlichting 2005 - 2065	RB oktober 2005	
• Categorisering fiets- en voetpaden ten behoeve van verlichting	RB mei 2006	
• Actualisering Gladheidbestrijdingsplan	RB september 2006	
		2006 - 2010 (actualisatie in 2012)
• Beheerplan openbare ruimte (IBOR-plan)		januari 2007 (t.k.a.)
• Beheerplan bewust ontwerpen		januari 2007 (t.k.a.)
• Gebruik bestrijdingsmiddelen bij het onderhoud van verhardingen		RB januari 2008
• Openbare verlichting in relatie tot het Keurmerk Veilig Wonen		RB mei 2008
• Europese Kaderrichtlijn 'Water'		RB juni 2008
• Afvalbeleidsplan 2008 - 2012		RB juni 2008
• Beëindiging gebruik bestrijdingsmiddelen bij het onderhoud van openbaar groen		RB januari 2009
• Groot onderhoud wijken		RB juni 2009
• Dierenwelzijn		RB maart 2009
• Groenbeleidsplan 2010 - 2015		RB maart 2010
• Groot onderhoud en herinrichting wijken 2010		RB april 2010
• Startnotitie integrale gebiedsgerichte aanpak		RB oktober 2010
• Verloop reserve 'Beheer en Sociale Structuur' in relatie tot NBK 1 en NBK 2, groot onderhoud wijken en Stad van de Zon.		RB november 2010
• Wijkvisie Rivierenwijk 2025		RB januari 2011
• Visie, Beleidsplan, Verordening en Exploitatie begraafplaatsen Heerhugowaard		RB januari 2011
• Gemeentelijk rioleringsplan 2011 - 2015		RB januari 2011
• Speelruimtebeleidsplan 2011 - 2016		RB maart 2011
• Betaald parkeren.		RB maart 2011
• Beleid uitgifte openbaar groen		RB mei 2011

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we doen?	
Collegedoelstelling		Activiteiten	Randvoorwaarden
2.1	Beheersbaar blijven van onderhoud wijken binnen het beschikbare budget.	Jaarlijks vindt bij het opstellen van de reservekepeer actualisatie van budgetten groot onderhoud plaats in relatie tot het verloop van de reserve ' <i>Beheer en sociale structuur</i> '.	RB2010-120 d.d. 11 november 2010
2.2	Meer openbaar groen door inruil van openbare verharding en met meer variatie in de wijken	Bij de herinrichting van bestaande wijken en nieuwe wijken worden de mogelijkheden hiertoe direct meegenomen.	Onderdeel groot onderhoud wijken, maar ook van de bezuinigingen. Streven om groen zoveel mogelijk te behouden.
2.3	Donkere plekken in de wijken in kaart brengen en eventueel voorzien van extra energiezuinige verlichting	Het in kaart brengen van donkere plekken in de wijken wordt zoveel mogelijk gekoppeld aan de herinrichting van de wijken.	Binnen bestaand beleid met voldoende aandacht voor het oplossen van knelpunten.
2.4	Beleid verstrekken kapvergunningen beeldbepalende bomen.	Afgerond in 2011.	Lijst beeldbepalende bomen
2.5	Duurzaam ontwikkelen	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik energiebesparende maatregelen en toepassen duurzame (energie) voorzieningen • Aanpak Rivierenwijk; van '<i>bloemkoolwijk</i>' naar '<i>zonnebloemwijk</i>'. 	<p>Duurzaam inkopen conform uitgangspunten Agentschap.nl</p> <p>In combinatie met groot onderhoud</p>
2.6	Bij herinrichting van wijken meer aandacht voor trapveldjes en de kwaliteit verblijfs-, ontmoetings- en speelgebied	Via een inspraak- en communicatieplan worden de inwoners betrokken bij de herinrichting van de wijken.	Binnen bestaand budget groot onderhoud spelen
2.7	Verminderen van afvalstroom en betere afvalscheiding	Continu aandacht voor verbeteringen. In 2012 doet de gemeente mee aan de acties ' <i>Gemeente schoon</i> '.	
2.8	Minimale parkeernorm van 1,8 (inclusief parkeren op eigen erf)	Bij herinrichting van de wijken worden eventuele parkeerplaatstekorten zoveel als mogelijk opgelost.	
2.9	Onderzoek naar andere wijze van betaald parkeren in het Stadshart, mogelijk met een gratis periode.	<ul style="list-style-type: none"> • Besluitvorming in 2010. In commissie Stadsbeheer is een voorstel hiertoe besproken. • Onderzoek naar mogelijkheden van ander maximaal dagtarief en het toepassen van avond- dan wel weekendtarieven in 2011 afgerond (RB2011-034). • Evaluatie in voorjaar 2013 	RB2010-091 d.d. 28 september 2010
2.10	Maatwerk leveren bij verkoop stukjes gemeentegrond (openbaar groen).	Continu proces	In samenwerking met de afdeling Vastgoed

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we doen?	
Collegedoelstelling		Activiteiten	Randvoorwaarden
2.11	Opnemen van onderhoud openbaar groen in werkgelegenheids-, re-integratie- en resocialisatieprojecten.	Jaarlijks wordt een gedeelte van uit te voeren onderhoudswerkzaamheden gegund aan het WNK.	Basis blijft juiste prijs- en kwaliteitsverhouding
2.12	Evaluatie markten.	Bij de Voorjaarsnota 2012 zal er een evaluatie van zowel de vrijdag- en de stationsmarkt worden aangeboden.	

Effectindicatoren

Effectindicatoren	Bron	Huidige realisatie (2009)	Streefwaarden ¹⁾			
			2012	2013	2014	2015
Wegen, straten en pleinen						
% tevredenheid	Wijkmonitor	76%		70%		70%
Fietspaden						
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	84%		90%		90%
Trottoirs						
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	76%		75%		75%
Openbare verlichting						
% tevredenheid (aanwezigheid)	Wijkmonitor	86%		85%		85%
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	93%		92%		92%
Waterkering / afwatering / landaanwinning.						
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	70%		70%		70%
Onderhoud bermen en wegsloten						
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	70%		70%		70%
Speelvoorzieningen						
% tevredenheid (aanwezigheid)	Wijkmonitor	49%		60%		60%
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	59%		70%		70%
Openbaar groen						
% tevredenheid (aanwezigheid)	Wijkmonitor	74%		70%		70%
% tevredenheid (onderhoud)	Wijkmonitor	75%		70%		70%
Inzameling huishoudelijk afval						
% tevredenheid met betrekking tot het scheiden van afval	Statistisch jaarboek ²⁾	Geen		85%		85%
Scheidingspercentage nuttige toepassing huishoudelijk afval	Intern rapport	59% (2010)		56%		56%

Effectindicatoren	Bron	Huidige realisatie (2009)	Streefwaarden ¹⁾			
			2012	2013	2014	2015
Riolering						
Aantal klachten riolering	Meldingen Telefonisch Informatie Punt (KCC)	539 (2010) ³⁾				

Voor zover de streefwaarden niet zijn overgenomen uit door de raad vastgestelde beleidsnotities zijn de in de tabel opgenomen streefwaarden indicatief. Aanpassing van de streefwaarden heeft veelal financiële gevolgen.

¹⁾ Uitgangspunt is dat de streefwaarden worden opgenomen voor de jaarschijf waarin de meting plaatsvindt.

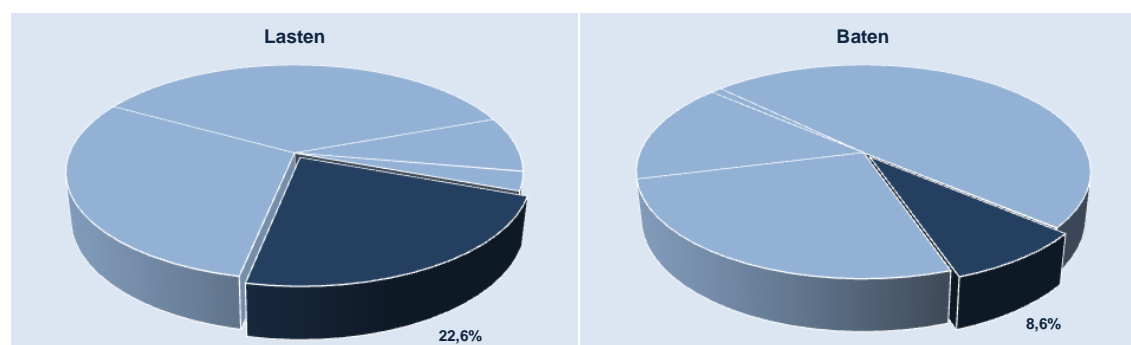
²⁾ Statistisch jaarboek wordt niet meer gemaakt.

³⁾ Ongeveer de helft gaat om verstopte kolken, gevolgd door verstoppingen huisaansluitingen en storing pers/drukriolering. In veel mindere mate (10 à 20 keer) gaat het om water in kruipruimte, stankoverlast binnen/buiten de woning en deksels brandkolken/inspectieputten.

Wat mag het kosten?

	Bedragen x €1000		
Programma 2. Stedelijk beheer	2010	2011	2012
Lasten	27.178	27.347	27.896
Baten	10.666	10.468	10.367
Primaire Raming	-16.512	-16.879	-17.529
Effecten voorjaarsnota			-131
Actualisering begroting			-165
Bezuinigingen (Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130)			763
Saldo programma			-17.062

Aandeel programma 2. 'Stedelijk beheer' in het totaal aan baten en lasten.

Programma 3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving

Thema

Dit thema bevat onder meer de werkgebieden 'Stadsontwikkeling', 'Verkeers- en vervoersbeleid', 'Ruimtelijke ordening', 'Woonbeleid', 'Economische zaken' en 'Grondexploitatie'. Onderwerpen die van levensbelang zijn voor de ontwikkeling van de vitale stad Heerhugowaard.

De ruimtelijke economische kaart van Heerhugowaard laat een mix zien van ontwikkeling in nieuwe uitleggebieden (De Draai, Broekhorn, De Vork en afronding Heerhugowaard-Zuid) en de zogenaamde binnenstedelijke gebieden. De wens om ook binnenstedelijk bij het Stationsgebied te ontwikkelen kent meerdere beweeggronden.

Ze zijn van cruciaal belang voor de vitaliteit en aantrekkelijkheid van onze stad. En daarbij hoort ook een goede verkeers- en vervoersstructuur, voor de auto, maar tevens met aandacht voor de fiets. En niet te vergeten: de sociale structuren voor onze inwoners van alle wijken.

Context en achtergrond

In de 'Stadsvisie' en het 'Structuurbeeld' (structuurvisie) voor de periode tot 2015, die in 2002 respectievelijk 2004 door de raad zijn vastgesteld, staat aangegeven dat de Heerhugowaarders de dorpse waarden van Heerhugowaard willen behouden, maar dan wel met stedelijke voorzieningen. In 2011 zijn beide stukken de basis geweest voor de nieuwe structuurvisie 2020. De realisatie van de stedelijke voorzieningen is in volle gang en voor een deel afgerond. Hiermee is het eindpunt nog niet bereikt. Het op peil houden van de stedelijke voorzieningen in een tijd van economische onzekerheid staat voor deze raadsperiode centraal, om er voor te zorgen dat het voorzieningenniveau passend blijft voor de huidige en toekomstige inwoners. Dit betekent dat naast de afronding van het reeds in de vorige raadsperiode

in gang gezette voorzieningenpakket op stedelijk niveau ook verbetering van de verkeersdoorstroming, instandhouding van onderwijs-, gezondheid- en welzijnvoorzieningen en, daar waar kansen zich voordoen, optimalisatie en herontwikkeling van het agrarisch gebied aan de orde zijn. De beslissing van het Medisch Centrum Alkmaar (MCA) om zich in Heerhugowaard te vestigen geeft een nieuwe impuls aan de ontwikkeling.

Heerhugowaard is in de afgelopen 20 jaar sterk gegroeid: van Butterhuizen tot en met Stad van de Zon, en van De Zandhorst tot Beveland. Het voorzieningenniveau is in relatie met de groei op veel fronten aangepast en fors gestegen. Op het gebied van onderwijs, cultuur, sport, welzijn en recreatie, maar ook infrastructuur zijn er grote stappen gezet. De oplevering van het Stadsterras en Coolplein zijn van grote betekenis voor het functioneren van de stad.

De opgave voor de komende jaren is dit voorzieningenniveau te handhaven, en daar waar mogelijk verder te verbeteren. Dit is geen sinecure, vanwege de onzekere economische omstandigheden en de daarmee gepaard gaande veranderende financiële omstandigheden. Het betekent dat we voortdurend moeten afwegen of nieuwe investeringen (met bijbehorende beheerlasten) autonoom doorgang kunnen vinden, of dat we een combinatie moeten zoeken met veranderingen in bestaande voorzieningen. Zeker omdat een aantal oudere voorzieningen op de rol voor groot onderhoud staan, zullen deze afwegingen de komende periode aan de orde zijn.

Duurzame leefomgeving

Heerhugowaard behoort in Nederland tot de kopgroep van duurzame gemeenten. Als ontwikkelende en groeiende gemeente blijft het belangrijk om voorop te lopen als het gaat om duurzaamheid.

Het is heel bijzonder dat dit binnen de gemeente zowel door de raad als door de organisatie zeer breed wordt gedragen. Hoewel duurzaamheid een breed begrip is geworden en ook als zodanig binnen onze gemeente wordt opgevat ligt bij ons een grote nadruk op zogenaamde CO₂-beperkende projecten. In 2030 willen wij als gemeente CO₂-neutraal zijn. Hier werken wij aan op basis van het door de raad vastgestelde beleidsdocument 'Alles Uit de kast voor een duurzaam Heerhugowaard'.

In 2012 krijgt de regionalisering van milieutaken in de vorm van een RUD (Regionale UitvoeringsDienst) verder vorm. De financiële effecten zijn in de VJN genoemd. Deze effecten zijn mede afhankelijk van het standpunt van het kabinet over de al dan niet in rekening te brengen 'efficiencykorting'.

Kaderstellende beleidsnota's

• Bestemmingsplan Heerhugowaard-Zuid	RB 2001	• Gebiedsvisie Voorzieningen gebied 2	RB juni 2007
• Structuurplan De Draai 2002	RB 2002	• Beleidsnota Wonen Heerhugowaard 2007 - 2015	RB oktober 2007
• Stadsvisie Heerhugowaard, stad van Kansen	RB juni 2002	• Plan wonen	RB november 2007
• Structuurplan Heerhugowaard 2005 - 2015	RB januari 2004	• Kadernota Handhaving	BW december 2007
• Structuurbeeld Heerhugowaard 2015, inclusief bouwstenen:	RB februari 2004	• Regioakkoord West-Frisiaweg	RB januari 2008
• Hoofdwegenstructuur Heerhugowaard Herzien	RB februari 2004	• Strategisch Beleidskader van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP)	RB februari 2008
• Woningbehoefte ontwikkeling	RB februari 2004	• Beleidsplan Duurzame Ontwikkeling 2008 - 2012	RB maart 2008
• Structuurvisie Heerhugowaard		• Nota Grondbeleid	RB juni 2008
• Nota Wonen, Welzijn & Zorg (WWZ) - Thuis zijn in De Waard	RB april 2005	• Bestemmingsplan Broekhorn	RB juni 2008
• Bestemmingsplan De Vork	RB mei 2005	• Kadernotitie De Vork	RB september 2008
• Aanpak binnenstedelijke locaties	RB september 2005	• Bestemmingsplan Oosttangent langs Waarderhout	RB maart 2009
• Regionale woonvisie	RB januari 2006	• Nota grondprijnsbeleid	RB mei 2009
• Regionale bereikbaarheidsvisie, deel A	RB maart 2006	• Visie Hugo-Oord e.o.	RB juni 2009
• Milieuprogramma 2006	RB april 2006	• Meerjarenontwikkelingsprogramma ISV 2010 - 2014 (ISV3)	RB april 2010
• Kadernota Brede School	RB mei 2006	• Beleidsnota Externe veiligheid	RB juni 2010
		• Erf Goed; archeologie in Heerhugowaard	RB juni 2010
		• Verloop <i>reserve 'Beheer en sociale structuur'</i> in relatie tot NBK1, NBK2, Stad van de Zon en groot onderhoud wijken	RB november 2010
		• Actualisatie NBK 1 en 2	RB juni 2011
		• Masterplan voorzieningen 2010 - 2025	RB september 2011
		• Bestemmingsplan De Draai	RB september 2011
		• Structuurvisie Heerhugowaard 'Stad van Kansen' 2020	RB september 2011

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we doen?	
Collegedoelstelling		Activiteiten	Randvoorwaarden
3.1	Ontwikkeling huisvesting voor verschillende doelgroepen.	<ul style="list-style-type: none"> Aandacht voor jongerenhuisvesting met verschillende financieringsmogelijkheden om de toegankelijkheid van de woningmarkt te vergroten. Ontwikkeling seniorenhuisvesting op maat in combinatie met zorg om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. Ontwikkeling Wonen Welzijn Zorg complexen; Hugo-Oord, Arboretum, 	Binnen financieel neutrale voorwaarden
3.2	Ontwikkeling van Heerhugowaard als fietsstad	<ul style="list-style-type: none"> Goede fiets- en loopverbindingen in nieuwe woonwijken realiseren. Stimuleren gebruik openbaar en stadsvervoer. Stimuleren gebruik duurzame fiets. Realisatie fietstunnels onder N242. Vorbereiden verkeerstunnel onder spoor Zuidtangent. 	Binnen bestaand beleid Realisatie door de provincie Noord-Holland
3.3	Behouden van de in Heerhugowaard gerealiseerde voorzieningen.	Jaarlijkse actualisering ' <i>NBK 1 en 2</i> ' en <i>Reserve 'Beheer en sociale structuur'</i>	Budgetneutraliteit voor nieuwe voorzieningen
3.4	Realisatie van een bij Heerhugowaard passend rouwcentrum	Planontwikkeling door externe partij, in combinatie met crematorium	Grondprijs, afstemming met plannen begraafplaats,
3.5	Realisatie van de doelstellingen uit het beleidsplan ' <i>Duurzame ontwikkeling 2008 - 2012</i> '	<ul style="list-style-type: none"> Er is een reserve '<i>Duurzaamheid</i>' gevormd (RB2010-145). De zonnewarmte-panelen op de gemeentewerf zin in gebruik genomen; onderzoek naar mogelijkheden zonnepanelen gemeentehuis Opening regionaal energieloket Woonlasten omlaag door energiebesparende maatregelen en het toepassen van duurzame energievoorzieningen Particuliere wooneigenaren stimuleren mee te doen aan energiemaatregelen Ontwikkeling plan Natuur en Milieu Educatiecentrum Uitvoering jaarplan '<i>Duurzaamheid</i>' 	In stand blijven / vernieuwen van rijkssubsidieregelingen
3.6	Faciliteren in een zo volledig mogelijk onderwijsaanbod waarbij een goede huisvesting essentieel is	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoek naar dekking ten behoeve van nieuwbouw Huygenscollege aan Middenweg Vorbereiding, start bouw en voltooi en energieneutrale school Huygenscollege / Polsstok aan Umbriëllaan 	Dekking voor investering, kapitaals- en beheerlasten Financieel kader

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we doen?	
Collegedoelstelling		Activiteiten	Randvoorwaarden
3.7	Intensiveren maatschappelijke participatie van jongeren tot 27 jaar met een bijstandsuitkering en jongeren met een beperking	<ul style="list-style-type: none"> In samenwerking met ROC's en het bedrijfsleven zorgen voor voldoende stageplekken. Aanbieden van leerwerktrajecten aan jongeren tot 27 jaar in de bijstand. 	
3.8	Ontwikkeling nieuwe uitleggebieden: <ul style="list-style-type: none"> De Draai Broekhorn Afronden Heerhugowaard-Zuid 	<ul style="list-style-type: none"> Afronden bouwrijpmaken en start bouw woningen eerste fase Bouwrijpmaken Afronden plandeel 2; bouwen plandeel 4 langs Oosttangent, bouw plandeel 3 eerste fase 	<p>Binnen sluitende grondexploitatie</p> <p>Geen risicodragende deelname in grondexploitatie</p> <p>Binnen sluitende grondexploitatie</p>
3.9	Ontwikkeling binnenstedelijk gebied: <ul style="list-style-type: none"> Stationsgebied Ontwikkeling Hugo Oord e.o. 	<ul style="list-style-type: none"> Voorbereiden en vaststellen structuurvisie Faciliteren start bouw 	<ul style="list-style-type: none"> Financieel kader Participatie <p>In samenwerking met externe partners; participatie omwonenden in klankbordgroep</p>

Effectindicatoren

Effectindicatoren	Bron	Huidige realisatie	Streefwaarden			
			2012	2013	2014	2015
Verbeteren hoofdverkeersinfrastructuur gemeente Ring rond Heerhugowaard over 4 jaar klaar	<i>'Structuurbeeld 2005 - 2015'</i>		Beoogd maatschappelijk effect: <ul style="list-style-type: none"> • Verbeteren van de bereikbaarheid. Snelle aan- en afvoer van verkeer (stroomfunctie). 			
Oosttangent		ontwerp/ realisatiefase	realisatiefase	realisatiefase	nazorgfase	
Westfrisiaweg		ontwerpfase	realisatiefase	realisatiefase	realisatiefase	nazorgfase
Ontwikkelen van De Draai en De Vork	<i>'Structuurbeeld 2005 - 2015'</i>		Beoogd maatschappelijk effect: <ul style="list-style-type: none"> • Voorzien in woningbehoefte van de eigen inwoner • Creëren extra werkgelegenheid. • Regionale economische profilering (Broekhorn). 			
De Draai fase 1.		ontwerpfase	realisatiefase	realisatiefase	nazorgfase	
De Draai fase 2.		ontwerpfase	realisatiefase	realisatiefase	nazorgfase	
De Draai fase 3.			ontwerpfase	ontwerpfase	realisatiefase	realisatiefase
De Draai fase 4.			ontwerpfase	ontwerpfase	realisatiefase	realisatiefase
De Draai fase 5.				ontwerpfase	ontwerpfase	realisatiefase
De Vork			realisatiefase	realisatiefase	realisatiefase	realisatiefase
De Noord 1e fase		realisatiefase	nazorgfase			
De Noord 2e fase		realisatiefase	realisatiefase	realisatiefase	nazorgfase	
Broekhorn		ontwerpfase	realisatiefase	realisatiefase	realisatiefase	realisatiefase
Windmolens		nazorgfase				
Afmaken Stadshart	<i>'Structuurbeeld 2005 - 2015'</i>		Beoogd maatschappelijk effect: <ul style="list-style-type: none"> • Stedelijke voorzieningen in het Stadshart met als doel huidige en nieuwe Heerhugowaarders aan de gemeente te binden. 			
Stadshart - stadsterras		realisatiefase	nazorgfase			
Stadshart - Albert Hein		nazorgfase				

Effectindicatoren	Bron	Huidige realisatie	Streefwaarden			
			2012	2013	2014	2015
Stadshart - parkeergarage Zuidtangent		nazorgfase				
Stadshart - horecaplein		realisatiefase	nazorgfase			
Stadshart – koraallocatie		ontwerpfase	ontwerpfase			
Afmaken Heerhugowaard-Zuid						
Plandeel 1, Stad van de Zon		nazorgfase				
Plandeel 2, Stad van de Zon		realisatie en nazorgfase				
Plandeel 3, Stad van de Zon		realisatiefase	realisatiefase	realisatie en nazorgfase		
Plandeel 4, Stad van de Zon		realisatiefase	realisatiefase	nazorgfase		
Antonia Korvezeetuin		realisatie en nazorgfase				
Geen grootschalige bouw realisatie van De Draai	'Structuurbeeld 2005 - 2015'					Beoogd maatschappelijk effect: <ul style="list-style-type: none"> • Verenigen van dorpse waarden met stadse waarden. Echter: landelijk gebied blijft landelijk en open.
Integraal verkeers- en vervoersplan opstellen	'Gemeentelijk Verkeer en vervoerplan' (GVVP)					Beoogd maatschappelijk effect: <ul style="list-style-type: none"> • Het aanbieden van een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving. De kwaliteit wordt binnen aanvaardbare normen gewaarborgd of gebracht.
Leefbaarheid		7,3				
Bereikbaarheid						
Gemotoriseerd verkeer: geen files op aansluiting met het provinciale wegennetwerk tijdens spitsperiode						
Fiets: % verplaatsingen op fiets binnen Heerhugowaard		45%	45%			
Realiseren minimaal twee 'Brede school' concepten	Kadernota 'Brede School'					Beoogd maatschappelijk effect: <ul style="list-style-type: none"> • De samenwerking tussen meerdere instellingen en meerdere disciplines als een permanente en onmisbare schakel bij het voorkomen, signaleren en oplossen van problemen van kinderen en hun omgeving.
De Draai		ontwerpfase	ontwerpfase			

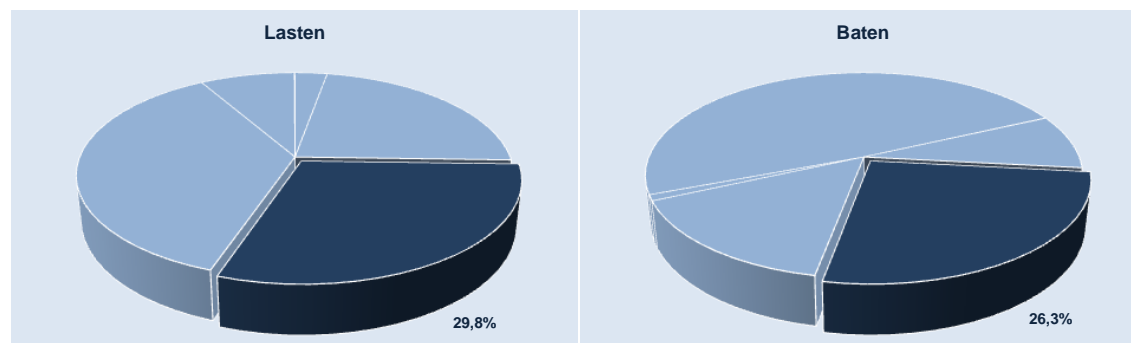
Effectindicatoren	Bron	Huidige realisatie	Streefwaarden			
			2012	2013	2014	2015
Molen & Rivierenwijk		initiatiefase	initiatiefase			
Schilderswijk		initiatiefase	initiatiefase			
de Horst		nazorgfase				
Bevorderen en instand houden peuterspeelzaalwerk, kinderdagverblijven en voor- en naschoolse kinderopvang						
Visie agrarisch gebied		nazorgfase				
% CO2 neutraliteit van de gemeente		3%	6%	12%	20%	
Duurzame ontwikkeling van de Draai en de Vork						
CO2 neutraal ontwikkelen nieuwbouw De Draai, De Vork, Broekhornpolder:	'Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 5)'	De Draai: EPC norm van uitgangspunt 'Plan voor windmolensaan noordkant' voor bepaling standpunt naar Raad (jan 2011)	Beoogd maatschappelijk effect:			
<ul style="list-style-type: none"> 30-40% energiezuiniger t.o.v. voor januari 2011 geldende landelijke norm en in resterende energievraag te voorzien met lokaal opgewekte duurzame energie. 			<ul style="list-style-type: none"> Energieneutrale gemeente rond 2030 			
			Op projectniveau specifieke doelstellingen en maatregelen, met ruimte voor nieuwe oplossingen			
Duurzaamheid inbedden in alle ruimtelijke plannen						
Duurzaam bouwen paragraaf in 90% bestemmingsplannen en in bouwverordening	'Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 4)'	25%, onderdeel van standaard werkwijze	90%	90%	90%	
A.g.v. verlaging van de EPC en EPL eisen zuinigere nieuwbouw dan de landelijke EPC norm in 2011 van 0,8:	'Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 6)'	Voorstel gedaan om voor woningen De Draai bij te stellen 30% onder de norm 2008 (0,56) voor fase 1	0,6 - 30%	0,6 – 30%	0,4 – 30%	0,4 – 30%
<ul style="list-style-type: none"> woningen 40% (0,48) zuiniger kantoren 30% (0,56) zuiniger 			1,1 - 30%	1,1 – 30 %	ntb	ntb

Effectindicatoren	Bron	Huidige realisatie	Streefwaarden			
			2012	2013	2014	2015
Bevorderen gebruik duurzame energiebronnen/ energiebesparing						
Aantal geplaatste windmolens in Stad van de Zon	'Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (K 6)'	3, en positieve grondhouding Raad voor windmolens aan noordkant (jan 11)	3	3	3	6 - 9
% energiegebruikers met een zogenaamde 'slimme' meter	'Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 10)'	Nihil, wacht op wetgeving, verwacht medio 2011	10%	ntb	ntb	
% van de totale woningvoorraad dat gebruik maakt van toepassing warmte-koudeopslag (met als einddoelstelling 65%)	'Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 12)'	Niet bekend, streefwaarde 2011: 4%	6%	8%	10%	
% gemeentelijke gebouwen dat gebruik maakt van groene energie	'Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DGB 4)'	100%	100%	100%	100%	100%
Duurzame (integrale) renovatie van bedrijventerreinen en woonwijken						
CO2 neutraal door 50% energiezuiniger opwekken duurzame energie.	'Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 9)'	Wijkvisie Rivierenwijk Tempo Regeling	Beoogd maatschappelijk effect: • Energieneutrale gemeente rond 2030 In afwachting van een nog te ontwikkelen monitor			
% van de bestaande woningen dat wordt voorzien van zonnecollectoren en zonnepanelen	'Beleidsplan duurzame ontwikkeling 2008 - 2012 (DB 11)'	onbekend	15%	15%	15%	15%
Meervoudig grondgebruik						
Borging in bestemmingsplannen						

Wat mag het kosten?

	Bedragen x €1000		
	2010	2011	2012
Programma 3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving			
Lasten	50.332	47.004	36.735
Baten	43.960	38.559	31.831
Primaire Raming	-6.372	-8.445	-4.904
Effecten voorjaarsnota			-760
Actualisering begroting			0
Bezuinigingen (Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130)			143
Saldo programma			-5.521

Aandeel programma 3. 'Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving' in het totaal aan baten en lasten.

Programma 4. Sociale samenhang

Thema

‘Sociale samenhang; duurzaam cement in Heerhugowaard.’

Meedoen in de samenleving levert voor iedereen winst op. Niet alleen voor de burgers die in staat zijn te participeren dankzij de geboden ondersteuning, maar ook voor de vrijwilligers die ondersteuning bieden aan anderen. Kortom: sociale samenhang vormt de komende vier jaar de rode draad van het beleid. Inzet is om nog meer mensen dan nu al te laten participeren in de gemeenschap en daarvoor de randvoorwaarden te scheppen om iedereen in staat te stellen om op een eigen manier te bepalen hoe men dat wil.

Context en achtergrond

De missie *‘...Heerhugowaard, Stad van kansen...’* geeft de ambitie van Heerhugowaard weer. Heerhugowaard is een stad die niet *‘af’* is, waar ruimte is voor ontwikkeling. De stad en de inwoners zien kansen en durven die te pakken. We willen samen aan de slag, mede invulling geven aan een ambitieuze toekomstagenda voor onze stad waarin samen werken en samen leven centraal staat. De burger staat hierbij altijd centraal.

De gemeente telt ruim 52.000 inwoners. Er is nu sprake van een fase van (beheerste) groei. Hiermee wordt niet alleen de fysieke ontwikkeling maar worden ook de maatschappelijke kant, de groei in sociale samenhang, het *‘wij’*-gevoel en de zorg nadrukkelijk bedoeld.

Nu de *‘stadse problematiek’* zijn intrede heeft gedaan is veiligheid een belangrijk thema geworden. Naast het handhaven van de wetten en regels gaat het nadrukkelijk ook om het handhaven van normen en waarden. Er wordt beleid ontwikkeld waarin samenhang, verbinding en continuïteit zit om de

sociale samenhang en veiligheid structureel te versterken met het oog op de langere termijn en om wegglijden in de (nabije) toekomst te voorkomen.

Doelstellingen zijn:

- Betrokkenheid van mensen bij maatschappelijke verbanden/ netwerken vergroten, waarbij de nadruk ligt op de betrokkenheid als burger in de maatschappij en als lid van de (Heerhugowaardse) samenleving.
- Functionele, duurzame dwarsverbanden tussen (groepen) burgers die kwetsbaar zijn en (groepen) burgers die weerbaar zijn faciliteren en ondersteunen.

Ontwikkelingen in 2012:

- Subsidieverlening volgens de nieuwe *‘Algemene Subsidie Verordening’* en de nieuwe deelverordeningen.
- Actualisering van de nota *‘Kansen voor Cultuur’* aan de hand van een nieuw op te stellen visiedocument *‘Cultuur’*.
- Opstellen kader sport en beleidsnota *‘Sport’*.
- Het voornemen tot invoering sportbesluit nader uitwerken
- Voorbereiden op de decentralisatie van Jeugdzorgtaken naar de gemeente.
- In het kader van de bezuinigingen zal de Maatschappelijke Stage worden geëvalueerd bij de Voorjaarsnota 2012.
- Voorbereiden op de kanteling van de WMO en wijzigingen binnen de AWBZ.
- Voorbereiden op de invoering van een gebiedsgerichte aanpak (zie ook programma 2. *‘Stedelijk beheer’*).
- Realiseren van de bezuinigingen op:
  - *‘Remedial teaching’*
  - Onderwijsbegeleiding

- ISP subsidies
- Vervoer zwemonderwijs
- Beleidsmatige ondersteuning bij de voorbereiding van de realisatie MFA/brede school Schilderwijk en Rivierenwijk (zie ook programma 3. 'Stedelijke voorzieningen den duurzame leefomgeving')
- Beleidsmatige ondersteuning masterplan 'Voorzieningen 2010 - 2025' en 'Integraal huisvestingsplan onderwijs en welzijn' (zie ook programma 3)

Passend onderwijs

Met ingang van augustus 2012 ondervindt het reguliere onderwijs de gevolgen van de rijksbezuinigingen in het Passend Onderwijs.

Armoedebeleid

Voor 1 maart 2012 zal uitvoering gegeven worden aan de motie van de gemeenteraad, d.d. 30 juni 2011. De gemeenteraad krijgt een startnota 'Armoedebeleid', waarin aangegeven wordt welke bedragen uit Den Haag komen, welke bedragen Heerhugowaard zelf investeert en waar het geld op dit moment aan besteed wordt. Tevens wordt in deze nota aangegeven wat de beleidsdoelen zijn en welk beleid gevolgd wordt.

De nota zal een goede basis vormen voor een debat over óf we op het armoedebeleid gaan bezuinigen en hoe we dat kunnen doen.

Wet Werken naar vermogen (WWNV)

Per 1 januari 2013 komt er één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt die erop gericht is zoveel mogelijk mensen te laten werken naar vermogen. Daarbij komt een hervorming van de Wajong, Wsw en WWB/WIJ. De WWNV wordt uitgevoerd door gemeenten.

Mensen met een arbeidsbeperking, die een beroep doen op de WWNV, zullen in eerste instantie beoordeeld worden op hun mogelijkheden om (deels) te werken. Het re-integratie-instrument 'loondispensatie' wordt ingevoerd. De invoering van de WWNV wordt door een regionale projectgroep opgepakt. Strategische keuzes worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Kaderstellende beleidsnota's

- Heerhugowaard Stad van Kansen RB januari 2004
- Visie op eerstelijnszorg RB november 2007
- Visie gemeente Heerhugowaard op poliklinische zorg RB juni 2008
- Nota Wonen, Welzijn & Zorg (WWZ) -Thuis zijn in de Waard RB april 2005
- Nota Kansen voor Cultuur RB april 2005
- Kadernota Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) RB maart 2006
- Kadernota brede school 2006 - 2012 RB mei 2006
- Kadernotitie Wet Inburgering RB maart 2007
- Bemoeizorg Helpende Hand RB maart 2007
- Preventienota Kiezen voor gezond leven RB mei 2007
- Verordening toeslagen en kortingenbeleid in kader van Wet Werk & Bijstand (Wwb) RB juni 2007
- Nota Preventieve schuldhulpverlening RB augustus 2007
- Dicht bij huis kiezen voor een gezond leven RB oktober 2007
- Actief burgerschap 'Zo kan het ook' RB oktober 2007
- Vrijwilligersbeleid 2008 - 2011 (actualisatie in 2012) RB oktober 2007
- Vaststelling Wmo kader 2008 - 2011; de leidende principes en de WMO map RB oktober 2007
- Aanpassing verordening tegemoetkoming kosten kinderopvang 2004 RB juni 2008
- Aanpassingen kadernota Re-integratie en afstemmingsverordening RB juni 2008
- Visie op eerstelijnszorg RB nov 2007
- Visie gemeente Heerhugowaard op poliklinische zorg RB juni 2008
- Kadernotitie kunstgrasvelden RB juni 2008

- Programmaplan Kansrijk Jong RB oktober 2008
- Millenniumnota 'Een wereld aan kansen' RB december 2008
- Welzijnskader 2010 - 2013 RB februari 2009
- Verordening wachtlijstbeheer WSW RB augustus 2009
- Evaluatie Actief Burgerschap '*Zo kan het ook*' RB oktober 2009
- Verordening Inburgering 2010 RB oktober 2010
- Algemene subsidieverordening (ASV) RB december 2010
- Afstemmingsverordening 2010 RB oktober 2010
- Verordeningen Wet Investeren in Jongeren RB januari 2011
- Beleidskader Wet Ontwikkelingskansen door
Kwaliteit en Educatie (Wet OKE) RB maart 2011
- Subsidieverlening 2011 - 2014 RB maart 2011
- Beleidskader participatie RB september 2011

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we doen?	
Collegedoelstelling		Activiteiten	Randvoorwaarden
4.1.1	Sociale samenhang van de gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijkse evaluatie en verdere ontwikkeling van het 'WMO beleidsplan'. • Stimulering en ondersteuning van vrijwilligers • Waar het mogelijk is worden schuldhulpverlening en schuldpreventie ingezet om financiële problemen bij mensen te voorkomen. 	Voldoende formatie bij WMO
4.1.2	Voorkomen van sociaal isolement van oudere bijstandsgerechtigden	In 2012 zullen we in samenwerking met vrijwilligersorganisaties en de verenigingswinkel onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om oudere bijstandsgerechtigden, die in een sociaal isolement leven, te bereiken en weer te laten deelnemen aan maatschappelijke activiteiten.	
4.1.3	Werk boven uitkering centraal stellen	Activiteiten gericht op de uitstroom van mensen in de bijstand.	
4.2	Werkgelegenheid in de regio op HBO/ WO niveau	Creëren van arbeidsplaatsen op HBO/ WO niveau.	
4.3	Stimuleren van sportbeoefening van jong tot oud	Inzet van combinatiefunctionarissen voor sport en cultuur	
4.4	Doelmatige en doeltreffende Huygenpas	Evaluatie van de doelmatigheid van de Huygenpas in relatie tot de uitvoeringskosten.	<ul style="list-style-type: none"> • Coördinatorfunctie inmiddels teruggebracht naar Beheerfunctie • Efficiëntere registratie met behulp van bestaand softwarepakket (SZWnet) • Najaar 2010 evaluatieonderzoek door KWIZ
4.5	Gebiedsgericht werken	<ul style="list-style-type: none"> • Discussie over wijze verdiepingsslag gebiedsgericht werken • Ontwikkelen van woonservicegebieden in verouderende wijken • Ontwikkelen van een visie op samenwerking met wijkbewoners • Evaluatie buurtbemiddeling • Burenhulp voortzetten 	
4.6	Realisatie van een Natuur- en Milieu Educatiecentrum	Uitwerking van projectopdracht, opzetten organisatie	Binnen financieel kader, balans tussen ambitie en middelen
4.7	In stand houden bestaande culturele voorzieningen	Voortzetten regulier beleid en uitvoering	Balans tussen beschikbare middelen en ambitieniveau

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we doen?	
Collegedoelstelling		Activiteiten	Randvoorwaarden
4.8	(Wijk)voorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> • Intensiveren en actualiseren 'Wonen, Welzijn, Zorgbeleid' voor inwoners met beperking of chronische ziekte • Aandacht voor kleinschalige ontmoetingsplekken in wijken 	(Wijk) voorzieningen hebben een relatie met 'NBK 2'
4.9	Bruisend Stadshart	Afgerond in 2011.	Grondexploitatie Stadshart
4.10	Bereikbaarheid en rolstoelvriendelijkheid van (senioren)voorzieningen	Onderdeel groot onderhoudsprogramma openbare buitenruimte herstraten/ herinrichting wijken.	
4.11	Betrokkenheid van de jeugd bij ontwikkeling van alles wat met jeugd te maken heeft	Minstens 2 keer per jaar overleg jeugdraad/leerlingenraden met wethouder jeugd.	

Effectindicatoren

Effectindicatoren	Bron	Huidige realisatie	Streefwaarden ¹⁾			
			2012	2013	2014	2015
(Wijk)welzijn						
% inwoners dat tevreden is over de sociale voorzieningen in Heerhugowaard	Wijkmonitor / GGD	39% (2009)		41%		41%
kengetal sociale kwaliteit (cohesie) van de woonomgeving ²⁾	Wijkmonitor	5,8 (2009)		6,2		6,2
% inwoners dat geen problemen heeft met de gezondheid (gezondheidsbeleving)	GGD	Geen gegevens				
% inwoners dat klaagt over milieu- en geluidsoverlast	GGD	Geen gegevens				
% inwoners dat klaagt over overlast van risicogroepen (huisuitzettingen, veelplegers, verslaafden)	GGD	Geen gegevens				
Integraal jeugdbeleid						
% voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie		0,4% (2010)	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
% peuters dat op de wachtlijst staat voor peuterspeelzaal		0% (2010)	0%	0%	0%	0%
% kinderen van de doelgroep dat deelneemt aan voorschoolse educatie		50% (2010)	50%	50%	50%	50%
% kinderen dat spijbelt	GGD	4% (2010)	4%	4%	4%	4%
% van de ouders dat zich de laatste 12 maanden zorgen heeft gemaakt over de opvoeding of ontwikkeling van het kind	Jeugdenquête GGD	Geen gegevens				
Sport						
% inwoners dat aan sportbeoefening doet in vrije tijd	Wijkmonitor	74% (2009)		74%		74%
% inwoners dat lid is van een sportvereniging						
Zorg						
% inwoners dat vindt dat het voldoende contact heeft met anderen	Wijkmonitor	82% (2009)		82%		82%
WMO						
% inwoners dat vrijwilligerswerk verricht	Wijkmonitor	36% (2009)		36%		36%
% inwoners dat mantelzorg verricht	Wijkmonitor / GGD	23% (2009)		29%		29%

Effectindicatoren	Bron	Huidige realisatie	Streefwaarden ¹⁾			
			2012	2013	2014	2015
Sociale inkomensvoorziening						
% inwoners dat op de wachtlijst staat voor schuldhulpverlening		0% (2010)	0%	0%	0%	0%
% huishoudens met een uitkering	Wijkmonitor	2% (2009)		3%		3%
% van de doelgroep van de stadspas dat er gebruik van maakt ³⁾		54% (2010)				
% van de doelgroep van de bijzondere bijstand dat er gebruik van maakt		29% (2010)				
Cultuur						
<u>Educatie op school</u>						
Bereik leerlingen primair onderwijs	Jaarverslag Cool / jaarverslag bibliotheek	100% (2009)	100%	100%	100%	100%
Bereik leerlingen voortgezet onderwijs	Jaarverslag bibliotheek	10% (2009)		1 leerjaar per school		
Bereik leerlingen SKV Noord Kennemerland		35 % (2009)		1 leerjaar per school		
<u>Educatie in vrije tijd</u>						
% HHW-jongeren (tot 18 jaar) dat deelneemt aan cultuureducatie	Jaarverslag Cool / jaarverslag bibliotheek	15% (2009)				
<u>Professionele kunst</u>						
% HHW-inwoners dat actief en/of passief deelneemt aan het culturele leven in Centrum voor Kunst & Cultuur (CvKC) Cool en bibliotheek	Jaarverslag Cool / jaarverslag bibliotheek	20.125 bezoekers Cool(2010)				
Klanttevredenheid CvKC Cool	Klanttevredenheidonderzoek Cool	Geen gegevens	7,5			
Klanttevredenheid bibliotheek	Klanttevredenheidonderzoek bibliotheek	Stadshart 7,8 (2009) De Noord 8,2 (2009)	7,5			
<u>Amateur kunst</u>						
% HHW-inwoners dat actief en/ of passief deelneemt aan het culturele leven	Jaarverslag Cool / jaarverslag Culturele Amateur Manifestatie	20% (2009)				

¹⁾ Uitgangspunt is dat de streefwaarden worden opgenomen voor de jaarschijf waarin de meting plaatsvindt.

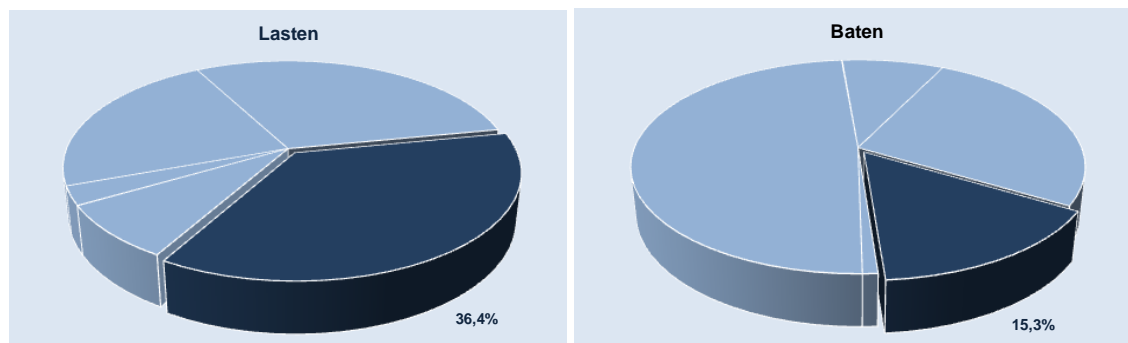
²⁾ kengetal sociale kwaliteit (cohesie) van de woonomgeving (0=slecht, 10=goed) is gebaseerd op de antwoorden op de volgende stellingen:
de mensen in de wijk kennen elkaar nauwelijks. de mensen in deze wijk gaan op een prettige manier met elkaar om. en dit is een wijk met veel saamhorigheid

³⁾ Door de invoering van een vermogenstoets is het aandeel huishoudens dat één of meer passen heeft minder dan verwacht. Dit percentage heeft betrekking op het aantal huishoudens (2010: 950), het aantal gebruikers ligt beduidend hoger.

Wat mag het kosten?

	Bedragen x €1.000		
Programma 4. Sociale samenhang	2010	2011	2012
Lasten	47.979	45.471	44.802
Baten	20.919	18.521	18.445
Primaire Raming	-27.060	-26.950	-26.357
Effecten voorjaarsnota			-643
Actualisering begroting			-14
Bezuinigingen (Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130)			563
Saldo programma			-26.451

Aandeel programma 4. 'Sociale samenhang' in het totaal aan baten en lasten.

Programma 5. Dienstverlening, communicatie en informatisering

Thema

Het door de Raad vastgestelde '*Strategisch Personeelsplan 2010 - 2014*' is leidraad voor de bedrijfsvoering van de organisatie.

We richten onze dienstverlening op een effectieve, efficiënte en vraaggerichte wijze in. Onder het motto '*We verbeteren constant, met de focus op de klant*' staat de vraag van de klant (inwoners, instellingen en bedrijven) centraal. Dat motto is bepalend voor de wijze waarop we de producten en diensten van de gemeente leveren. Daarvoor maken we optimaal gebruik van digitalisering, met aandacht voor de mens (dienstverlening op maat, proactief, minder regels en meer eigen verantwoordelijkheid).

Context en achtergrond.

De afgelopen jaren is met de uitbouw van de gemeentelijke dienstverlening al het nodige bereikt. Zo beschikt de gemeente over een snelloket, informatieschermen, een afsprakensysteem, meerdere online producten, sterk vereenvoudigde procedures, een servicegerichte '*frontoffice*', een '*chatmodule*' op de website en zo verder. Verder is extra aandacht besteed aan de '*frontoffice-medewerkers*' (o.a. bewustwording en training inlevingsvermogen). Dit alles heeft bij de benchmark publiekszaken 2011 geresulteerd in een 7,9 voor de gemeentelijke dienstverlening en daarmee een vierde plaats. Op de

aspecten wachttijd aan de balie en telefonische openingstijden heeft de gemeente zelfs de eerste plaats behaald. '*Iets om trots op te zijn!*'

Tegelijk is het streven om zoveel mogelijk aan te sluiten bij landelijke initiatieven en mee te gaan met de ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening. Het gaat te ver om daarvan een volledig overzicht te geven. Volstaan wordt met het noemen van een aantal belangrijke ontwikkelingen en initiatieven die vooral in 2012 (gaan) spelen, zoals uitbreiding van het aantal digitale producten, voorgevulde formulieren, versterken van samenwerking in en tussen processen (intern) en in ketens, kanaalsturing, de verbreding van de '*frontoffice*', verdere ontwikkeling van elektronische dienstverlening in- en extern en meer integrale dienstverlening gebaseerd op levensgebeurtenissen.

Kaderstellende beleidsnota's

- Verordening op het burgerinitiatief RB februari 2005
- Visie op dienstverlening RB februari 2008
- Handvest actieve informatieplicht RB december 2009
- Kadernota communicatie RB februari 2011

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we doen?	
Collegedoelstelling		Activiteiten	Randvoorwaarden
5.1	Dienstverlening aan de burger - handhaving rapportcijfer 7,8	Activiteiten gericht op het verbeteren van de digitale dienstverlening	
5.2	De gemeente behoort qua klanttevredenheid tot de groep van 10% van de Nederlandse gemeenten die het beste scoren (Top 10%)	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik van alle landelijke 'e-formulieren' • Opleidingen vakkennis en vaardigheden 'frontoffice' • Rouleren en verbreding van taken 'frontoffice' • Processen op basis van levensgebeurtenissen beter op elkaar afstemmen en vereenvoudigen. 	
5.3	Deregulering	<ul style="list-style-type: none"> • Uitwerking laatste deel Sira rapport • Implementatie 'pre-mediation' vaardigheden in primaire fase 	
5.4	Informatisering - één geïntegreerde informatievoorziening	<ul style="list-style-type: none"> • Inrichten en in gebruik name van het Klantcontact systeem • Aansluiten van diverse applicaties op het zakensysteem • Gebruik van basisregistraties in alle werkprocessen 	
5.5	De gemeentelijke organisatie moet zich richten op de externe en interne omgeving met als doel verbeterde communicatie	<ul style="list-style-type: none"> • Bevorderen van in- en externe omgevingsgerichtheid • Onderzoek naar de wijze waarop communicatie een bijdrage kan leveren aan het keten denken en het integraal werken. 	
5.6	Medewerkerstevredenheid 7,8	Het medewerkeronderzoek van eind 2011 is meer ingericht op eigenaarschap en bevoegenheid. Medewerkers hebben op basis van hun individuele rapportage een instrument in handen om zelf de dialoog aan te gaan. Ook afdelingshoofden en MT pakken dit op, ondersteunt door de strategische dialoog.	
5.7	Ziekteverzuimpercentage 3,5%	Het ziekteverzuimpercentage wordt voortdurend gemonitord. In samenhang met het medewerkeronderzoek worden er acties opgezet om de doelstelling te blijven halen.	

Effectindicatoren

Effectindicatoren	Bron	Huidige realisatie	Streefwaarden ¹⁾			
			2012	2013	2014	2015
Ontwikkelen en realiseren van vraaggestuurde gemeentelijke dienstverlening						
% inwoners dat bekend is met de door de gemeente gehanteerde servicenormen		27%				
Rapportcijfer burger als klant	Waarstaatjegemeente.nl	7,8				
Oordeel wachttijd	Waarstaatjegemeente.nl	9,2				
Terugdringen bureaucratie						
In afwachting uitkomsten project 'Deregulering'						
Uitbreiden van gemeentelijke website, met name interactief						
% elektronische dienstverlening aan de burgers	Waarstaatjegemeente.nl	70%				
		7,1				
Oordeel informatie over de website	Waarstaatjegemeente.nl					
Uitbreiden zorgloket						
Intensiveren communicatie en interactie met inwoners						
Rapportcijfer burger als kiezer	Waarstaatjegemeente.nl	6,1				
		Niet gemeten				
Politieke interesse ²⁾	Waarstaatjegemeente.nl	6,0				
Oordeel burger over invloed als kiezer	Waarstaatjegemeente.nl	5,7				
Oordeel burger over vertegenwoordiging door gemeenteraad	Waarstaatjegemeente.nl	6,5				
Vertrouwen burgers in college	Waarstaatjegemeente.nl	5,9				
Oordeel burgers over waarmaken beloften college	Waarstaatjegemeente.nl	6,5				
Mening burgers over goed gemeentebestuur	Waarstaatjegemeente.nl	6,5				
Regionale samenwerking en samenwerking met de provincie is noodzaak						
Integer gemeentebestuur						
Politieke interesse ²⁾						

Effectindicatoren	Bron	Huidige realisatie	Streefwaarden ¹⁾			
			2012	2013	2014	2015
Mate van interesse in gemeentepolitiek						
Kennis gemeentelijke politiek						
Stemmen						
Als er nu verkiezingen zouden zijn, stemt u dan?						
Inzet voor buurt of stad						
Heeft u zich de afgelopen 12 maanden ingezet voor uw wijk of stad?						
Informatie- en inspraakbijeenkomsten						
Heeft u de afgelopen 12 maanden zo'n bijeenkomst bezocht?						
% ziekteverzuim medewerkers	Big Ben	3,39%	3,50 %	3,50 %	3,30 %	3,30 %
Ranking positie als werkgever/ medewerkerstevredenheid	Effectory	7,8 (2009)	7,8		7,8	

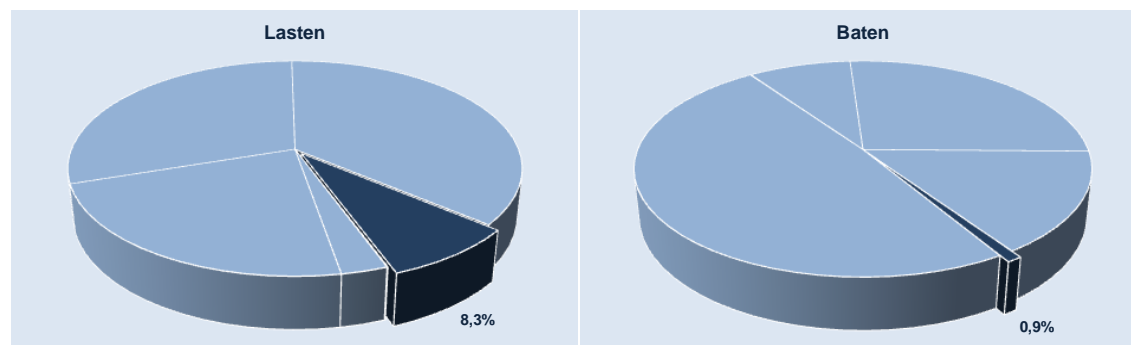
¹⁾ Voor dit programma is voor een aantal indicatoren geen streefwaarde benoemd.

²⁾ Met als effect bevorderen politieke participatie

Wat mag het kosten?

	Bedragen x €1000		
	2010	2011	2012
Programma 5. Dienstverlening, communicatie en informatisering			
Lasten	12.708	11.166	10.217
Baten	2.646	1.892	1.115
Primaire Raming	-10.062	-9.274	-9.102
Effecten voorjaarsnota			0
Actualisering begroting			-1.424
Bezuinigingen (Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130)			226
Saldo programma			-10.300

Aandeel programma 5 'Dienstverlening, communicatie en informatisering' in het totaal aan baten en lasten.

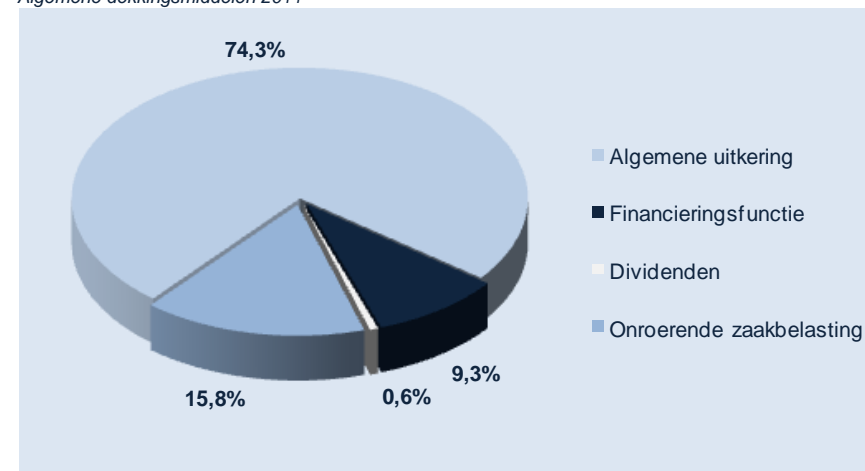
Algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen betreft met name de uitkering uit het gemeentefonds en de OZB. Deze middelen kennen, in tegenstelling tot (niet vrij aanwendbare) heffingen als rioolrecht en afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel.

De niet vrij aanwendbare heffingen worden, evenals de ontvangsten van de specifieke uitkeringen, verantwoord in de programma's, waarvan ze voor een deel de kosten dekken.

	Bedragen x € 1000		
Algemene dekkingsmiddelen	2010	2011	2012
Algemene uitkering	43.530	43.706	43.912
Financieringsfunctie	6.535	5.609	5.489
Dividenden	800	343	350
Onroerende zaakbelasting	8.580	9.171	9.353
Saldo algemene dekkingsmiddelen	59.445	58.829	59.104

Algemene dekkingsmiddelen 2011

Toelichting algemene uitkering

De algemene uitkering wordt voor 2012 geraamd op € 43,91 miljoen. Deze raming is gebaseerd op de informatie uit de meicirculaire 2011 van het gemeentefonds.

De raming is exclusief de effecten van de groei van de gemeente en exclusief de gevolgen van wijzigingen in het takenpakket (taakmutaties).

Gelet op de onzekere economische situatie is besloten om de meerjaren prognoses voor inwoners en woningen niet op te nemen in de uitgangspunten voor de begroting 2012. In plaats daarvan wordt in het 3e kwartaal een prognose opgesteld van het aantal inwoners en woningen voor het jaar erna en op basis hiervan wordt het groeibudget bepaald. Hierbij kan dan gebruik

worden gemaakt van de meest actuele gegevens. Dit komt de kwaliteit van de ramingen van het groeibudget ten goede en voorkomt grote correcties in een volgend jaar in het groeibudget als gevolg van onjuiste (te hoge) prognoses.

De omvang van het groeibudget en de toekenning van extra budget voor de diverse producten vanuit dit groeibudget, zullen in een separaat voorstel in de raadsvergadering van december 2011 ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd. Hetzelfde geldt voor de financiële effecten van de taakmutaties. Ook hierover zal een voorstel in de decemberraad worden voorgelegd. Daarin kunnen dan tevens de eventuele effecten uit de septembercirculaire 2011 worden meegenomen.

De raming van de algemene uitkering 2012 ad € 43,91 miljoen kan worden vergeleken met de raming 2011 zoals opgenomen in de eerste Bestuursrapportage 2011. Ook die raming is gebaseerd op de meicirculaire 2011 en bedraagt € 43,71 miljoen.

Het verschil wordt voor € 103.000 veroorzaakt door het accres, de overige € 103.000 betreft de toename van het aantal leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs. Dit bedrag is ingezet voor vergoeding huisvestingslasten De Spinaker.

Bedrag voor onvoorziene uitgaven

Het bedrag voor onvoorziene uitgaven betreft het verplicht in de begroting te ramen bedrag voor het opvangen van onvoorzienbare, onuitstelbare en onvermijdbare uitgaven, die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien. Het bedrag voor onvoorziene uitgaven, dat op zich structureel in de raadsbegroting opgenomen moet worden, is volgens het BBV in principe slechts bestemd als dekkingsmiddel voor incidentele uitgaven, die voldoen aan het hierboven beschreven 'drie O's-scenario'. Het is gebruikelijk om voor het bedrag voor onvoorziene uitgaven een bedrag per woning of per inwoner op te nemen. De gemeente Heerhugowaard hanteert een basisbedrag per woonruimte. Op deze basis is door de raad in de loop der jaren tot twee maal toe een correctie toegepast. De berekening van het bedrag voor onvoorziene uitgaven voor 2012 is in onderstaande tabel weergegeven.

Omschrijving	Bedrag
Aantal woonruimten	21.362
Basisbedrag per woonruimte (gemeente Heerhugowaard)	€5,45
Basisbedrag voor onvoorziene uitgaven	€ 116.423
Correcties:	
• raadsbesluit inzake invulling bezuiniging (RB 1992)	-€ 22.500
• raadsbesluit inzake dekking activiteitenbudget collegeleden (RB 1998)	-€ 25.000
Raming bedrag voor onvoorziene uitgaven 2012	€ 68.923

Heerhugowaard
Stad van kansen

Paragrafen

Dit hoofdstuk bevat de op basis van het BBV verplichte paragrafen. U treft hier de volgende paragrafen aan:

- A. *'Lokale heffingen'*
- B. *'Weerstandsvermogen'*
- C. *'Onderhoud kapitaalgoederen'*
- D. *'Financiering / Treasury'*
- E. *'Bedrijfsvoering'*
- F. *'Verbonden partijen'*
- G. *'Grondbeleid'*

Paragraaf A. Lokale heffingen

Overzicht gemeentelijke lasten 2012

In deze paragraaf worden het beleid en de lastendruk voor 2012 nader uitgewerkt. De uitkomsten voor de verschillende heffingen worden toegelicht en het kwijtscheldingsbeleid wordt beschreven. Tevens worden de geraamde opbrengsten en de bijbehorende tarieven in beeld gebracht.

Wij stellen u voor om op 20 december 2011 over de tariefsvoorstellen te besluiten. De daaruit voortvloeiende belastingverordeningen worden dan eveneens ter vaststelling voor de raadsvergadering van 20 december 2011 geagendeerd.

De gemeentelijke lasten vinden hun weerslag in programma 2. 'Stedelijk beheer', programma 5. 'Dienstverlening en communicatie en informatisering' en de 'Algemene dekkingsmiddelen'.

Beleid gemeentelijke heffingen

Jaarlijks worden door u de tarieven voor het heffen van gemeentelijke belastingen en heffingen vastgesteld. In het 'collegeprogramma 2010 - 2014' is opgenomen dat er geen OZB-verhoging woningen plaatsvindt met méér dan het inflatiecijfer. Daarnaast is er het streven naar kostendekkendheid van de leges.

Toelichtingen op de heffingen die onderdeel zijn van de ontwikkeling van de woonlasten

Onroerende zaakbelastingen

De onroerende zaakbelastingen zijn belastingen die worden geheven over binnen de gemeentegrenzen gelegen onroerende zaken (op basis van de WOZ-waarde). Uitgangspunt van beleid is dat de lastenstijging voor de burger niet meer mag zijn dan de stijging van de consumentenprijsindex (CPI voor alle huishoudens). Op basis van deze index bedraagt het inflatiecijfer voor de begroting 2012; 2,29%. De tarieven worden ook gecorrigeerd voor de waardeontwikkeling, zodat de opbrengststijging gelijke tred houdt met de inflatie.

De berekening van de percentages voor 2012 volgt zodra de totale WOZ-waarde definitief bekend is. In het voorstel voor de raadsvergadering van 20 december 2011 wordt hierop teruggekomen.

Rioolheffing

De gemeente legt rioolheffingen op voor het gebruik of genot van een aansluiting op de gemeentelijke riolering. Eigenaren van panden die op het gemeentelijk rioleringsstelsel zijn aangesloten ontvangen elk jaar een aanslag rioolheffing (eigenarendeel) voor een vast bedrag. Gebruikers van panden die op de gemeentelijke riolering zijn aangesloten en meer dan 250 kubieke meter per jaar lozen op het stelsel ontvangen een aanslag rioolheffing (gebruikersdeel).

Met betrekking tot de rioolheffing is het beleid dat de tarieven kostendekkend dienen te zijn, of wel 'de vervuiler betaalt'.

Verbreiding gemeentelijke watertaken

In 2007 hebben de Eerste en Tweede Kamer de 'Wet gemeentelijke watertaken' aangenomen. Deze wet leidt tot een verbreding van de gemeentelijke watertaken en regelt onder meer de verbrede rioolheffing. De wet introduceert zorgplichten voor het afvloeiend hemelwater en het grondwater. De wet is op 1 januari 2008 in werking getreden.

In het kader van de vernieuwing van de gemeentelijke Wvo-vergunning ('Wet verontreiniging oppervlaktewateren') is de gemeente verplicht een monitoringsplan voor de riolering op te stellen. De uitvoering hiervan geeft ingaande 2008 jaarlijks extra exploitatielasten.

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2006 op 22 juni 2006 is afgesproken dat ingaande 2009 de lasten van de extra wettelijke watertaken apart zichtbaar worden gemaakt. De tarieven 2012 voor de rioolheffing zijn op grond van het uitgangspunt van 100% kostendekking als volgt bepaald:

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Lasten Riolering	Lasten 2011 (incl. BTW)	Lasten 2012 (incl. BTW)
Vuilwater	2.237	2.103
Hemelwater	799	732
Grondwater	304	303
Totaal	3.340	3.138

De totale lasten 2012 ad. € 3.138.415 (inclusief BTW en een netto storting in de voorziening 'Riolering' van € 185.916) worden voor 100% uit de rioolheffing gedekt.

Lasten Riolering (in €)	Tarief 2010	Tarief 2011	Tarief 2012
Vuilwater	87,50	92,18	86,03
Hemelwater	26,58	32,92	29,94
Grondwater	12,72	12,53	12,40
Totaal	126,80	137,63	128,37
Tarief grootverbruik per 10 m³			
Vuilwater	3,50	3,68	3,42
Hemelwater	1,06	1,32	1,19
Grondwater	0,51	0,50	0,49
Totaal	5,07	5,50	5,10

De tarieven rioolheffing dalen ten opzichte van 2011 met € 9,26.

Er ontstaat ruimte binnen de reguliere exploitatie als gevolg van lagere elektriciteitslasten door de overdracht van gemalen aan het Hoogheemraadschap, een lagere storting in de voorziening conform het 'GRP 2011 - 2015', lagere kosten voor inspecties, lagere kapitaallasten en overige voordelen binnen de exploitatie. Daarnaast hebben bezuinigingen op de formatie plaatsgevonden.

Naast deze exploitatielasten is voor diverse investeringen in 2012 een investeringskrediet nodig van € 1.209.000. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten komen vanaf 2013 ten laste van de exploitatiebegroting van het rioolrecht. Het betreft de volgende investeringen:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Aanpassen overstort Stationsweg (meerkosten)	30
Vervanging drainage Oostertocht 2012	849
Aanleg drainage bij de bestaande bebouwing Edelstenenwijk D 2012	175
Aanpassen overstort Deimoslaan	100
Waterbank	55
Totaal	1.209

Afvalstoffenheffing

De gemeente brengt afvalstoffenheffing in rekening voor de verwijdering en verwerking van huishoudelijk afval

Ook voor de afvalstoffenheffing is het beleid dat de tarieven kostendekkend zijn. De totale kosten 2012 bedragen € 4.290.840 (inclusief BTW), bestaande uit € 2.609.706 aan inzamelingslasten en € 1.681.134 voor de verwerkingskosten van het afval.

Sinds 2005 wordt bij de bepaling van de afvalstoffenheffing uitgegaan van drie categorieën:

- 1 persoonshuishouden;
- 2 persoonshuishouden; en
- meerpersoonshuishouden.

De tarieven afvalstoffenheffing bestaan uit een vast en een variabel deel. Het vaste deel betreft de inzamelingslasten (2012: € 2.609.706), die gelijkelijk worden verdeeld over de drie categorieën (totaal aantal wooneenheden per 1 januari 2012: 20.625). Dit leidt tot een vast bedrag van € 126,53 per wooneenheid.

Het variabele deel betreft de verwerkingskosten (2012: € 1.681.134), die per categorie tot een verschillend heffingsbedrag leiden.

De omvang van de egalisatievoorziening '*Afvalstoffenheffing*' is vastgesteld op maximaal € 7,50 per huishaansluiting. Het doel van deze voorziening is om naar de toekomst toe een gelijkmatig patroon in de tariefstelling na te streven. Het maximum van de voorziening is bereikt. Om de voorziening terug te brengen naar de toegestane omvang, zal er in 2012 een korting van € 306.000 worden toegepast op de afvalstoffenheffing.

De heffingen 2012 zijn op basis van volledige dekking van de lasten als volgt:

Tarieven afvalstoffen (in €)	Vast	Variabel	Bruto-heffing 2012	Terug-gave	Netto-heffing 2012	Heffing 2011
1 persoons	126,53	59,25	185,78	10,78-	175,00	186,80
2 persoons	126,53	79,00	205,53	14,38-	191,15	207,98
meerpersoons	126,53	98,75	225,28	17,97-	207,31	229,16

In juni 2011 is het rapport '*Afvalstoffenheffingen 2011*' door Agentschap NL gepubliceerd. In dit rapport zijn de jaarlijkse stijging/daling van de afvalstoffenheffing en de kosten die gemeenten maken voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval (de afvalbeheerkosten) weergegeven. In onderstaande tabel hebben wij de heffingen uit dit rapport beschreven. Uit de tabel kunt u opmaken dat de voorgestelde heffing 2012 van de gemeente onder zowel het landelijk als het regionale gemiddelde (van 2011) uitvalt:

Afvalstoffenheffing (in €)	Landelijk	Noord-Holland
Gemiddelde afvalstoffenheffing 2011	249	270
Gemiddelde heffing 1 persoonshuishouden	216	232
Gemiddelde heffing meerpersoonshuishouden	265	294

Ontwikkeling van de woonlasten

De uit het bovenstaande voortvloeiende ontwikkeling van de woonlasten is:

Huurders				
Gemiddelde woonlasten	Eenpersoons		Meerpersoons	
	2011	2012	2011	2012
Afvalstoffenheffing				
Heffing	€ 186,80	€ 175,00	€ 229,16	€ 207,31
Mutatie		- € 11,80		- € 21,85
Mutatie (in procenten)		-6,3		-9,5

Eigenaren				
Gemiddelde woonlasten	Eenpersoons		Meerpersoons	
	2011	2012	2011	2012
Afvalstoffenheffing				
Heffing	€ 186,80	€ 175,00	€ 229,16	€ 207,31
Mutatie (in Euro's)		- € 11,80		- € 21,85
Mutatie (in procenten)		-6,3		-9,5
OZB				
Percentage WOZ-waarde	0,10138	Nog niet bekend	0,10138	Nog niet bekend
Gemiddelde waarde woning	210.000	Nog niet bekend	210.000	Nog niet bekend
Gemiddelde heffing per woning	€ 212,89	€ 217,77 ¹⁾	€ 212,89	€ 217,77 ¹⁾
Mutaties (in Euro's)		€ 4,88		€ 4,88
Mutatie (in procenten)		2,29		2,29
Rioolheffing				
Tarief	€ 137,63	€ 128,37	€ 137,63	€ 128,37
Mutaties (in Euro's)		-€9,26		-€9,26
Mutatie (in procenten)		-6,7		-6,7

¹⁾ De gemiddelde heffing per woning voor 2012 is in bovenstaande tabel bepaald door de gemiddelde heffing 2011 met het inflatiepercentage te verhogen. Het uiteindelijke WOZ-percentage voor 2012 kan pas worden vastgesteld nadat de resultaten van de hertaxaties 2011 bekend zijn. Een voorstel hiervoor zal op een later tijdstip aan u worden voorgelegd.

Toelichting op de overige gemeentelijke belastingen

Parkeertarieven

De parkeertarieven worden geheven op basis van de zogenaamde 'Parkeergeldverordening 2007' (RB2006-119).

De gemeenteraad heeft in september 2010 het nieuwe parkeertarief vastgesteld voor de gemeentelijke parkeervoorzieningen. Het eerste kwartier parkeren is gratis en ieder volgend kwartier kost € 0,30.

Aanvullend op het nieuwe parkeertarief is per april 2011 ook een besluit genomen door de gemeenteraad om het maximale dagtarief te verlagen van € 11,00 naar € 6,00.

Bij de besluiten is rekening gehouden met het uitgangspunt voor betaald parkeren uit het 'coalitieakkoord 2010 - 2014'.

Het verlagen van de tarieven heeft op de korte termijn gevolgen voor de inkomsten. Het effect van de tariefdaling is direct merkbaar, terwijl de toename van het aantal parkeerders geleidelijk gaat en is gekoppeld aan het afronden van het Stadshart.

Een evaluatie van de parkeertarieven vindt in overeenstemming met het besluit van de raad plaats in het voorjaar van 2013.

Er zijn geen overige gemeentelijke belastingen.

Toelichting op de overige gemeentelijke retributies

Kenmerkend aan retributies is dat er een direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden retributies zijn vergoedingen die de gemeente vraagt voor verleende diensten of het gebruik van voorzieningen. Retributies mogen maximaal 100% kostendekkend zijn.

Lijkbezorgingsrechten

Het uitgangspunt voor de tarieven van de lijkbezorgingsrechten vanaf 2004 is volledige kostendekking op alle tarieven die betrekking hebben op:

- de uitgifte van graven (inclusief grafonderhoud);
- het begraven;
- de algemene kosten voor het in standhouden (groenbeheer) van de twee gemeentelijke begraafplaatsen.

Een gespecificeerde uiteenzetting van de totstandkoming van het lijkbezorgingsrecht is opgenomen in raadsbesluit RB2011-001 d.d. 25 januari 2011.

Marktgelden

De tarieven voor de markt worden voor het jaar 2012 niet verhoogd.

Daarmee wordt afgeweken van het criterium kostendekkende tarieven. De markt op het Stadsplein, de vrijdagmarkt, is nu vier jaar een feit. Er is toentertijd besloten om de markt op het Stadsplein na 2,5 jaar te evalueren. De toenmalige planning was dat de uitbreiding van Middenwaard eind 2009 zou zijn voltooid. Eind 2010 is een belangrijk deel van de uitbreiding afgerond. In december 2012 kan dan evaluatie plaats vinden. De vrijdagmarkt is tot op heden niet een heel grote publiekstrekker. In 2011 zijn enkele themamarkten georganiseerd met als doel te bezien of hier animo voor bestaat om eventueel extra baten te genereren. De omstandigheden in de directe omgeving zijn echter niet optimaal. Een kleine groep marktlieden heeft geprobeerd en probeert ondanks deze omstandigheden met veel elan nog steeds de markt tot een succes te maken.

Per saldo leidt de exploitatie van de markten in 2012 tot een tekort van circa € 26.000.

Begroting	Bedragen x € 1.000				
	2008	2009	2010	2011	2012
Lasten	94	101	102	90	81
Baten	75	61	55	55	55
Saldo	-19	-40	-47	-35	-26

Leges

De kostendekking van de onderdelen van de legesverordening wordt gehandhaafd door de tarieven aan te passen aan de ontwikkeling van de onderliggende kostenfactoren. Deze bestaan voor de betreffende diensten hoofdzakelijk uit loonkosten. In de uitgangspunten voor de begroting 2012 wordt een loonkostenstijging gehanteerd van 0%. Het percentage voor de trendmatige aanpassing van de tarieven 2012 bedraagt derhalve 0%. Daarbij worden zowel de praktische hanteerbaarheid van de tarieven (afroning op hele centen) als de door de wet gestelde maximumbedragen in het oog gehouden. Wanneer er sprake is van wijzigingen in wet- of regelgeving of van veranderingen in het gemeentelijk takenpakket, dan krijgt u voor de gevolgen daarvan separate voorstellen voorgelegd.

Geraamde opbrengsten

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Gemeentelijke belastingen en heffingen	2011	2012
Onroerend-zaakbelasting	1)	
• woningen	4.745	4.915
• niet-woningen	4.426	4.652
Rioolheffing	2)	3.340
Afvalstoffenheffing	2)	4.309
Lijkbezorgingsrechten	2)	135
Marktgelden	2)	55
Parkeerbelasting	293	303

¹⁾ De opbrengsten OZB zijn gebaseerd op een inflatiecorrectie van 2,29% voor 2012 (€ 214)

²⁾ Deze bedragen zijn inclusief het effect van de belastingvoorstellen

Kwijtscheldingsbeleid

Op grond van de 'Invorderingswet 1990' en de bijbehorende uitvoeringsregelingen kan geheel of gedeeltelijk kwijtschelding worden verleend indien de belastingschuldige op grond van onvoldoende financiële draagkracht niet in staat is de belasting te betalen.

Vanaf 2003 heeft onze gemeente een beleid met als norm voor het verlenen van een kwijtschelding van 100%: hoe hoger de norm, hoe hoger het kwijtscheldingsbedrag. Dit is de meest gunstige norm voor de belastingschuldige.

Het overzicht van de afgelopen jaren is als volgt:

	Realiteit 2010	Realiteit tot en met juni 2011	Raming 2012
Aantal automatische kwijtscheldingen	412	313	350
Aantal ingediende kwijtscheldingsverzoeken	473	504	550
Waarvan			
• toegewezen	253	258	335
• gedeeltelijk toegewezen	20	14	15
• afgewezen	181	177	200
• nog niet besloten	19	55	0
Financieel effect	€ 141.845	€ 118.345	€ 150.000

Paragraaf B. Weerstandsvermogen

Aanleiding en achtergrond

Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de geactualiseerde risico-inventarisatie. Het betreft hier de risico-inventarisatie de dato 1 juli 2011. Op die datum zijn de stukken voor de begroting aangeleverd. Doordat deze datum dicht zit op de datum van het opstellen van de jaarrekening 2010 wijkt deze paragraaf weinig af van de paragraaf in de jaarrekening 2010. De tien, in financiële zin, grootste risico's zijn opgenomen in tabel 1. Het totale risicoprofiel van de gemeente is lager geworden in vergelijking met de vorige risico-inventarisatie bij de begroting 2011. De belangrijkste verklaringen voor dit lagere profiel zijn de keuzes en maatregelen die gemaakt en getroffen zijn op het terrein van beheer en onderhoud en de voorziening die getroffen is in de jaarrekening 2010 voor de grondexploitatie De Draai.

Uit het geactualiseerde risicoprofiel volgt dat met € 10.594.000 (benodigde weerstandsvermogen) het 90% zeker is dat alle risico's financieel kunnen worden afgedekt (zie tabel 2). De omvang van het weerstandsvermogen is € 16.005.000. Dit resulteert in een ratio voor het weerstandsvermogen van 1,51. De raad heeft op 18 december 2007 besloten een weerstandsnorm te hanteren in de range van 1,4 tot 2,0. De huidige ratio voldoet derhalve aan de gestelde norm.

Risicoprofiel

Om de risico's van de gemeente Heerhugowaard in beeld te brengen is een risicoprofiel opgesteld dat regelmatig wordt geactualiseerd. Hierbij zijn risico's systematisch in kaart gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de diverse sectoren in totaal 167 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht worden de tien risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage hebben aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Tabel 1. Tien grootste risico's

Risico	Kans	Financieel gevolg
<p>De Vork: De huidige economische omstandigheden brengen twee risico's mee;</p> <ul style="list-style-type: none"> het looptijdrisico (het duurt langer voordat opbrengsten worden gerealiseerd waardoor rentekosten op al gedane uitgaven hoger worden dan ingerekend) het prijsrisico (de werkelijke opbrengsten zullen lager zijn dan de ingerekende opbrengsten). 	50%	max. € 5.000.000
<p>Inkomensdeel WWB: Toegekend budget 'Inkomensdeel WWB' niet toereikend. Dit budget houdt niet gelijke tred met de ontwikkeling in het aantal klanten.</p>	90%	max. € 1.500.000

Tabel 1. Tien grootste risico's		
Risico	Kans	Financieel gevolg
<p>Project De Draai: Ultimo 2010 is een voorziening getroffen voor De Draai van € 8,6 mln. Dit omdat de verwachting is dat de huidige omstandigheden en het huidige masterplan een negatief resultaat tot gevolg zullen hebben. In het risicoprofiel wordt een verdere mogelijke verslechtering meegenomen. Het gaat dan vooral om 2 risico's; het looptijdrisico (het duurt langer voordat opbrengsten worden gerealiseerd waardoor rentekosten op al gedane uitgaven hoger worden dan ingerekend) en het prijsrisico (de werkelijke opbrengsten zullen lager zijn dan de ingerekende opbrengsten). Gezien de maatregelen die bij het treffen van de voorziening zijn getroffen is vooral te denken aan het looptijdrisico en minder aan het prijsrisico</p>	30%	max. € 2.000.000
<p>Bouwleges: De realisatie van bouwprojecten stagneert met als gevolg dat de legesopbrengsten achterblijven bij de begroting.</p>	90%	max. € 600.000
<p>Budget voor uitvoering 'Wet sociale werkvoorziening (WSW)': Jaarlijks wordt een budget toegekend voor het uitvoeren van de WSW, gebaseerd op landelijke uitgangspunten. De gemeente Heerhugowaard loopt het risico minder subsidie te ontvangen dan ze nodig heeft voor het aantal mensen wat op dat moment in dienst is bij het WSW-bedrijf.</p>	90%	max. € 500.000
<p>Begrotingen gemeenschappelijke regelingen: Begrotingsoverschrijdingen bij gemeenschappelijke regelingen worden doorbelast aan de gemeente. Dit heeft overschrijdingen van geraamde bijdragen tot gevolg.</p>	80%	max. € 500.000
<p>WMO: De WMO is een open eind regeling voor individuele voorzieningen. De aanspraken kunnen groter zijn dan het beschikbare budget</p>	70%	max. € 500.000

Tabel 1. Tien grootste risico's		
Risico	Kans	Financieel gevolg
<p>Algemene uitkering: De hoogte van de algemene uitkering is van jaar tot jaar geen vast gegeven en kan variëren</p>	70%	max € 500.000
<p>BTW investeringen: Bij de investeringen grote projecten (onder andere Gembi-park) zijn afspraken met de belastingdienst gemaakt over het gebruik van deze nieuwe voorzieningen. Op basis van het verwachte gebruik, verdeeld over de functie cultuur, educatie horeca/ ondernemerschap, is BTW over de oorspronkelijke investeringen verrekend. Als binnen een termijn van 10 jaar het gebruik afwijkt van deze afspraken bestaat de kans dat BTW terug betaald dient te worden aan de belastingdienst.</p>	50%	max. € 1.000.000
<p>Project Broekhorn: Vooruitzicht is dat Bouwfonds BV voor eigen rekening en risico de grondexploitatie van de Broekhorn gaat voeren. Dit zal betekenen dat Bouwfonds de boekwaarde van Broekhorn van de gemeente overneemt. Deze boekwaarde bestaat uit grondaankopen, voorbereidingskosten en rente.</p>	70%	max. € 500.000
Totaal grote risico's		€ 12.600.000
Overige risico's		€ 41.695.000
Totaal alle risico's		€ 54.295.000

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 54.295.000, zie tabel 1) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Tabel 2 laat zien welk bedrag nodig is om met een bepaald zekerheidspercentage de geïnventariseerde risico's te dekken.

Tabel 2. Resultaat van de risicosimulatie

Percentage	Bedrag (€)	Percentage	Bedrag (€)
5%	€ 4.788.000	55%	€ 7.548.000
10%	€ 5.212.000	60%	€ 7.895.000
15%	€ 5.550.000	65%	€ 8.239.000
20%	€ 5.804.000	70%	€ 8.622.000
25%	€ 6.035.000	75%	€ 9.055.000
30%	€ 6.259.000	80%	€ 9.497.000
35%	€ 6.499.000	85%	€ 10.003.000
40%	€ 6.748.000	90%	€ 10.594.000
45%	€ 6.996.000	95%	€ 11.485.000
50%	€ 7.255.000		

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van Heerhugowaard bestaat uit de aanwezige algemene reserve. De omvang van de 'Algemene reserve' is, na de besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2011, € 16.005.000.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de gewenste weerstandscapaciteit met de beschikbare weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 16.005.000}{€ 10.594.000} = 1,51$$

De raad heeft op 18 december 2007 besloten een weerstandsnorm te hanteren in de range van 1,4 tot 2,0. De huidige ratio voldoet aan de gestelde norm.

Paragraaf C. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf gaan we in op het onderhoud van kapitaalgoederen en onze voornemens voor 2012 op dit gebied.

In de openbare ruimte vinden activiteiten plaats als wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig waarbij de kwaliteit van het onderhoud van deze kapitaalgoederen bepalend is voor de manier waarop de burger de openbare ruimte ervaart. Met het onderhouden van deze kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

In artikel 12 BBV is aangegeven voor welke kapitaalgoederen het onderhoud in ieder geval dient te worden aangegeven, te weten:

- wegen;
- riolering;
- waterhuishouding;
- groenvoorziening; en
- gebouwen.

Aanvullend geven wij nadere informatie over de volgende producten:

- bermen en bermsloten;
- verkeer;
- openbare verlichting;
- straatreiniging;
- sneeuw- en gladheidbestrijding;
- speelvoorzieningen; en
- straatmeubilair.

Conform artikel 12 BBV wordt voor de hiervoor genoemde kapitaalgoederen aangegeven:

- het beleidskader;
- de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- en de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Voor wat betreft het beleidskader geldt in deze paragraaf het gewenste onderhoudsniveau als uitgangspunt. De consequenties van het beleidskader en de vertaling ervan in de begroting worden expliciet aangegeven.

Allereerst wordt in deze paragraaf apart ingegaan op de budgetten voor groot onderhoud, die een onderdeel vormen van (vrijwel) alle hierboven genoemde kapitaalgoederen en producten.

Budgetten dagelijks en groot onderhoud

In november 2010 is het verloop van de *Reserve 'Beheer en sociale structuur'* in relatie tot NBK 1, 2, groot onderhoud wijken en onderhoud Stad van de Zon door de Raad vastgesteld (RB2010-120). Met dit besluit zijn de tekorten op de (toekomstige) beheer- en onderhoudslasten van de NBK 1 en NBK 2 projecten, groot onderhoud wijken en groot onderhoud Stad van de Zon langjarig afgedekt. Het geactualiseerde verloop van deze reserve in relatie tot de (toekomstige) beheer- en onderhoudslasten vindt jaarlijks in de reservekeeper plaats.

In de in deze paragraaf opgenomen tabellen voor de verschillende kapitaalgoederen wordt het bedrag vermeld, dat nu in de raming is opgevoerd. In onderstaand overzicht zijn de totaal benodigde budgetten voor dagelijks en groot onderhoud opgenomen.

Dagelijks en groot onderhoud kapitaalgoederen	Dagelijks en regulier onderhoud in begroting	Budget groot onderhoud begroting 2011	Gemiddelde jaarlijkse extra benodigde budgetten groot onderhoud voor herinrichtingen c.q. reconstructies	Totaal budget groot onderhoud inclusief herinrichtingen c.q. reconstructies
	(1)	(2)	(3)	
Wegen	844	3.495	1.539	5.034
Waterhuishouding	111	334		334
Openbaar groen	2.994	59	208	267
Gebouwen	344	432		432
Bermen en bermsloten	238	10		10
Verkeer	230	151		151
Openbare verlichting	416	368	67	435
Straatreiniging	954	0		0
Sneeuw- en gladheidsbestrijding	180	0		0
Speelvoorzieningen	199	122		122
Straatmeubilair	83	0		0
Subtotaal	6.593	4.971	1.814	6.785
Riolering (dekking rioolrecht)	931	1.070		1.070
Totale	7.524	6.041	1.814	7.855

Dit bedrag is aanzienlijk hoger dan de uit hetzelfde overzicht blijkende beschikbare middelen van € 6,04 miljoen. Het verschil ad. € 1,81 miljoen kan als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	Bedrag
Extra benodigd budget groot onderhoud wegen	1.539
Extra benodigd budget groot onderhoud groen	208
Extra benodigd budget verbetering niveau openbare verlichting	67
Totaal	1.814

In december 2005 heeft de raad besloten dat als uitgangspunt geldt dat de budgetten groot onderhoud voor herinrichtingen worden geactiveerd (voor het reconstructiedeel) en dat daarnaast specifiek beschikbare middelen (structurele budgetten en de desbetreffende bestemmingsreserves) worden ingezet voor de resterend benodigde dekking. Er worden inspanningen verricht voor het verkrijgen van subsidies van Rijk, Provincie (GDU) en het Hoogheemraadschap (voorzieningen voor waterberging) en wordt gebruik gemaakt van andere subsidiemogelijkheden. Over de budgetten groot onderhoud voor herinrichtingen wordt jaarlijks een raadsbesluit genomen.

Uitbreiding areaal

Uitgangspunt is dat voor de groei van het areaal als gevolg van de uitbreiding van de gemeente volledig toereikende budgetten beschikbaar zijn.

Toelichting op stijging van de lasten

Indien de geactualiseerde begroting 2011 en de begroting 2012 met elkaar worden vergeleken dan is er sprake van een stijging aan lasten voor het onderhoud van de kapitaalgoederen, zoals uit onderstaand overzicht blijkt.

Tabel 3		Bedragen x € 1.000	
	Raming 2011	Raming 2012	Toename lasten
Financieel effect	15.483	15.617	134

Ten opzichte van 2011 stijgen de lasten in 2012 met € 134 (0,9%) tot € 15.617. Deze stijging is vooral het gevolg van hogere kapitaallasten.

Het verschil tussen de lasten in tabel 1 en 3 betreft onder andere de energiekosten en de kosten van beleid en beheer welke wel onderdeel uitmaken van tabel 3, maar niet van tabel 1.

In de hierna volgende verschillende onderdelen van de kapitaalgoederen wordt bij het onderdeel '*Vertaling in begroting*' naast de gespecificeerde raming voor 2012 ter vergelijking het totaalbedrag van de geactualiseerde raming 2011 weergegeven.

Wegen**(Programma 2. 'Stedelijk beheer')***Beleidskader*

In 2009 zijn de beleidsuitgangspunten vastgesteld voor het groot onderhoud en de dekking van deze lasten tot en met 2019. In 2007 is het beheerplan '*Wegen*' geactualiseerd. De uitgangspunten die daarin gehanteerd worden ten aanzien van de staat van onderhoud van wegen, straten, pleinen en kunstwerken zijn:

- verkeersveiligheid;
- rijcomfort; en
- verkeersafwikkeling.

Op basis hiervan wordt vastgesteld welke onderhoudsniveaus er voor de verschillende wegcategorieën moeten worden nagestreefd

In 2007 is de beheerkwaliteit van het product '*Wegen*' uitgewerkt in een beheerplan '*Openbare ruimte*' (IBOR-plan) en een beheerplan '*Bewust ontwerpen*'. Hierin zijn de uitgangspunten voor beheer en beleid geactualiseerd. Tevens is hierin aangegeven op welke manier in het cyclisch groot onderhoud met voorzieningen (fondsen) wordt omgegaan.

Vertaling in begroting

De lasten voor beheer en onderhoud worden bepaald op basis van de uitgangspunten in het beheerplan '*Wegen*'.

De lasten van de instandhouding en gedeeltelijk die van het groot onderhoud worden structureel geraamd. De ontbrekende middelen worden jaarlijks (incidenteel) aanvullend geraamd in het kader van groot onderhoud wijken (zie tabel 1 kolom 3) en zijn daarmee afgedekt.

Tabel 4 Bedragen x € 1.000

Wegen	Raming 2011	Raming 2012	Toelichting
Energiekosten en belasting		30	
Kosten beleid en beheer		424	Wegen en civiele kunstwerken
Dagelijks/preventief onderhoud		844	Inclusief interne lasten
Groot onderhoud		3.495	Wegen en civiele kunstwerken inclusief kapitaallasten
Adaptief beheer (extra budget herinrichtingen)		p.m.	
Totalen	4.687	4.793	

Riolering (Programma 2. 'Stedelijk beheer')

Beleidskader

Het 'Gemeentelijke Rioleringsplan 2011 - 2015 (GRP)' is in januari 2011 door de raad vastgesteld. Het GRP heeft tot doel op gestructureerde wijze zorg te dragen voor de verbetering van het functioneren en het beheer van het gemeentelijk rioleringsstelsel. Dit moet resulteren in een goede afvoer van het afval- en regenwater en een reductie van de uitwerping van vuil uit de riolering op het oppervlaktewater conform de norm van 'basisinspanning'. Mede als gevolg van de verbreding van de zorgplicht riolering voor ondiep grond- en regenwater is het beheer- en onderhoudsplan geactualiseerd.

Financiële consequenties

In het GRP en het meerjarenplan voor groot onderhoud en vervanging zijn alle voor de riolering noodzakelijke lasten vermeld. In het bijbehorende dekingsplan is aangegeven hoe de lasten door middel van de rioolheffing worden gedekt. De dekking van een deel van de lasten van straatreiniging is betrokken bij de vaststelling van de rioolheffing.

Vertaling in begroting

De effecten van de vaststelling van de tarieven voor de rioolheffingen worden na een raadsbesluit via een begrotingswijziging in de begroting 2012 opgenomen.

Tabel 5 Bedragen x € 1.000

Riolering	Raming 2011	Raming 2012	Toelichting
Kosten beleid en beheer		453	
Energielasten en -baten databeheer		36	
Dagelijks onderhoud		931	Inclusief interne lasten
Kapitaallasten/groot onderhoud		1.071	
BTW		179	
Doorbelasting straatreiniging		282	Bedrag conform wettelijke kaders
Storting in voorziening		186	
Subtotaal lasten	3.341	3.138	
Baten Rioolrecht	3.341	3.138	Kader is 100% dekking van de lasten
Subtotaal baten	3.341	3.138	
Totalen	0	0	

Waterhuishouding (Programma 2. 'Stedelijk beheer')

Beleidskader

Het beleid is gebaseerd op het 'Waterplan Heerhugowaard'. Dit plan is met de verantwoordelijke waterkwantiteit- en waterkwaliteitsbeheerders opgesteld.

Financiële consequenties

Naast de structurele lasten voor beheer en onderhoud van harde oevers van watergangen en vijvers zijn er kosteneffecten voor toekomstig grootschalig onderhoud en reconstructies. Deze kosten worden aanvullend geraamd. Het daarmee gemoeide budget wordt jaarlijks aan de voorziening 'Groot onderhoud waterhuishouding' toegevoegd. De uiteindelijke aanwending voor groot onderhoud komt vervolgens rechtstreeks ten laste van deze voorziening.

Vertaling in begroting

Er is structureel een kostendekkend budget beschikbaar. De lasten van grootschalig onderhoud en van reconstructies worden in het investeringsprogramma opgenomen.

Tabel 6 Bedragen x € 1.000

Waterhuishouding	Raming 2011	Raming 2012	Toelichting
Energiekosten en belastingen		1	
Kosten beleid en beheer		23	
Dagelijks/preventief onderhoud		111	Inclusief interne lasten
Groot onderhoud		334	
Totalen	484	469	

Openbaar groen (Programma 2. 'Stedelijk beheer')

Beleidskader

Het aanleggen en in standhouden van het openbaar groen inclusief straat- en parkbomen, de recreatievoorzieningen, de kinderboerderij en het hertenkamp geschiedt op basis van het 'Groenbeleidsplan 2010'.

Bezuinigingen

In 2012 zal een flinke bezuiniging moeten worden gerealiseerd in het openbaar groen. De voornaamste bezuiniging zal worden gerealiseerd door het omvormen van sierplantsoenen, hagen, vaste planten en rozen (vanaf hier sierplantsoen genoemd) naar gazon. Het is een maatregel die enerzijds een investering vraagt en anderzijds een structurele besparing in de beheerlasten oplevert. Het is een maatregel die een impact heeft op het aanzicht van de gemeente Heerhugowaard.

Het omvormen van sierplantsoen naar gazon is een duurzame oplossing die wel past binnen de kaders van het 'Groenbeleidsplan' (Raad d.d. 23 maart 2010). Gazon heeft een langere levensduur en minder onderhoud nodig. De vakken die worden gekozen om te worden omgevormd zijn de vakken waar de meeste probleemkruiden voorkomen of waarvan het onderhoud bemoeilijkt wordt of duur is (bijv. door het nemen van verkeersmaatregelen). Tevens zijn de aangewezen vakken als gazon goed te beheren.

Financiële consequenties

Voor het dagelijks onderhoud is een toereikend structureel budget van € 2,99 miljoen geraamd. Voor groot onderhoud en renovaties van het openbaar groen is € 59.000 beschikbaar.

Vertaling in begroting

De lasten van de instandhouding van het openbaar groen worden structureel geraamd. De ontbrekende middelen voor herinrichtingen en reconstructies

worden jaarlijks betrokken bij het raadsvoorstel over groot onderhoud wijken (zie tabel 1 kolom 3) en zijn daarmee afgedekt.

Openbaar Groen	Raming 2011	Raming 2012	Toelichting
Kosten beleid en beheer		225	
Dagelijks/preventief onderhoud		2.994	Inclusief interne lasten
Groot onderhoud herinrichtingen en reconstructies		59	
Totalen	3.275	3.278	

De totale oppervlakte groen is 288 hectare

Gebouwen (diverse programma's)

Beleidskader

Het meerjarenonderhoudsprogramma gebouwen (inclusief Gembipark en Cool) is geactualiseerd en het onderhoudsfonds is toereikend.

Financiële consequenties

De jaarlijkse onderhoudskosten zijn gebaseerd op het onderhoudsplan. Grootschalige investeringen en renovaties zijn apart geraamd.

Vertaling in begroting

De cijfers in onderstaande tabel zijn inclusief het effect van dagelijks en groot onderhoud van het Gembipark. Grootschalige onderhoudsinvesteringen en renovaties worden opgenomen in het investeringsprogramma en gedekt uit de voorziening 'Groot onderhoud gebouwen'.

Gemeentelijke- en welzijnsgebouwen	Raming 2011	Raming 2012	Toelichting
Energiekosten en belasting		54	
Kosten beleid en beheer		140	
Dagelijks/preventief onderhoud		344	Inclusief interne lasten
Storting in voorziening groot onderhoud		432	Inclusief € 92.000 Cool
Totalen	923	970	

Onderhoud bermen en bermsloten (Programma 2. 'Stedelijk beheer')

Beleidskader

Voor het onderhoud van bermen en bermsloten zijn de keurvoorschriften van het Hoogheemraadschap HHNK leidend. Daarnaast krijgen de bermen in het buitengebied vanwege uitzichthoeken extra aandacht.

Financiële consequenties

Via de vaststelling van de onderhoudsniveaus worden de bijbehorende jaarlijkse budgetten bepaald.

Vertaling in begroting

Er is een structureel budget beschikbaar.

Onderhoud bermen en bermsloten	Raming 2011	Raming 2012	Toelichting
Kosten beleid en beheer		3	
Dagelijks/preventief onderhoud		238	Inclusief interne lasten
Groot onderhoud		10	Reservering baggeren buitengebied
Totalen	257	251	

Verkeer (Diverse programma's)

Beleidskader

Het aanleggen en in standhouden van de verkeersvoorzieningen geschiedt enerzijds conform de landelijke richtlijnen en uitgangspunten van het beheerplan 'Bewegwijzeringen & Bebordingen' en anderzijds op basis van praktijkervaringen. Aan de uitvoering van 'Duurzaam Veilig II', zoals door de raad vastgesteld in 2004, wordt prioriteit gegeven op basis van de vastgestelde cyclus herinrichting van (woon)wijken. Daarnaast worden jaarlijks één 'black spot' aangepakt en worden de verkeersregelinstallaties (VRI's) periodiek vervangen. Voor het actueel houden van ons verkeersmodel worden periodieke tellingen gehouden. In 2012 vindt actualisatie plaats van het beleidskader 'Duurzaam Veilig II'.

Financiële consequenties

De kosten voor het beheer en onderhoud van de verkeersvoorzieningen zijn gebaseerd op de uitgangspunten van het beheerplan en van landelijke richtlijnen. Voor het dagelijks en preventief onderhoud zijn structurele budgetten beschikbaar. Ook zijn de vervangingsinvesteringen voorzien in de begroting. De huidige budgetten zijn toereikend voor het dagelijks en groot onderhoud.

Vertaling in de begroting

De financiële gevolgen van het dagelijks en groot onderhoud zijn opgenomen in de begroting.

Tabel 10 Bedragen x € 1.000

Verkeer	Raming 2011	Raming 2012	Toelichting
Kosten beleid en beheer		125	Verkeersvoorzieningen
Verkeerszaken algemeen		264	
Duurzaam Veilig		97	Jaarlijks één black-spots en snelheidsremmende voorzieningen bij herinrichtingen en reconstructies
Dagelijks onderhoud		230	Inclusief interne lasten
Groot onderhoud		151	Inclusief kapitaallasten
Totalen	868	867	

Herinrichtingen

Bij de herinrichting van woonwijken worden de reguliere vervangingen en de aanpassingen in het kader van 'Duurzaam Veilig' integraal met de overige werkzaamheden uitgevoerd.

Openbare Verlichting (Programma 2. 'Stedelijk beheer')

Beleidskader

In de nieuwe woon- en werkgelegenheidsgebieden alsmede bij fietspaden wordt openbare verlichting conform de 'Nederlandse Praktijk Richtlijn (NPR)' aangelegd. Bij eventuele tekorten aan een voldoende verlichtingsniveau wordt bij groot onderhoud cq. herinrichting van de buitenruimten uitgegaan van bijplaatsing van openbare verlichting tot het niveau van minimaal 10 - 30% onder de NPR.

Het beleidsplan 'Openbare verlichting 2005' wordt op zeer korte termijn vervangen door een nieuw plan (inclusief de daarbij behorende financiële consequenties). Door de raad is in 2006 het beleid 'Categorisering fiets- en voetpaden ten behoeve van verlichting' vastgesteld en in 2008 het beleid 'Openbare verlichting' in relatie tot het Keurmerk Veilig Wonen. Jaarlijks wordt het meerjaren groot onderhoud- en vervangingsplan aangepast.

Financiële consequenties

De kosten voor beheer en onderhoud worden bepaald op basis van de uitgangspunten van het beleids- en beheerplan. Het groot onderhoudsbudget wordt jaarlijks aan de voorziening 'Groot onderhoud' toegevoegd. Die voorziening wordt besteed op basis van het meerjaren onderhoudsplan. Voor groot onderhoud is € 368.000 beschikbaar.

Vertaling in begroting

De volledige exploitatielasten zijn structureel geraamd.

Openbare verlichting	Raming 2011	Raming 2012	Toelichting
Energiekosten		160	
Kosten beleid en beheer		149	
Dagelijks onderhoud		417	Inclusief interne lasten
Starting in voorziening groot onderhoud		335	Conform het meerjaren groot onderhoud en vervangingsplan
Aanpassen verlichtingsniveau		33	
Totalen	1.084	1.094	

De totale lasten zijn gebaseerd op 10.928 lichtpunten.

Herinrichting

Het budget voor de aanpassing van het verlichtingsniveau van € 67.000 wordt betrokken bij de jaarlijkse kredietaanvraag voor herinrichting van wijken. Via een jaarlijks raadsbesluit over groot onderhoud wijken wordt de omvang van het extra budget bepaald (zie tabel 1 kolom 3).

Straatreiniging (Programma 2. 'Stedelijk beheer')

Beleidskader

Het beleidskader is in 2000 vastgelegd in de vorm van straatreiniging op basis van beeldkwaliteit. Door de raad zijn in januari 2008 besluiten genomen met betrekking tot het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij het onderhoud van verhardingen.

Financiële consequenties

Via de vaststelling van de onderhoudsniveaus zijn de bijbehorende structurele budgetten vastgelegd. De beschikbare budgetten zijn toereikend om het vastgestelde programma te realiseren.

Vertaling in begroting

De totale exploitatielasten zijn structureel geraamd.

Straatreiniging	Raming 2011	Raming 2012	Toelichting
Kosten beleid en beheer		38	
Dagelijks onderhoud		954	Inclusief interne lasten
Subtotaal		992	
Doorbelasting		-657 ¹⁾	
Totalen	319	335	

¹⁾ Conform het beleid en wettelijke kaders worden lasten doorberekend naar kosten van:

Riolering	€ 282.000
Afvalstoffenverwerking	€ 375.000
	€ 657.000

Sneeuw- en gladheidbestrijding (Programma 2. 'Stedelijk beheer')

Beleidskader

Basis is het door de raad in 2006 vastgestelde 'Gladheidbestrijdingsplan 2006–2010'. Daarin is onder andere opgenomen waar wordt gestrooid, binnen welke tijden en op welke wijze op gladheid wordt gereageerd. Dit plan wordt jaarlijks geactualiseerd. Eind 2006 is het strooibeleid geëvalueerd. Daarbij zijn ook het strooibeleid van de andere wegbeheerders (het HHNK en de provincie) en de gevolgen van het strooibeleid in de woonwijken in relatie tot aanrijtijden van de brandweer en andere hulpverleningsdiensten betrokken. Dit heeft vanaf 2007 geleid tot aanpassing van de routes en verhoogde dienstverlening. In 2011 is het 'Gladheidbestrijdingsplan' geactualiseerd. De pilot pekelspuiten bleek succesvol. In 2012 zal pekelspuiten structureel onderdeel zijn van de gladheidbestrijding.

Financiële consequenties

De kosten voor de 'standaard'-activiteiten zijn gebaseerd op 21 strooiacties. Het beleidskader gaat uit van een inspanningsverplichting die is gekoppeld aan externe omstandigheden. Eventuele afwijkingen worden in de bestuursrapportages (buraps) gemeld.

Vertaling in begroting

De totale exploitatielasten zijn structureel geraamd.

Sneeuw- en gladheidsbestrijding	Raming 2011	Raming 2012	Toelichting
Kosten beleid en beheer		7	
Dagelijks onderhoud		180	Inclusief interne lasten
Totalen	152	187	

Speelvoorzieningen (Programma 2. 'Stedelijk beheer')

Beleidskader

In maart 2011 is het 'Speelruimtebeleidsplan 2011 - 2016: 'Kansen voor Spelen!' door de Raad vastgesteld. De spreiding en omvang van de voorzieningen in wijken is gebaseerd op dit beleidsplan.

Het onderhoud wordt uitgevoerd met inachtneming van de wettelijke veiligheidsnormen en de geldende richtlijnen uit het 'Attractiebesluit'.

Financiële consequenties

De kosten voor beheer en onderhoud van de speelterreinen zijn gebaseerd op de bovenvermelde richtlijnen. De jaarlijkse kosten van instandhouding bedragen € 445.000. Via de Voorjaarsnota 2009 is vanaf 2010 taakstellend € 50.000 aan het beschikbaar budget toegevoegd om ook de vervanging van speeltoestellen te kunnen bekostigen.

Vertaling in begroting

In de begroting zijn alleen de structurele lasten voor instandhouding opgenomen. De lasten van groot onderhoud worden jaarlijks aanvullend geraamd op basis van het raadsvoorstel over groot onderhoud wijken.

Speelvoorzieningen	Raming 2011	Raming 2012	Toelichting
Kosten beleid en beheer		124	
Dagelijks/preventief onderhoud		199	Inclusief interne lasten
Groot onderhoud (incl. kap. lasten)		122	
Totalen	447	445	

De raming is gebaseerd op 747 speeltoestellen en 142 sporttoestellen.

Herinrichtingen

In het verleden werden de noodzakelijke investeringen voor speelvoorzieningen in het kader van herinrichting wijken gedekt vanuit het budget groot onderhoud wijken. Dit laatste is niet langer meer het geval. De noodzakelijke investeringen voor speelvoorzieningen maken onderdeel uit van het onderhoudsbudget.

Straatmeubilair (Programma 2. 'Stedelijk beheer')

Beleidskader

Het beleidskader 'Straatmeubilair 2012 - 2017' is in 2012 gereed.

Financiële consequenties

De in deze nieuwe rubriek genoemde bedragen zijn niet nieuw, maar komen voort uit verschillende bestaande producten.

Vertaling in begroting

De volledige exploitatielasten zijn structureel geraamd.

Straatmeubilair	Raming 2011	Raming 2012	Toelichting
Energiekosten		8	
Kosten beleid en beheer		49	
Dagelijks/preventief onderhoud		83	
Inkomsten reclame		-170	
Totalen	-26	-30	

Paragraaf D. Financiering / Treasury

Algemeen

Het treasurybeleid is op hoofdlijnen vastgelegd in het treasurystatuut. Dit statuut is in 2008 geactualiseerd. De aanpassingen zijn mede gebaseerd op de herziening van de 'Wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden)'. Daarnaast is de financiële en economische crisis van invloed geweest op de aanpassing van enkele artikelen, zoals de aanscherping van de criteria die bepalend zijn voor het uitzetten van middelen. Het geactualiseerde statuut is door de raad op 16 december 2008 vastgesteld en met ingang van 1 januari 2009 in werking getreden.

Ten behoeve van de korte en lange termijn financieringsplanning wordt gewerkt met een liquiditeitsprognose. Deze prognose geeft inzicht in de financiële inkomsten- en uitgavenstromen en bestaat uit de volgende onderdelen:

- een jaarprognose, waarin op maandniveau de verwachte mutaties zijn opgenomen; en
- een meerjaren prognose over een periode van vijf jaar, waarin per jaar een beeld wordt gegeven van de verwachte financiële ontwikkelingen.

De prognose wordt opgebouwd aan de hand van informatie over:

- de lopende exploitatie en het daaruit voortvloeiende meerjarenperspectief;
- de grote projecten / investeringen;
- grondexploitaties;
- vervangingsinvesteringen; en
- geplande uitgaven voor groot onderhoud.

Periodiek wordt deze informatie geactualiseerd waardoor een zo betrouwbaar en duidelijk mogelijk inzicht bestaat in de toekomstige financieringsbehoefte en de wijze waarop in deze behoefte kan worden voorzien.

Huidige financiële positie

In tabel 1 is een overzicht opgenomen van de samenstelling en omvang van de afgesloten vaste geldleningen per medio juli 2011.

Omschrijving Lening	Type lening	Looptijd lening	Aanvang lening	Rente percentage	Stand lening 01-01-2012
ING Investment Management	Annuïtair	40	01-11-1991	5,2300	2.443
Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair	25	23-03-2005	4,0650	11.400
Nederlandse Waterschapsbank	Lineair	25	15-08-2005	3,6149	11.400
Nederlandse Waterschapsbank	Lineair	25	02-01-2006	3,6849	4.000
Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair	30	15-05-2007	4,6000	12.750
Bank Nederlandse Gemeenten	Lineair	20	02-07-2008	5,1000	12.750
Bank Nederlandse Gemeenten	Fixe ¹⁾	5	28-06-2010	2,3600	20.000
Bank Nederlandse Gemeenten	Fixe	6	30-06-2010	2,6100	20.000
Bank Nederlandse Gemeenten	Fixe	6	03-05-2011	3,5350	20.000
Totaal					114.743

¹⁾ Een fixe lening is een lening waarbij gedurende de looptijd geen aflossing van de lening plaats vindt.

In 2011 is er een fixe geldleningen van € 20 miljoen, met een looptijd van zes jaar en een rentepercentage van 3,535%, afgesloten. Deze lening was voor-

namelijk noodzakelijk vanwege de uitbetaling van de reserve Recreatieschap Geestmerambacht, investeringen in grondexploitaties, nieuwbouw gebouwen (onder andere nieuwbouw gemeentewerf en Polsstok) en de NBK-1. De jaarlijkse rentelasten die voortvloeien uit deze lening zijn vanaf de begroting 2012 opgenomen in de primaire begroting.

De lening van ING Investment Management is een in 1991 afgesloten annuïtaire geldlening met een looptijd van 40 jaar. De lening heeft een rente vaste looptijd van 10 jaar, waardoor deze lening één keer in de 10 jaar moet worden herzien. Omdat de laatste herziening van deze lening in 2001 was moet deze wederom in 2011 worden herzien.

Debt-ratio en Nettoschuld als aandeel van de exploitatie.

In de 'Factsheet investeringsruimte en schuldpositie' van de VNG worden twee kengetallen beschreven die een inzicht geven in de schuldpositie van de gemeente. Deze kengetallen zijn:

- **Debt-ratio**, deze ratio geeft aan welk aandeel van de bezittingen, aan de linker zijde van de balans, is belast met schulden. Een ratio van meer dan 80% geeft aan de gemeente zijn bezittingen zeer hoog heeft belast met schulden.
- **Netto schuld als aandeel van de exploitatie**, deze ratio geeft een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie en het investeringsvolume uit het nabije verleden. Een ratio van boven de 150% geeft aan dat de rentedruk op de begroting zeer hoog is en dat betekent dat de gemeente er goed aan doet de schulden te verminderen en terughoudend te zijn met nieuwe investeringen. Een ratio van tussen de 100% en 150% betekent dat er voorzichtigheid geboden is.

Tabel 2 geeft aan wat de ratio's zijn voor de gemeente Heerhugowaard. Uit deze tabel blijkt dat de debt-ratio en de netto schuld als aandeel van de exploitatie over de periode 2008 t/m 2010 langzaam oplopen. Als gevolg van de in 2011 aangetrokken geldlening zal de debt-ratio voor 2011 uitkomen

tussen de 60-65% en de netto schuld als aandeel van de exploitatie tussen de 90-100%. De beide kengetallen blijven echter ruimschoots binnen de uiterste normen die in de 'factsheet' van de VNG worden gehanteerd.

Tabel 2.

	2008	2009	2010	2011	2012 norm
Debt-ratio	48%	50%	59%	¹⁾	¹⁾ 80%
Netto schuld als aandeel van de exploitatie	59%	71%	85%	¹⁾	¹⁾ 150%

¹⁾ niet bekend op begrotingsbasis.

Vooruitzichten

Intern

Uit de meerjaren liquiditeitsprognose blijkt dat het investeringsvolume de komende jaren aanzienlijk lager ligt dan de afgelopen jaren. De belangrijkste investeringen die gedaan worden hebben betrekking op het bouw- en woonrijpmaken van De Draai en De Vork, het afronden van Heerhugowaard-Zuid, de nieuwbouw van de Polsstok, en investeringen die voortvloeien uit de NBK 1 en 2.

Buiten de inkomsten uit de exploitatie, zoals de algemene uitkering en de belastingopbrengsten, zijn de belangrijkste inkomsten die de gemeente heeft die voortvloeien uit de grondexploitaties. De belangrijkste inkomsten uit grondexploitaties zullen de komende jaren gegenereerd worden door de verkoop van de laatste kavels in Heerhugowaard-Zuid, de eerste kavels in De Draai, de overdracht van de gronden in Broekhorn aan Bouwfonds en de verkoop van gronden in Westpoort aan het RTIC (MCA Alkmaar).

Rekening houdend met de bovenstaande gegevens levert dit de meerjaren liquiditeitsprognose op zoals gepresenteerd in figuur 1. De verwachting is dat de jaarlijkse kasstromen (werkelijke inkomsten en uitgaven) in de komende drie jaren nog negatief zullen zijn (de uitgaven zullen groter zijn dan de in-

komsten). De verwachting is dat de kasstromen vanaf 2015, met uitzondering van 2017 en 2018 positief zijn. De negatieve kasstromen in deze twee jaren worden voornamelijk veroorzaakt door uitgaven voor de aanleg van de spoortunnel Zuidtangent.

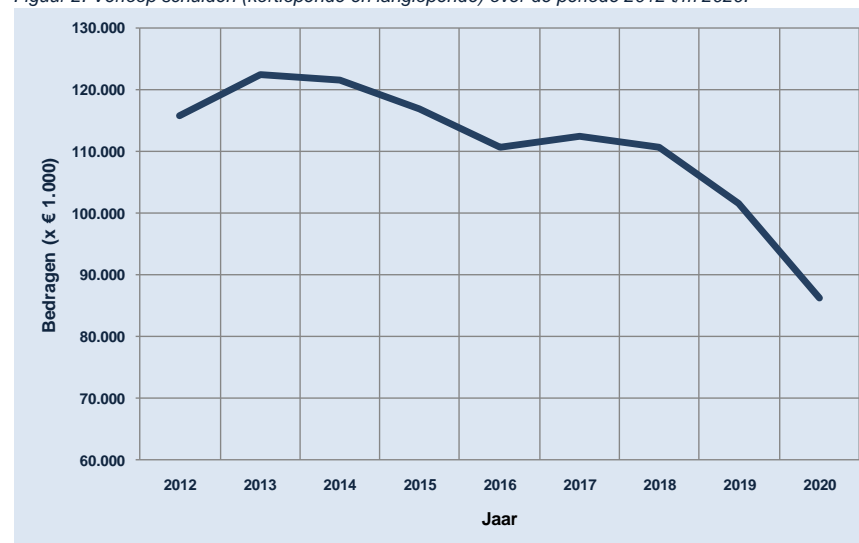
Figuur 1: Meerjaren liquiditeitsprognose 2012 t/m 2020.

De meerjaren liquiditeitsprognose 2012 t/m 2020 die hier gepresenteerd wordt is de actuele liquiditeitsprognose van medio augustus. In deze prognose zijn opgenomen de kasstromen die voortkomen uit de exploitatie, investeringen, grondexploitaties en de huidige leningenportefeuille (tabel 1). In deze liquiditeitsprognose wordt rekening gehouden met de bezuinigingen die de komende jaren worden ingevoerd en met de herfinanciering van de huidige leningenportefeuille. In deze prognose zijn eventuele nieuwe investeringen, zoals de nieuwbouw van het Huygenscollege, waarover de raad nog geen beslissing heeft genomen niet opgenomen.

Figuur 2 toont het verloop van het saldo van de langlopende schuld (gebaseerd op de huidige leningenportefeuille) en het verloop van de meerjaren liquiditeitsprognose.

Figuur 2. Verloop schulden (kortlopende en langlopende) over de periode 2012 t/m 2020.

Uit figuur 2 komt naar voren dat de schuld die de gemeente Heerhugowaard op dit moment heeft nog zal stijgen tot ongeveer € 121 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door de negatieve kasstromen in 2012 en 2013. Het is de verwachting dat vanaf 2014 de schuldenlast van de gemeente langzaam zal dalen. Dit wordt vooral veroorzaakt door de verwachte positieve kasstromen vanaf 2015 en de aflossingen van de huidige geldleningen.

Extern

Als gevolg van de sterk oplopende inflatiecijfers heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de rentepercentages in mei en in juli 2011 met een kwart procent verhoogd. Hierdoor is het rentepercentage van 1,00% naar 1,50% gestegen (bron: ECB). Omdat de economische groei voor het jaar 2011 in de eurozone zal blijven steken op 1,8% en voor 2012 zal dalen naar 1,5%, en de inflatie in 2012 zal dalen naar 2,1% verwacht de BNG dat de ECB de rentetarieven in 2012 geleidelijk aan naar 2,5% zal verhogen (bron: BNG).

In de eerste vijf maanden van 2011 stegen de rentetarieven voor zowel de middellange termijn (één tot tien jaar) als de lange termijn (tien jaar en langer) met respectievelijk gemiddeld 0,7% en 0,6%. Vanwege de schulden crisis in Griekenland daalde de rentepercentages gemiddeld met 0,4% en 0,3%. De rentetarieven voor een 10-jaars lineaire lening liggen medio augustus 2011 rond de 2,8%. De verwachting van de BNG is dat de rentes de komende periode licht zullen gaan stijgen (bron: BNG).

Rentevisie

De gemeente hanteert als rentevisie de visie van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Die visie wordt ook gebruikt bij de bepaling van de jaarlijkse uitgangspunten voor de begroting en de meerjarenramingen. Op grond daarvan is 3,85% rente de basis voor de begroting 2012 en de ramingen tot en met 2015.

Wanneer er sprake is van effecten van renteontwikkelingen die afwijken van onze (meerjaren) ramingen, dan wordt hierop in de tussentijdse rapportages teruggekomen.

Financieringsstructuur

In tabel 3 is de financieringsstructuur van de gemeente weergegeven.

Tabel 3.		Bedragen x € 1000			
		31-12-2009	31-12-2010	31-12-2011 ²	31-12-2012 ³
Vaste financieringsmiddelen					
Reserves en voorzieningen		106.054	114.949	100.547	97.088
Geldleningen		60.075	97.394	114.743	112.093 ⁴
Totaal	a.	166.129	212.343	215.290	209.181
Boekwaarde investeringen					
Gemeentelijke exploitatie		144.411	145.093	150.529	151.238
Grondexploitaties		49.404	76.471	77.732	81.294
Totaal	b.	193.815	221.564	228.261	232.532
Saldo vaste financieringsmiddelen (a-b)		-27.686	-9.221	-12.971	-23.351
Vorderingen op korte termijn					
Call- en kasgelddeposito's		5.000	11.250	¹	¹

¹⁾ is niet bekend op begrotingsbasis

²⁾ op basis van geactualiseerde begroting 2010

³⁾ op basis van begroting 2011

⁴⁾ op basis van huidige leningenportefeuille

Financiële risico's

Voor de beheersing van onze financiële risico's bij het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen wordt gebruik gemaakt van de instrumenten uit het treasurystatuut en van de 'Wet FIDO'.

Renterisico

Met het renterisico wordt bedoeld op het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten als gevolg van wijzigingen van het rentepercentage op geldleningen en gelduitzettingen. Bij de beoordeling van dit risico wordt gebruik gemaakt van de kasgeldlimiet en van de wettelijk verplichte renterisiconorm.

De **kasgeldlimiet** wordt op basis van de 'Wet FIDO' gehanteerd voor de beheersing van de renterisico's op korte termijn. De kasgeldlimiet is een percentage (8,50%) van de totale omvang van de begroting, uitgedrukt in geld. Het gemiddelde saldo van de netto vlottende schuld (= het saldo van alle schulden en middelen/vorderingen met een looptijd korter dan één jaar) moet onder deze limiet blijven. De verhouding van de netto vlottende schuld tot de kasgeldlimiet wordt gedurende het begrotingsjaar per kwartaal berekend.

De **renterisiconorm** heeft betrekking op het renterisico op lange(re) termijn. Het renterisico is de optelsom van de eventueel hogere rente die:

gedurende een jaar verschuldigd wordt als gevolg van renteherzieningen op bestaande leningen; en betaald moet worden door herfinancieringen gedurende het jaar.

De 'Wet FIDO' geeft door middel van de renterisiconorm aan hoe hoog deze renteverhogingen gedurende een boekjaar mogen zijn. Deze norm bedraagt nu een percentage (20%) van het begrotingstotaal voor het betreffende begrotingsjaar, welke niet mag worden overschreden. Naar aanleiding van

deze wijziging is een nieuwe modeltabel voor de berekening van de renterisiconorm voorgeschreven. In tabel 4 is de renterisiconorm voor de gemeente becijferd. Uit deze tabel blijkt dat de gemeente over de gehele periode van deze begroting de renterisiconorm niet zal overschrijden.

Variabelen Renterisico (norm)	2012	2013	2014	2015	
Rente herziening	1.				
Aflossing	2.	2.650	2.650	2.650	22.650
Renterisiconorm (1 + 2)	3.	2.650	2.650	2.650	22.650
Renterisiconorm	4.	24.625	24.625	24.625	24.625
Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	5a.	21.975	21.975	21.975	1.975
Overschrijving renterisiconorm (3>4)	5b.				
Berekening renterisiconorm					
Begrotingstotaal jaar T	4a.	123.126			
Percentage regeling	4b.	20%			
Renterisiconorm	4.	24.625			

Omdat in 2015 de fixe geldlenig van de BNG die afgesloten was in 2010 met een looptijd van 5 jaar afloopt (zie tabel 1) moet volgens de wet Fido het gehele bedrag van de geldlening worden opgenomen in de berekening van de renterisiconorm.

Kredietrisico

Het kredietrisico gaat over de kans op een waardedaling van een vordering als gevolg van het niet (tijdig) nakomen van de verplichtingen door de wederpartij. In tabel 5 zijn deze risico's weergegeven. Het gaat dan om de door de gemeente aan derden verstrekte gelden (kredieten) en/of garanties voor de rente- en aflossingsverplichtingen van geldleningen.

Tabel 5.		Bedragen x € 1.000			
Variabelen Renterisico (norm)	31-12 2009	31-12 2010	31-12 2011	31-12 2012	
Deposito's	0	0	1)	1)	
Uitstaande geldlening bij woningbouw verenigingen	2.505	2.475	2.444	2.412	
Garanties					
Diverse plaatselijke instanties	12.497	13.098	10.977	10.470	
Achtervangfunctie woningcorporaties	133.831	130.082	126.450	126.110	
Totaal	148.833	145.655	139.871	138.992	

¹⁾ Niet bekend op begrotingsbasis.

Uit de tabel blijkt dat de gemeente voornamelijk een kredietrisico loopt op garantstellingen van leningen aan woningbouwcorporaties. Deze leningen zijn gewaarborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Wanneer corporaties hun rente- en aflossingsverplichtingen niet nakomen, kan de geldgever op grond van de garantstelling deze bedragen in eerste instantie verhalen bij dat fonds. Als het Waarborgfonds niet in staat is aan de verplichtingen te voldoen, kan de gemeente (als achtervanger) worden aangesproken tot het bedrag waarvoor de gemeente garant staat.

Het Waarborgfonds heeft ruime reserves. De kans dat gemeenten op enigerlei wijze worden aangesproken op de achtervangfunctie is gering. De gemeente staat (als achtervanger) garant voor 50%. De bedragen in tabel 4 gaan over dat gedeelte van de leningen waarvoor de gemeente garant staat.

Tussen de VNG en het Rijk is afgesproken dat de achtervangfunctie van de gemeenten ten aanzien van nieuwe borgstellingen in het kader van de Nationale Hypotheek Garanties (NHG) per 1 januari 2011 wordt beëindigd en dat de NHG wordt gecontinueerd met een 100% achtervangfunctie van het Rijk.

Begrotingsgegevens EMU

Het EMU-saldo (EMU = Europese Monetaire Unie) is het verschil tussen inkomsten en uitgaven van de overheid. Een negatief saldo geeft aan dat de overheid een tekort heeft: de uitgaven zijn groter dan de inkomsten. Het EMU-saldo van de lokale overheden telt mee voor dat saldo van de totale Nederlandse overheid en draagt daarmee dus bij aan het EMU-tekort of -overschot van de gehele overheid.

In het Verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen.

Op basis van de 'Wet FIDO' behoort ingrijpen tot de mogelijkheden bij een dreigende overschrijding van het 3% EMU-tekort voor zover dit wordt veroorzaakt door een ongewenste ontwikkeling van het saldo van de lokale overheid.

Afspraak is dat het EMU-saldo in de begroting van de lokale overheden wordt opgenomen, zodat er inzicht is in de ontwikkeling daarvan. Hiervoor wordt de modeltabel 6 gehanteerd.

Tabel 6. Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging aan cq. onttrekking aan reserves (BBV artikel 17c).	-2.550	-2.706	-2.113
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	6.996	6.611	6.550
3 Brutodotaties aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	4.391	4.580	4.580
- 4 Uitgaven aan investeringen in (im)materiële activa die op de balans worden geactiveerd	5.421	8.380	6.553
5 Ontvangen bijdragen van rijk, provincie, Europese Unie en overige instanties, die in mindering komen op sub 4	922	2.095	1.638
+ 6a Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)			
- 6b Boekw inst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa			
- 7 Uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw -, woonrijp maken e.d.	36.696	22.686	17.385
+ 8a Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	18.424	22.571	19.355
- 8b Boekw inst op grondverkoop			
- 9 Betalingen ten laste van de voorzieningen	5.149	5.642	4.952
- 10 Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks t.l.v. de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten			
- 11 Boekw inst bij verkoop van deelnemingen en aandelen			
Berekend EMU-saldo	-19.083	-3.557	1.120

Het EMU-saldo was in de laatste begrotingen zwaar negatief. Belangrijkste veroorzakers hiervan waren de geraamde uitgaven voor een aantal grondexploitatieprojecten. Deze uitgaven hadden vooral te maken met de verwerving van gronden in De Draai, De Vork en Broekhorn. Die lasten waren geconcentreerd in de komende jaren en worden in de latere jaren als gevolg van de verwachte grondverkoop weer 'terugverdiend'.

Vanaf 2012 lopen de uitgaven in de grondexploitaties aanzienlijk terug, met als direct gevolg dat het EMU-saldo vanaf 2013 zelfs weer positief wordt.

Betalingen ten laste van de voorzieningen betreffen investeringen in het kader van groot onderhoud. Het geraamde bedrag is gebaseerd op de liquiditeitsprognose.

Paragraaf E. Bedrijfsvoering

Inleiding

Het fundament waarop we als organisatie voortbouwen is de 'Stadsvisie 2005 - 2015'. Heerhugowaard is zowel een stad als een organisatie van kansen. Die kansen willen we aanpakken maar wel in de maat en het tempo die aansluiten bij de veranderingen in de samenleving. De samenleving verandert constant. Om onze dienstverlening daarop af te stemmen verandert ook onze organisatie permanent.

Het accent voor 2012 tot 2016 komt te liggen op de thema's 'Goed werkgeverschap', 'Meesterschap', 'Eigenaarschap' en 'Omgevingsgerichtheid'. Deze komen voort uit de visie Heerhugowaard: 'Stad van kansen, organisatie van kansen'. Hierin kennen we vrijheid en zijn we ondernemend en onderscheidend. We tonen lef en gaan soms tegen de gevestigde orde in. Groeien en ontwikkelen gebeurt in Heerhugowaard voor iedereen en op alle manieren. De gemeente blijft zich ontwikkelen (dus wij ook!). Als gemeente hebben wij een stimulerende positie in de regio. We laten ons niet beperken door grenzen. Dit kan niet zonder participatie, betrokkenheid en meedoen.

De continue verandering die dit met zich meebrengt is maatwerk. Belangrijk in veranderprocessen is leiderschap, taakvolwassen medewerkers, ontwikkeling van bruikbare vaardigheden en de heersende cultuur (menselijk, praktisch en vernieuwend). Een heldere visie, een continue dialoog en tonen van eigenaarschap (verantwoordelijkheid geven en nemen) zijn belangrijke waarden. Structuur, systemen en instrumenten zijn volgend en ondersteunend aan dat wat we willen. We werken steeds slimmer, niet harder!

Verbetermogelijkheden

Investeringen in kwaliteit, integraliteit en efficiency bieden ons enorme kansen op verbeteringen in de bedrijfsvoering. Het betreft:

1. Personele kwaliteit.
2. Personele capaciteit.
3. Juridische kwaliteitszorg.
4. Één organisatie, één informatievoorziening: basisregistraties.
5. Kwaliteit informatie.
6. Budgetcyclus en risicomanagement.
7. Communicatie.

1. Personele kwaliteit

Voor het behalen van de doelen van de gemeente Heerhugowaard zijn voldoende medewerkers van strategisch belang. Daarom is het doel van ons personeelsbeleid om zowel kwantitatief als kwalitatief voldoende mensen voor onze gemeente te hebben werken zodat onze bedrijfsdoelen gehaald worden. Hierbij heeft de raad bepaald dat wij tenminste de kwaliteit van het personeel van 2009 moeten vasthouden. Wij willen gemotiveerde en tevreden medewerkers hebben. Cijfermatig is dat vastgesteld op 3,5% ziekteverzuim en 7,8 score op medewerkertevredenheid. Uitgangspunt is dit niveau tenminste te handhaven.

Integriteit

Als uitkomst van een gezamenlijk nadenken over integriteit van organisatie en bestuur zijn in 2008 de uitgangspunten voor integriteitbeleid verwoord en vastgesteld in het brondocument 'Elementen integriteit voor bestuur en ambtelijke organisatie van de gemeente Heerhugowaard'. Er is tevens een

'platform integriteit' ingesteld om zaken af te stemmen en mogelijke initiatieven te bespreken. Hiermee wordt voldaan aan het uitgangspunt van 'gelijk opgaan van bestuur en organisatie' bij de aanpak van integriteitbevordering. Eind 2010 is voor management en bestuur een training morele oordeelsvorming verzorgd. Vanwege de verandering in samenstelling van bestuur en hoger management is dat in 2011 herhaald.

Eind 2011 is de basis van het integriteitbeleid verder versterkt door gefaseerd het personeel ook zo'n training aan te bieden. Daarmee gaan we ook in 2012 verder.

Het middelmanagement start eind 2011, doorlopend in 2012 met het traject 'moreel leiderschap'. Daarmee worden ze in staat gesteld op hun eigen afdeling een moreel leeroverleg te installeren om zo periodiek met hun eigen mensen op basis van casusposities de specifieke normen te bepalen. Dit zal uiteindelijk moeten leiden tot een eigen 'moresprudentie' (=zo doen we dat hier). Ook aan het sluitstuk van integriteitbevordering, het installeren van een handhavingpraktijk, zal in genoemd traject ruimschoots aandacht worden besteed.

2. Personele capaciteit

Tot 2015 zal het volume van de arbeidsmarkt met 5% afnemen. Dit zal betekenen dat wij nog meer ons best moeten doen om voldoende nieuwe medewerkers te vinden die ook aan onze eisen voldoen. In 2012 wordt de nieuwe wervingsstrategie daarom uitgerold. Wij zullen laten zien dat wij een stad van kansen zijn met een specifieke cultuur (vernieuwend, praktisch en menselijk). Daarnaast zullen wij de contacten met scholen verder aanhalen (meer stagiaires, gastcolleges). Verder zullen wij vooral onze eigen middelen (medewerkers, stadskrant) inzetten om nieuwe mensen te vinden. Intern wordt gestuurd op nog meer flexibiliteit en mobiliteit door ons interne mobiliteitsbureau Matchpoint.

Daarbij komt nog dat de landelijke overheid steeds hogere eisen stelt aan de gemeenten. Die worden steeds meer het portaal van de overheid. Ook zullen

wij steeds efficiënter moeten werken om met hetzelfde aantal formatieplaatsen steeds meer en moeilijker werk te kunnen doen. Dit heeft als effect dat het benodigde opleidingsniveau voor het werk bij de gemeenten *nog* meer toeneemt c.q. toe moet nemen.

Daarnaast moet, als gevolg van de kabinetsplannen, rekening worden gehouden met een verschuiving van taken. Verdere uitkristallisering hiervan zal in 2012 zijn beslag krijgen.

Conform de afspraken in het 'Strategisch personeelsplan' (SPP) besluit het college over bedrijfsvoering. Hierbij wordt een afgewogen besluit genomen tussen inzet voor persoonlijke ontwikkeling (kwaliteit) versus inzet voor formatie. Dit is budgettair neutraal.

3. Juridische kwaliteitszorg

Juridische kwaliteitszorg heeft tot doel om op het juridische taakveld tot verbetering van de bedrijfsvoering te komen. De leidende vraag is dan 'Hoe organiseer je kwaliteit?'

De manier waarop dat gebeurt, lijkt in sterke mate op de taakvelden risicomanagement en 'financial control'. Met deze taakvelden zal dan ook nauw worden samengewerkt ter bevordering van de integraliteit van de bedrijfsvoering.

In 2007 is gestart met een systematische borging van juridische kwaliteit. Er is een 'legal quick scan' gedaan en de aanbevelingen zijn uitgewerkt. Van de ontwikkelfase in 2007 naderden we in 2010/2011 de beheerfase door ondermeer de volgende blijvende activiteiten:

- Juridisch advies en juridische control is functioneel en in de persoon gescheiden, de centrale juridische adviesformatie is op sterkte en proactief dienstverlenend richting sectoren; de verhouding tot de juridische functie binnen de sectoren is helder;

- Het Juridisch Beraad is een vaste waarde bij het delen van juridische kennis en het ontwikkelen van vaardigheden;
- Implementatie van nieuwe wetgeving wordt tijdig geïnitieerd en waar nodig centraal begeleid;
- ‘*Incompany*’ cursussen via de Heerhugowaard academie houden juridische medewerkers op het vereiste kennisniveau;
- Ondersteund door kwartaalrapportages en jaarverslagen wordt door het management gestuurd op het bezwaarproces en de onderliggende (primaire) kwaliteit;
- Centrale juristen worden betrokken bij inhuur extern juridisch advies;
- Juridische check van B&W adviezen.

De volgende activiteiten zijn nog ‘*onder constructie*’:

- Contractenbank;
- Een digitale juridische kennisbank.

Bij de wijze waarop juridische kwaliteitszorg wordt vormgegeven wordt aangesloten bij de stadsvisie zoals deze is neergelegd in de notitie: ‘*Stad van kansen, organisatie van kansen*’ en de cultuurwaarden van ‘*IK DURF!*’. Dat betekent initiatief nemen om te komen tot niet bureaucratische kaders en instrumenten voor de sectoren ter ondersteuning van hun integrale verantwoordelijkheid: vraag-, resultaat- en mensgericht.

Integratie van de doelstellingen van juridische kwaliteitszorg met die van deregulering en ‘*pre-mediation*’ blijft een voortdurend streven.

4. *Één organisatie, één informatievoorziening: basisregistratie*

De realisatie van onze ambities, wettelijke ontwikkelingen (basisregistraties) en ‘*last-but-not-least*’: de klant verwacht van de overheid dezelfde (digitale) service die hij elders (een bank, de bibliotheek of een telefoniebedrijf) krijgt. Hij weet dat die service kan worden geboden en verwacht die ook van ons.

Deze ontwikkelingen versterken de noodzaak om als één organisatie samen te werken om onze informatievoorziening op orde te hebben, om onze gegevens in één keer goed te registreren en op eenvoudige wijze toegankelijk maken voor (her)gebruik.

Wij zijn een complexe organisatie die zich voortdurend aanpast aan maatschappelijke en wettelijke ontwikkelingen. Samenwerking om onze informatievoorziening op peil te houden vergt daarom overzicht en coördinatie. Dat krijgen we onder andere door een goede informatiearchitectuur. Zo’n architectuur vervult in veel opzichten een vergelijkbare rol met de architectuur van de bouwwereld. Het is een hulpmiddel om:

- Een gemeenschappelijk beeld te creëren, het ondersteunt dus de communicatie; en
- De samenhang tussen bedrijfsdoelstellingen, organisatie en informatievoorziening te bewaken.

Standaardisatie en goede afstemming van facilitaire processen op de werkprocessen van de sectoren vormen de randvoorwaarden om administratieve handelingen ‘*in één keer goed*’ te laten verlopen.

Door de voortgangsinformatie van alle backoffice-applicaties door te sluisen naar één gemeenschappelijk zakensysteem, kan de burger daadwerkelijk benaderd worden als iemand die wij kennen (de klant in ons hart) en die wij niet naar de bekende weg hoeven te vragen.

Het zal duidelijk zijn dat al deze ontwikkelingen vragen om een andere manier van samenwerken en dat de intensievere inzet van ICT-middelen leidt tot behoefte aan de versterking van de aanwezige kennis, zowel centraal als decentraal (in de sectoren).

5. *Kwaliteit informatie*

Een essentieel uitgangspunt voor professionele bedrijfsvoering is dat relevante (financiële) informatie tijdig, volledig en juist beschikbaar is.

'De kwaliteit van de informatie, de basis op orde, is het fundament waarop de planning- en controlcyclus (budgetcyclus) steunt.'

Blijvende aandacht is nodig om het huidige niveau van informatie te handhaven en om verbeteringen aan te brengen. Daarbij richten we ons in de komende jaren naast financiële informatie en control, in toenemende mate op de informatiestromen rondom de basisregistraties en communicatie met de klant. Dit vraagt om verduidelijking van administratieve werkwijzen. Die wordt niet alleen bereikt door het opstellen van heldere eenduidige procedures en regels maar vooral ook door het communiceren en uitdragen aan diverse betrokkenen over nut en noodzaak van deze werkwijzen. Het resultaat moet zijn dat we binnen de organisatie een gemeenschappelijk beeld hebben van de uitgangspunten en de principes die we hanteren bij onze werkwijzen en bij het afleggen van de verantwoording daarover.

6. Budgetcyclus en risicomanagement

Wij willen dat aan de hand van de diverse documenten in onze budgetcyclus (planning- en controlcyclus) de gebruikers (raad, bestuur en management) het met elkaar hebben over de *'echte'* onderwerpen om onze doelen te bereiken.

'Waar kan het misgaan? Waar moeten we extra alert zijn?'

Bij de wijze waarop nu inhoud wordt gegeven aan de budgetcyclus, constateren we dat op onderdelen van deze cyclus de tijd en inspanning, die daarmee is gemoeid, niet opweegt tegen de bijdrage aan de mogelijkheden tot sturing en beheersing.

Een oplossingsrichting om onderdelen hiervan, zoals sectorplannen en tussentijdse informatievoorziening (bestuursrapportages), een meer werkbaar en levend instrument te laten zijn, is om deze te beperken en toe te spitsen op die onderwerpen die kritisch zijn voor de realisatie van college- en raadsdoelen. De budgetcyclus zal zich meer moeten richten op vragen en be-

hoeften bij de gebruikers (raad, bestuur en management). De volgende mogelijkheden kunnen worden gebruikt om het nut en de toegevoegde waarde van de budgetcyclus te versterken:

- Stimuleren en organiseren van een dialoog binnen organisatie en bestuur over de inrichting. Welke vragen en behoeften zijn relevant en moeten aan bod komen en welke informatie is minder van belang? Het merkbare resultaat zal zijn dat de omvang van documenten kleiner wordt.
- Het risicomanagement versterkt de focus in de budgetcyclus op aspecten die kritisch zijn voor de realisatie van doelen.

7. Communicatie

Groeien en ontwikkelen kan alleen in een stad die intensief naar haar inwoners en gebruikers luistert en streeft naar dialoog.'

Dáár liggen de kansen voor communicatie. Gaandeweg zal een groter accent komen te liggen op de bestending van een goede relatie met onze inwoners. Dit kan alleen als iedere medewerker zijn omgeving kent. En de organisatie als geheel dus omgevinggericht is. Dit betekent dat ook communicatie bij elke medewerker en bestuurslid in het hart moet zitten. Niet alleen informatie geven, maar vooral ook luisteren en de dialoog stimuleren en, meer dan tot nu toe het geval is, de betrokkenen laten meedenken en meebeslissen. En na besluitvorming nazorg te doen door bijvoorbeeld de beslissing toe te lichten en te motiveren.

Aan de versterking van de dialoog is op strategisch niveau gewerkt door de uitvoering van een kwaliteitsmeting van de communicatie van onze organisatie. Dit was de vertrekpunt voor de kadernota communicatie die in 2011 door de raad is goedgekeurd. Hierin staan drie communicatiepijlers waarnaar we altijd moeten streven:

Omgevingsgericht: ken je in- en externe omgeving

Omgevingsgericht betekent dat we onze in- en externe omgeving kennen. We halen de buitenwereld naar binnen en maken goed gebruik van die signalen bij het opstellen en uitvoeren van beleid. Dit sluit aan bij integraal werken (omgevingsbewust) en het keten denken. Communicatie helpt de medewerkers omgevingsbewust te maken.

Participatie: betrek je in- en externe omgeving en zet daar waar mogelijk 'Web 2.0' in.

Je doelgroep betrekken bij beleid. Dit geldt zowel extern: burgers en organisaties, als intern: andere medewerkers of afdelingen. Het participatieproces kan worden geholpen door de mogelijkheden die 'Web 2.0' functionaliteiten op het internet bieden.

Communicatie in hart van beleid: communicatie is in het hele beleidstraject ingebed

Communicatieve aspecten krijgen, net als juridische en financiële aspecten, binnen het beleidsproces de aandacht die ze verdienen. Dus niet alleen aan het einde van het traject goed informeren, maar communicatie in elk fase van het traject betrekken.

Het gaat dus om onze organisatie nog meer omgevingsbewust te maken, de omgeving te kennen en de omgeving te betrekken bij ons beleid. Dit doen we door communicatie in het hart van het beleid te plaatsen.

Vanuit deze pijlers formuleren we de Heerhugowaardse communicatiedoelstelling:

'Communicatie zorgt ervoor dat beleid beter aansluit bij wat de omgeving nodig heeft en waar degenen die het aangaat gemakkelijk kennis van kan nemen. Kortom communicatie zorgt voor een omgevingsgerichte organisatie.'

Personeel

Permanente aandacht voor personele capaciteit in onze organisatie Op 26 mei 2009 heeft uw raad het 'Strategisch personeelsplan 2009 - 2014' (SPP) vastgesteld. Doel van het SPP is een pro-actief kader te hebben waarmee ten aanzien van het personeel organisatiebreed een kwalitatieve en kwantitatieve richting kan worden vastgesteld teneinde de Heerhugowaard als zijnde een excellente gemeente dichterbij te brengen en een kader te hebben voor formatieve aanpassingen in de periode 2009 tot en met 2014.

Het totaalbeeld van die prognose is:

- De formatie in 2010 is 418,60 fte. Op basis van de prognoses uit het SPP stijgt de formatie tot 2014 naar 424 fte. Echter als gevolg van het besluit van de raad over de Voorjaarsnota 2010 neemt de formatie als gevolg van de bezuinigingen in de bedrijfsvoering vanaf 2011 af. De omvang staat equivalent aan een bezuiniging op de loonkosten met 0,5% per jaar cumulatief.
- Voor 2010 geldt dat de formatie per 1.000 inwoners 8,20 fte is. Dit is lager dan het gemiddelde van in omvang vergelijkbare gemeenten (8,3 fte per 1.000 inwoners).

Ook voor 2012 zal gelden dat het gemiddeld aantal formatieplaatsen per 1.000 inwoners voor Heerhugowaard lager zal zijn dan het gemiddelde bij vergelijkbare gemeenten. De formatie in de begroting 2012 is afgerond 416,44 fte. Uitgaande van 52.410 inwoners op 1 januari 2012 is dat 7,9 fte per 1.000 inwoners.

Tabel 1

	Realisatie 2009	Realisatie 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Aantal fte's	412,50	418,60	421,97	416,44

Geschetste ontwikkeling van de formatie blijft binnen het door de raad op 26 mei 2009 vastgestelde kader in het 'Strategisch Personeelsplan' (RB 2009-042).

Formatie voor grondexploitatie en investeringskredieten

Een relevant deel van onze personeelsformatie is belast met werkzaamheden voor grondexploitatie en voor investeringswerken. Uit de benchmark die in 2004 is uitgevoerd is ook gebleken dat onze gemeente hierdoor afwijkt van de formatieopbouw van de andere gemeenten uit de vergelijking (die gemeenten hebben geen of een mindere mate van groei).

Ter informatie is onderstaand overzicht opgenomen van de personeelskosten die uit budgetten voor grondexploitatie en investeringen worden gedekt.

In de voorjaarsnota 2011 is in paragraaf 4.3 onder C (zie bladzijde 20 van dat document) ingegaan op de (financiële) effecten van de huidige economische situatie op de grondexploitaties. U is toegezegd dat u in de aanloop naar de begrotingsraad een nadere uitwerking en daaraan gekoppeld voorstel zult ontvangen.

Tabel 2 Bedragen x € 1000

Uren afdeling uitgedrukt in €	Begroting 2010		Realisatie 2010		Begroting 2011		Begroting 2012	
	GREX	INV	GREX	INV	GREX	INV	GREX	INV
Stadsbedrijf	0	19	6	48	0	14	0	27
Ingenieursbureau	1.260	857	1.133	1.270	1.258	856	1.266	844
Wijkbeheer	22	74	18	26	19	21	50	51
SRO	1.389	54	1.047	254	1.170	247	945	39
Vastgoed	171	0	207	3	241	8	174	0
Omgevingsvergunning	8	1	87	17	58	43	334	0
Planeconomie	264	12	188	15	297	14	188	27
WOC	0	76	10	24	30	44	30	38
Totaal	3.114	1.093	2.696	1.657	3.073	1.247	2.987	1.026

GREX = Grondexploitatie   INV - Investering

Productiviteitsnorm

In de uitgangspunten, die gehanteerd worden bij het opstellen van de begroting, is een productiviteitsnorm bepaald van 1.275 uur per fte. Op grond van een nadere onderbouwing kan voor een organisatorische eenheid (afdeling) een uitzondering worden gemaakt. In de begroting 2012 is door de afdelingen uit de sectoren Stadsontwikkeling en Stadsbeheer van bovenstaande productiviteitsnorm afgeweken.

Ziekteverzuim

De prestatienorm voor het ziekteverzuim is voor 2012 vastgesteld op gemiddeld 3,5%. De doelstelling van 3,5% voor 2012 benadert daarmee al het in het collegeprogramma als doelstelling opgenomen verzuimpercentage van 3,3%.

Het streven voor de meldingsfrequentie, het totaal aantal ziekmeldingen in een kalenderjaar gedeeld door het gemiddeld aantal personeelsleden in dat jaar is voor 2012 (net als in 2011) ook bepaald op 1,00.

De ontwikkelingen van de laatste jaren zijn als volgt:

Tabel 3

Cijfers	2009		2010		2011	2012
	Realisatie	Begroting	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting
Verzuim	4,50%	4,50%	3,39%	3,50%		3,50%
Meldingsfrequentie	1,00	1,0	1,18	1,0		1,0

Uit een publicatie van het Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds (A&O-fonds) van 26 april 2011 blijkt dat het ziekteverzuimpercentage in 2010 licht is gedaald ten opzichte van 2009. Ten opzichte van 2009 is het ziekteverzuimpercentage van gemeenten met 0,1 procentpunt afgenomen tot 5,3% in 2010. Het verzuim schommelt daarmee in de buurt van de percentages van 2008 (5,3%) en 2009 (5,4%).

In de grootteklasse van Heerhugowaard (50.000 - 100.000 inwoners) was het gemiddelde ziekteverzuimpercentage over 2010 5,2%. Het ziekteverzuimpercentage was in 2010 voor Heerhugowaard 3,39%. De meldingsfrequentie 2010 voor Heerhugowaard is 1,18 (2009: 1,27). In de grootteklasse van Heerhugowaard (50.000 - 100.000 inwoners) is de meldingsfrequentie 1,53.

Volgens het A&O Fonds gemeenten is 3,5% het laagst haalbare verzuim. Het past bij onze ontwikkeling en onze huidige situatie deze doelstelling voor 2012 over te nemen en qua meldingsfrequentie 1,0 als doelstelling voor 2012 aan te houden.

Overige relevante onderwerpen

Rechtmatigheid

Vanaf 2006 zijn door de accountant goedkeurende verklaringen afgegeven zowel ten aanzien van het aspect getrouwheid als over het aspect rechtmatigheid.

Vanaf het najaar 2006 beschikken we over alle toetsings- en beheerskaders. Daarmee is een limitatieve en concrete norm ontstaan, waaraan de accountant de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties kan toetsen. Ook zijn in deze kaders de maatregelen opgenomen om de rechtmatige uitvoering van financiële beheershandelingen te waarborgen. Met structurele uitvoering van deze maatregelen en periodieke toetsing van de naleving is rechtmatigheid nu structureel geborgd in onze organisatie.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In het Rapport van Bevindingen 2007 voor de gemeenteraad schrijft de accountant:

*'...In 2006 is door het college de nota **Beleid inzake bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeenteregelingen** goedgekeurd. In deze nota zijn de tot nu toe te fragmentarische beleidsuitgangspunten samengevat tot één overkoepelend beleid ten aanzien van het misbruik en oneigenlijk gebruik van publieke middelen. Deze nota is door uw raad in april 2007 vastgesteld. Naar onze mening bieden de processen van uw gemeente voldoende waarborgen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen, dan wel tijdig te signaleren en te herstellen...'*

Inkoop- en aanbestedingsbeleid

Het oogmerk van de centrale inkoopfunctie is om het inkoopproces te versterken. Dit gebeurt vooral door advisering en ondersteuning inkooptrajecten en borging van naleving relevante wet- en regelgeving. Dit resulteert ook in financiële inkoopvoordelen. Vanaf 2010 is rekening gehouden met € 250.000 aan (structurele) inkoopvoordelen. Opgemerkt wordt dat dit bedrag betrek-

king heeft op de algemene middelen en dus niet op investeringen en grond-exploitaties.

Onderzoeken ex artikel 213 a van de Gemeentewet

In 2003 is de *'Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Heerhugowaard'* vastgesteld. Deze verordening verplicht het college tot het periodiek verrichten van onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur. In tegenstelling tot het onderzoek van de rekenkamer gaat het hierbij dus om zelfonderzoek.

Tot op heden is onze aanpak dat de beperkt beschikbare onderzoekscapaciteit *'slim'* wordt ingezet. Dat houdt in dat we geen separate onderzoekstrajecten opstellen, maar aanhaken bij trajecten die om andere redenen, bijvoorbeeld bestuurlijke prioriteit of kwaliteitsverbetering, toch al voorgenomen zijn.

De verordening gaat geactualiseerd worden. Nagegaan wordt hoe deze verordening een toegevoegde waarde kan hebben voor de ontwikkeling van onze gemeente in die zin dat het niet zozeer een controlerende functie achteraf stimuleert, maar een functie die aanvullende zekerheid geeft over de mate waarin de organisatie in control is (toekomstgericht). Nieuwe landelijke inzichten over het nut tot op heden van deze verordening worden hierbij betrokken.

Paragraaf F. Verbonden partijen

In deze paragraaf wordt ingegaan op verbonden partijen. Met verbonden partijen worden publiek of privaatrechtelijke organisaties bedoeld waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Met bestuurlijk belang wordt bedoeld het hebben van een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Een gemeente heeft een financieel belang wanneer deze middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/ of als financiële problemen bij verbonden partijen kunnen worden verhaald op de gemeente.

Partijen waar alleen een financieel risico aankleeft vindt u in paragraaf B. 'Weerstandsvermogen'. Partijen waarmee een bestuurlijk belang is geënd en waaraan geen juridisch afdwingbare verplichtingen kleven maken onderdeel uit van een programma.

In deze paragraaf passeren achtereenvolgens die partijen die volgens voorgaande definitie met de gemeente verbonden zijn. In overeenstemming met de voorschriften uit het BBV (artikel 15) wordt voor elke verbonden partij ingegaan op:

- de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
- de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen.

De gemeenschappelijke regelingen voeren beleid en beheer uit op gemeentelijke terreinen. In het algemeen geldt dat voor een gemeenschappelijke regeling wordt gekozen indien de gemeente dit beleid niet alleen dan wel niet doeltreffend kan uitvoeren. De deelname in het aandelenkapitaal van een aantal vennootschappen vloeit in hoofdzaak voort uit de van oudsher maatschappelijke belangen die door deze vennootschappen worden nagestreefd.

In onderstaande tabel is een overzicht van de gemeentelijke bijdrage aan de verbonden partijen in 2012 opgenomen.

Op grond van artikel 35 van de 'Wet gemeenschappelijke regelingen' worden de raden in de mogelijkheid gesteld om bij de ontwerpbegroting van de gemeenschappelijke regelingen een zienswijze naar voren te brengen.

Op 11 november 2010 heeft de gemeenteraad in het kader van de ombuigingen besloten dat de gemeenschappelijke regelingen voor de jaren 2012 tot en met 2014 respectievelijk 5%, 7,5% en 10% dienen te bezuinigen.

Verbonden Partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang (doel)	Bijdrage per inwoner in €		Gemeentelijke bijdrage in €	
			2011	2012	2011	2012
Gemeenschappelijke regelingen						
1. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	Alkmaar	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.	11,56	10,98		
2. GGD Hollands Noorden	Schagen	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.	17,75	16,83		
3. Regionaal Historisch Centrum Alkmaar	Alkmaar	Het laten uitvoeren van de wettelijk verplichte taak tot beheer van het gemeentearchief.	3,89	3,77 ¹⁾		
4. Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar e.o. (VVI)	Alkmaar	Het behartigen van het belang van de verwerking van de door de deelnemende gemeenten in gevolge de 'Afstoffenwet' verkregen afvalstoffen.			1.547.200	1.544.000
5. Werkvoorzieningschap Noord-Kennemerland (WNK)	Alkmaar	Het uitvoeren van de vernieuwde 'Wet Sociale Werkvoorziening' vanaf 2008.			234.000	253.457 ²⁾

Verbonden Partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang (doel)	Bijdrage per inwoner in €		Gemeentelijke bijdrage in €	
			2011	2012	2011	2012
6. Recreatieschap Geestmerambacht	Haarlem	Als gemeenschappelijk openbaar lichaam invulling te geven aan: <ul style="list-style-type: none"> • het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie; • het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu; • het tot stand brengen en onderhouden van een landschap, dat is afgestemd op het hiervoor geformuleerde. Het gebied is aangegeven in de regeling. 			119.715	107.768
7. Heerhugowaard en Hoogheemraadschap	Heerhugowaard	Het saneren van ongezuiverde lozingen van huishoudelijk afvalwater in het buitengebied.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
8. Kaderregeling HAL-samenwerking		Het geven van uitvoering aan de VINEX-taakstelling 1995 - 2004.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vennootschappen met gemeentelijke deelname						
9. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Den Haag	Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van de overheden.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
10. NV Houdstermaatschappij GKHN (Gasbedrijf Kop Noord Holland)	Amsterdam	Het beheren van de aandelen van de deelnemende gemeenten in de belegging NV NUON en Alliander N.V..	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Verbonden Partij	Vestigings- plaats	Openbaar belang (doel)	Bijdrage per inwoner in €		Gemeentelijke bijdrage in €	
			2011	2012	2011	2012
11. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord NV	Akmaar	Optimale benutting van de economische potenties van Noord-Holland Noord door professionele uitvoeringskracht en versterking van de kernkwaliteiten van de regio, die moeten leiden tot extra autonome groei van arbeidsplaatsen in de regio en meer nieuwe vestigingen dan elders.			96.542	96.542
Deelname in stichtingen						
12. Stichting Papier Recycling Nederland	Hoofddorp	Het waarborgen van de uitvoering van het Convenant Verpakkingen II (hergebruik verpakkingsmateriaal vanuit milieu oogpunt).	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
13. Stichting Kennis- en Adviescentrum Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord	Alkmaar	Het op termijn realiseren van duurzame samenwerkingsverbanden in het gebied Noordzeekanaal tot en met Texel ten behoeve van een betere afstemming tussen vraag en aanbod op de regionale arbeidsmarkt.			34.200	34.200

¹⁾ Het RHCA vraagt voor 2012 een gemeentelijke bijdrage van € 3,77 per inwoner. Het algemeen bestuur heeft daar op 4 juli 2011 niet mee ingestemd, omdat hiermee niet wordt voldaan aan het uitgangspunt dat de bijdrage per inwoner in 2012 5% lager moet zijn dan die van 2011.

²⁾ Bijdrage per persoon, t.w. € 1.313,25, blijft gelijk in 2012 t.o.v. 2011. De stijging van het aantal personen met een WSW dienstverband zorgt er voor dat onze bijdrage aan het WNK stijgt met ruim € 19.000 euro.

1. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord is een gemeenschappelijke regeling tussen dertig gemeenten in Noord-Holland Noord. De Veiligheidsregio NHN is officieel van start gegaan per 1 januari 2004.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2012

De doelstellingen van de Veiligheidsregio NHN sluiten aan op het meerjarig actieplan en de strategische keuzes zoals die in het regionaal beheersplan en de organisatieplannen zijn vastgesteld. De strategische keuzes naar vertaald naar programma's en concreet beoogde resultaten. De begroting 2012 van de Veiligheidsregio is opgesteld op basis van ongewijzigd beleid 2011. In de raadsvergadering van 24 mei 2011 (RB2011-062) is de begroting 2012 ter instemming aan uw raad voorgelegd. Overeenkomstig het besluit van de raad is de bijdrage per inwoner met 5% ten opzichte van 2011 verlaagd.

Voor 2012 zijn de volgende speerpunten benoemd:

Ambulancezorg

- De vergunning voor de Regionale Ambulance Voorziening (RAV) is op 1 januari 2012 toegewezen aan de Coöperatieve vereniging Ambulancezorg Regio Noord-Holland Noord.
- Het %overschrijdingen van de responstijd bij A1 vervoer in de regio in zijn geheel is maximaal 8%.
- Het % overschrijdingen van de responstijd bij A1 vervoer per gemeente is maximaal 16%.
- Er vindt differentiatie van vervoer plaats tussen planbare en spoedeisende ambulancezorg.
- Minimaal 40% van de reanimaties in de regio start binnen 6 minuten na een hartstilstand.
- Minimaal 80% van de gemeenten in de regio neemt deel aan het Reanimatie Oproep Netwerk (AED burgernetwerk).

Brandweer

- Implementatie strategische visie risicobeheersing.
- Implementatie en uitrol regionaal dekkingsplan 2011.
- Uitvoeren bezuinigingsmaatregelen op basis van besluitvorming in 2011.
- Besluitvorming en uitrol brandweezorg op maat (TS2-4-6).
- Voorbereiding regionalisering van de brandweer.
- Toetsen (profcheck) vakbekwaamheid van de brandweer (Officier van dienst).

GHOR

- Implementatie van het Huisartsen Rampenopvangplan (HaROP).
- Intensivering van de samenwerking met de Regionale Ambulance Voorziening en de GGD.
- Toetsen (profchecks) vakbekwaamheid van GHOR-functionarissen.
- Toetsen afgestemde en vastgelegde prestatie-indicatoren en operationeel presterend vermogen GHOR keten.

Gemeenschappelijke meldkamer

- Verwerkingstijd voor 85% van de meldingen van A-1 ambulanceritten binnen de genormeerde responsetijd van 2 minuten;
- De gemiddelde responsetijd ambulancezorg onder de 2-minuten;
- Verwerkingstijd voor 75% van de meldingen brandweer binnen de responsetijd van 1 minuut;
- De gemiddelde responsetijd brandweezorg onder de 75 seconden;
- Verwerkingstijd voor 90% van de 112-meldingen binnen de responsetijd van 10 seconden;
- Verwerkingstijd van 112-meldingen brandweer binnen de responsetijd van 1 minuut (Free-Call);
- Verwerkingstijd van OMS-meldingen binnen de responsetijd van 30 seconden.

Veiligheidsbureau

- Borging/ monitoring van de bevolkingszorgorganisatie (inclusief oefenen)
- Borging en versterking operationele crisisorganisatie.
- Continuering versterking samenwerking met crisispartners.
- Toetsen fysieke veiligheidsprocessen.

2. GGD Hollands Noorden

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De GGD Noord-Kennemerland is per 1 april 2007 opgegaan in de nieuwe gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden, die ontstaan is uit een opschaling van de drie GGD's in Noord-Holland Noord. Het betreft een samenwerkingsverband van 29 gemeenten in Noord-Holland Noord.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2012

Op 16 mei 2011 heeft het algemeen bestuur van de GGD een besluit genomen op de uitgangspunten voor de begroting 2012. Op basis van deze uitgangspunten is door de GGD een beperkte begroting 2012 opgesteld. De gemeentelijke bijdrage voor 2012 bedraagt € 16,83 per inwoner. Dit is ten opzichte van de bijdrage per inwoner in 2011 een bezuiniging van 5%. De uitgebreide en definitieve begroting van de GGD voor 2012 wordt uw raad in het najaar aangeboden. In deze raadsbegroting zullen ook de speerpunten voor 2012 worden opgenomen.

Voorafgaand aan het traject om te komen tot deze beperkte begroting is een discussie gevoerd over de door de GGD te hanteren uitgangspunten voor de begroting 2012.

In de raadsvergadering van 15 februari 2011 heeft de raad een zienswijze gegeven op de bezuinigingsvoorstellen ter invulling van de taakstelling van 5% -10% van de totale begroting (RB2011-009). Deze zienswijzen heeft de portefeuillehouder meegenomen in de vergadering van het algemeen bestuur van 28 februari 2011.

Verdeeldheid over de te hanteren uitgangspunten tussen de gemeenten hebben geresulteerd in een bedrijfseconomisch onderzoek naar deze uitgangspunten. De uitkomsten hiervan en de reactie hierop zijn op 28 juni jl. aan de raad voorgelegd (RB2011-067).

3. Regionaal Historisch Centrum Alkmaar

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

Het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA) is een samenwerkingsverband van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Graft/ De Rijk, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) doet mee op basis van een convenant tussen het RHCA en HHNK. Het RHCA is per 1 juli 2003 gestart.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2012

Op 4 juli 2011 stond de begroting 2012 op de agenda van algemeen bestuur van het RHCA. In de raadbegroting 2012 rekent het RHCA met een bijdrage per inwoner van € 3,77. Het algemeen bestuur heeft hier niet mee ingestemd, omdat het RHCA hiermee niet voldoet aan het uitgangspunt dat de bijdrage per inwoner in 2012 5% lager is dan die van 2011. Het algemeen bestuur heeft het dagelijks bestuur opdracht gegeven te komen met een aangepaste begroting voor 2012 waarbij rekening is gehouden met de gemeentelijke uitgangspunten. In de vergadering van het algemeen bestuur van november 2011 staat de begroting 2012 opnieuw op de agenda.

In 2011 is het RHCA verhuisd naar de nieuwe locatie aan de Bergerweg te Alkmaar.

Belangrijkste taak van het RHCA is het uitvoeren van de wettelijke verplichte taak om de overheids- en particuliere archieven in een goede, geordende en toegankelijke staat te beheren en daar inzage uit te verstrekken. In 2012 zal daarnaast verder worden gegaan met de digitalisering van de aanwezige collectie. Ook zal door de inzet van nieuwe web 2.0 technieken verder vorm worden gegeven aan de samenwerking met historische verenigingen en erfgoedinstellingen.

Op 11 november 2010 heeft de raad ingestemd met het onderzoek naar de mogelijkheden tot uittreding uit het RHCA en het daarbij een eigen archief-ruimte te verwezenlijken tegen lagere kosten dan de huidige financiële bijdrage aan het RHCA. Over de laatste stand van zaken is de commissie Middelen geïnformeerd in haar vergadering van 4 juli 2011. In de vergadering van het algemeen bestuur van november 2011 komt het algemeen bestuur met een voorstel dienaangaande.

4. Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

Het Openbaar Lichaam Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar en omstreken (VVI) is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten in de regio Noord-Kennemerland.

De VVI is aandeelhouder van de NV Huisvuilcentrale (HVC). Van de in totaal 2.656 uitgezette aandelen zijn er 529 stuks in bezit bij de VVI gemeenten. De gemeente Heerhugowaard beschikt over 82,37 aandelen. Het totaal aantal aandelen kan jaarlijks wijzigen, omdat toewijzing van aandelenpakketten plaatsvindt op basis van het aantal inwoners van de VVI-gemeenten.

Het bedrijf is in eigendom van 52 gemeenten en 5 waterschappen.

Garantstellingprovisie

De aandeelhouders staan overeenkomstig artikel 9 van de Ballotageovereenkomst garant voor de leningen van de HVC en de door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgestelde financieringsstructuur. De aandeelhouders van HVC hebben in het strategisch plan afgesproken dat jaarlijks een garantstellingprovisie van 1% over de gegarandeerde leningen per 1 januari van het betreffende boekjaar wordt uitgekeerd.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2012

In 2011 is de discussie gestart om met het oog op de toekomstige financieringscriteria de huidige structuur te heroverwegen. Sinds 2006 is de context en de rol van HVC belangrijk gewijzigd. De activiteiten op het gebied van duurzame energie vormen een tweede peiler voor de exploitatie van HVC en leveren een bijdrage aan het financieel resultaat van de HVC.

In 2006 is besloten dat de garantstelling bij nieuwe leningen zich beperkt tot financiering van afvalverbranding, waarbij nieuwe activiteiten uitsluitend worden gefinancierd met vreemd vermogen. Gelet op de omvang van het eigen vermogen verwacht HVC dat de financiering van de nieuwe activiteiten op termijn wordt begrensd. Door de HVC is een aantal mogelijke oplossingsrich-

tingen benoemd welke ter besluitvorming aan de aandeelhoudersvergadering van december 2011 zullen worden voorgelegd.

Afhankelijk van de uiteindelijke besluitvorming hierover zullen de gevolgen van dit besluit hun (financiële) weerslag krijgen.

In 2011 wordt gestart met een proef met het gezamenlijk inzamelen van droge recyclebare stromen in Noordoostpolder en Sliedrecht. Van deze methode wordt verwacht dat dit kan leiden tot verdergaande mogelijkheden van hergebruik. Indien de proeven slagen zullen de daarmee toegenomen methoden van hergebruik gevolgen hebben voor de inzamel- en recyclingactiviteiten van HVC. Eventuele benodigde investeringen voor verdere uitvoering hiervan kunnen naar verwachting medio 2012 worden gepresenteerd.

5. Werkvoorzieningschap Noord-Kennemerland (WNK)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

Het Werkvoorzieningschap Noord-Kennemerland is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Graft- De Rijp, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk en Schermer.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2012

Op 14 juni 2011 is door de provincie toestemming verleend om de begroting 2012 uit te stellen tot 1 januari 2012. In de bestuursvergadering van december zal deze worden behandeld. Daaraan vooraf wordt de begroting 2012 aan de gemeenteraden aangeboden. In deze begroting zullen ook de beleidsvoornemens voor 2012 worden opgenomen.

In 2011 is een regionale werkgroep gestart waarin ook het WNK deelneemt om de gevolgen van de 'Wet Werken naar Vermogen' in kaart te brengen. In verband met de aanvraag voor extra middelen voor de herstructurering van de WSW voor 1 januari 2012 dienen de consequenties voor deze datum bekend te zijn.

De korting van 5% op de gemeenschappelijke regelingen heeft wel in een voorstel aan het bestuur gestaan, maar is in afwachting van de (financiële) gevolgen van de 'Wet Werken naar Vermogen' geparkeerd.

De gemeentelijke bijdrage voor 2012 is € 253.457 (193 personen x € 1.313,25). In 2012 is als gevolg van de bezuinigingen geen bonus begeleid werken te verwachten.

6. Recreatieschap Geestmerambacht

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

Het Recreatieschap Geestmerambacht is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Alkmaar (36%), Bergen (1,1%), Heerhugowaard (18%), Langedijk (9,6%) en de Provincie Noord-Holland (35,3%).

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2012

Het recreatieschap hanteert een voortschrijdend meerjarenbeleid. De uitgangspunten van het financieel beleid worden jaarlijks herijkt. Door de participanten heeft het schap een bezuinigingstaakstelling van 5% over 2011 en aanvullend 5% over 2012 opgelegd gekregen. Daarnaast heeft het schap een inspanningsverplichting om kostenstijgingen op te vangen door:

- het realiseren van extra structurele inkomsten
- terughoudend te zijn met het verstrekken van aanvullende opdrachten

Met het oog op de uitbreiding van de recreatiegebieden is afgesproken een heldere scheiding tussen de financiële stromen voor het beheer van de diverse gebieden aan te brengen. Het schap werkt in een drietal productgroepen; beleid, beheer en projecten. Voor deze productgroepen zijn de belangrijkste aandachtspunten voor 2012 in de begroting opgenomen.

De productgroep 'Projecten' is in ontwikkeling. Voor het project uitbreiding Geestmerambacht vindt, als gevolg van bezuinigingen bij het Rijk, een heroriëntatie plaats. Prioritering van aankoop gronden, inrichting en beheer heeft de aandacht. De betrokken partijen: Provincie, gemeenten en Hoogheemraadschap werken naar een zo goed mogelijke afronding van het project 'Uitbreiding Geestmerambacht' toe, waarbij vooralsnog uitgangspunt is de oorspronkelijke doelstellingen te handhaven.

Meer informatie over de voortgang van het project kunt u vinden op www.hetgroenemirakel.nl

Het uitgangspunt is dat het recreatiegebied Park van Luna in 2012 volledig in beheer bij het recreatieschap komt. Het 'HAL-groenbeheerfonds' is daartoe reeds in 2011 overgeheveld.

7. Heerhugowaard en het Hoogheemraadschap

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De gemeenschappelijke regeling Heerhugowaard en het Hoogheemraadschap is de lichtste vorm van samenwerkingsverband op basis van de 'Wet Gemeenschappelijke Regelingen' tussen de gemeente en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De regeling is op 19 juli 2005 van kracht geworden. Gemaakte kosten worden over en weer verrekend.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2012

De gemeenschappelijke regeling blijft bestaan voor het geval de noodzaak in de ontwikkelingsgebieden zich voordoet. Er zijn geen specifieke voornemens voor 2012.

8. Kaderregeling HAL-samenwerking

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De gemeenschappelijke regeling Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk en is de lichtste vorm van samenwerkingsverband op basis van de 'Wet Gemeenschappelijke Regelingen'. De regeling is in 1991 van kracht geworden.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2012

Per 1 januari 2005 is het projectbureau HAL opgeheven. De kaderregeling is na die datum 'werkloos' blijven bestaan. Er zijn voor 2012 geen voornemens binnen de kaderregeling.

9. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De gemeente Heerhugowaard is aandeelhouder van de bank NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de BNG aandelen van de gemeente. 50% van de aandelen is in bezit van gemeenten en provincies. De andere 50% heeft het Rijk in bezit.

Heerhugowaard heeft 9.789 aandelen met een nominale waarde van € 2,50.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2012

Voor de beleidsvoornemens van de BNG voor 2012 wordt verwezen naar de site van de BNG (www.bng.nl).

10. NV Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop Noord Holland (GKNH)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De gemeente Heerhugowaard is samen met 27 andere gemeenten aandeelhouder van de NV Houdstermaatschappij GKNH.

Het totaal aantal aandelen bedraagt 4.646. Heerhugowaard heeft 327 aandelen.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2012

De houdstermaatschappij was in bezit van een aandelenpakket van 3,03% van het totaal aantal aandelen van NUON.

Op 3 juni 2009 heeft de algemene vergadering van aandeelhouders (ava) van de houdstermaatschappij in meerderheid besloten in te stemmen met de verkoop van dit aandelenpakket. Vervolgens is door de ava van NUON in juni 2009 besloten over te gaan tot verkoop van het aandelenpakket NUON aan het Zweedse Vattenfall.

De verkoopopbrengst bedroeg voor Heerhugowaard in totaal ruim € 18 miljoen. Van deze opbrengst is in juni 2009 49% uitgekeerd. In juni 2011 is het eerste gedeelte (bijna € 3,0 miljoen) van de resterende 51% overgedragen en uitgekeerd. Het restant volgt in 2013 en 2015. Op 11 november 2010 heeft de raad besloten om de resterende verkoopopbrengst te storten in de reserve beheer en sociale structuur.

De houdstermaatschappij is nog wel aandeelhouder van het netwerkbedrijf van NUON, Alliander. Het dividend wordt op basis van de aandelenverdeling volledig uitgekeerd aan de gemeentelijke aandeelhouders.

11. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De gemeente Heerhugowaard is samen met de provincie Noord-Holland, de Kamer van Koophandel en de gemeenten in Noord-Holland Noord aandeelhouder van Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV. Het ontwikkelingsbedrijf is in 2006 opgericht en 1 januari 2007 van start gegaan. Heerhugowaard bezit 1.000 aandelen met een nominale waarde van € 1,00. Daarnaast betaalt de gemeente een jaarlijkse bijdrage.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2012

In 2011 vinden besprekingen plaats over de strategische invulling van de werkzaamheden en projecten van het ontwikkelingsbedrijf. Tevens wordt onderzocht in hoeverre het ontwikkelingsbedrijf zonder overheidsbijdragen de activiteiten in de toekomst kan voortzetten. Zodra daar meer over bekend is wordt de raad daarover geïnformeerd.

Op 11 november 2010 heeft de raad besloten om te staken met de jaarlijkse bijdrage aan het ontwikkelingsbedrijf met ingang van 2014.

In 2011 is de bijdrage ten opzichte van 2010 met 5% verlaagd. In 2013 en 2014 wordt de bijdrage ten opzichte van 2010 met nog eens 2,5% verlaagd.

Meer informatie over het ontwikkelingsbedrijf treft u aan op de website www.nhn.nl.

12. Stichting Papier Recycling Nederland (PRN)

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De stichting is de uitvoeringsorganisatie van het papiervezelconvenant. Dit convenant is afgesloten tussen het ministerie van VROM, stichting HeDra (hergebruik drankenkartons) en de VNG. Heerhugowaard is in 2005 getreden.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2012

In 2010 hebben de VNG en PRN de afspraken verlengd. De looptijd van het vierde papiervezelconvenant is van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2014. Met dit convenant is gegarandeerd dat zodra de opbrengst voor oud papier en karton zakt onder de verwerkingskosten tot een vergoeding door de stichting wordt overgegaan. In 2012 vindt, indien daartoe aanleiding bestaat, uitvoering van dit convenant plaats.

13. Stichting Kennis en Adviescentrum Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord

Met wie is een bestuurlijke relatie aangegaan?

De raad heeft op 19 februari 2008 besloten deel te nemen in de Stichting Kennis en Adviescentrum Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord (RPA). De stichting wordt aangestuurd door een stuurgroep met vertegenwoordigers uit de gemeenten Alkmaar en Heerhugowaard, het CWI, het UWV, de Kamer van Koophandel en het beroepsonderwijs.

Beleidsvoornemens en ontwikkelingen voor 2012

Tijdens de algemene vergadering van het RPA-NHN in mei 2010 is een discussienota voorgelegd om de speerpunten en thema's voor te bereiden voor de periode 2011 tot en met 2014. De aanwezigen hebben aangegeven dat de speerpunten gehandhaafd blijven met daaraan gekoppeld andere thema's. Deze speerpunten zijn 'activerend arbeidsmarktbeleid', 'sector vraaggerichte werkgeversbenadering' en 'aansluiting arbeidsmarkt - onderwijs'. Afhankelijk van de situatie op de arbeidsmarkt worden de thema's aangepast.

Meer informatie over het RPA treft u aan op de website www.rpa-nhn.nl.

Paragraaf G. Grondbeleid

Algemeen

In de raadsvergadering van 24 juni 2008 is de nota "*Grondbeleid 2008: Grond onder de voeten*" vastgesteld. Deze nota is de basis voor een transparante werkwijze voor de uitvoering van de werkzaamheden in het kader van het grondbeleid en het daarbij behorende financiële kader.

De nota '*Grondbeleid 2008*' is eveneens de basis voor deze verplichte paragraaf G. '*Grondbeleid*'. Hierin wordt beknopt het gemeentelijk grondbeleid weergegeven.

Deze paragraaf G '*Grondbeleid*', de verslaglegging over de grondbedrijf complexen in de '*Meerjaren prognose Grondexploitaties*' (MPG) en de bij deze paragraaf gevoegde tabel I bieden inzicht in:

- de gemeentelijke doelstellingen van het ingekaderde gemeentelijk grondbeleid en de werkwijze hierin;
- de ontwikkelingen in ruimtelijke en financiële zin in de grondexploitaties.

Grondbeleid

Grondbeleid is een sturingsmiddel voor de gemeente. Het gaat bij dat beleid om het stimuleren of uiteindelijk afdwingen van gewenst gebruik van grond door de inzet van de instrumenten die de gemeente hiervoor beschikbaar heeft.

Het gewenst gebruik van grond wordt ontleend aan de doelen die zijn opgenomen in de raadsprogramma's en in de daaraan ten grondslag liggende beleidsnotities op het gebied van wonen, economie, maatschappelijke ontwikkeling, verkeer en vervoer, et cetera.

De werking van het grondbeleid heeft voornamelijk effect op de doelstellingen die zijn opgenomen in programma 3 '*Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving*'.

Het gemeentelijk beleid is een actief grondbeleid. Indien een actief grondbeleid niet mogelijk is wordt passief (faciliterend) grondbeleid voorgestaan. Aan de basis van het grondbeleid liggen de kaderstellende beleidsnota's '*Structuurbeeld 2005 - 2015*' en de '*Bouwstenen Hoofdwegenstructuur Heerhugowaard*' en de '*Woningbehoefte*' ten grondslag.

Grondprijnsbeleid

Omdat grond een schaars onroerend goed is en dus een behoorlijke waarde kan vertegenwoordigen, moet afgewogen worden wat we met die grond willen en hoe we een gewenst optimaal gebruik in ruimtelijke en financiële zin kunnen realiseren.

Om dit optimale gebruik in financiële zin te kunnen realiseren loopt synchroon aan het vastgestelde grondbeleid het grondprijnsbeleid. Het grondprijnsbeleid is een uitgewerkt onderdeel van het grondbeleid en wordt evenals het grondbeleid vastgesteld door de gemeenteraad.

In de raadsvergadering van 26 mei 2009 is de nota '*Grondprijnsbeleid 2009: Prijsvorming op gegronde basis*' vastgesteld. In **deel I** van deze nota worden de methodes beschreven om te komen tot de grondprijzen en de grondprijzen voor de belangrijkste ruimtelijke functies in de gemeente Heerhugowaard. **Deel I** zal gelijktijdig met de nota '*Grondbeleid*' één maal in de vier jaar worden herzien.

Deel II vermeldt de grondprijzen (richtprijzen) per functie en zal **jaarlijks** worden herzien.

Uitgangspunt voor de bepaling van de grondprijzen is dat de uitgifte van gronden tegen marktconforme (grond)prijzen plaatsvindt, waarbij het nettore-sultaat ten gunste komt van de grondexploitaties, producten of reserves, tenzij hierover expliciet anders wordt besloten.

Verwerving

Vanuit een actief gemeentelijk grondbeleid wordt voor de verwerving van gronden gebruik gemaakt van de volgende instrumenten:

- minnelijke verwerving;
- bouwclaimmodel;
- 'Wet Voorkeursrecht Gemeente' (WVG); en
- onteigening.

Via de genoemde instrumenten kunnen gronden worden verworven die het mogelijk maken om de gestelde raadsdoelstellingen te realiseren.

Strategische verwerving

Strategische verwerving is eveneens onderdeel van een actief grondbeleid. Dergelijke verwervingen vinden plaats in gebieden waarvoor nog geen enkel planologisch kader of een visie voorhanden is. De gemeente wil in die gebieden een grondpositie hebben en wil verwerven met het oog op de te verwachten mogelijkheden voor ontwikkeling en herontwikkeling van deze gebieden, of als ruilobject.

In de raadsbegroting 2009 is hiervoor voor het eerst een budget beschikbaar gesteld (gevolg van de nota 'Grondbeleid 2008') en hebben tot en met 2010 daadwerkelijke strategische aankopen plaats gevonden tot een bedrag ter grootte van € 670.000 (zie tabel 1).

<i>Tabel 1 Budget strategische grondaankopen.</i>		<i>Bedragen x €1.000</i>
Budget strategische aankopen		2.500
Grondkosten		-670
Rente kosten		-61
Overige kosten		-31
Opbrengsten verhuur		6
Restant budget		1.744

In bovenstaande tabel is de grondaankoop in het gebied Westpoort d.d. 15 augustus 2011 (ad € 1.500.000) ten laste van het budget strategische grondaankopen niet verwerkt. Op 27 september 2011 staat de grondexploitatie Westpoort, ten behoeve waarvan deze aankoop is gedaan, op de agenda van de raad.

Het 'restant budget' strategische grondaankopen is budgettair neutraal opgenomen in programma 3 'Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving'.

Risico's die worden gelopen bij het doen van strategische verwervingen, zoals ten aanzien van waardering, ontwikkeling, planning, programmering en afzet, worden gemonitord en betrokken bij Paragraaf B 'Weerstandsvermogen'.

Gronduitgifte

De laatste stap in de vastgoedkolom is de uitgifte van grond. De functiege-relateerde uitgifte- of verkoopprijs bepaalt voor het overgrote deel het totaal aan opbrengsten en daarmee ook voor een groot gedeelte het resultaat van de vastgestelde grondexploitaties.

Vooral in de gebieden die in exploitatie zijn is het van groot belang goede prijsonderhandelingen te voeren. De resultaten daarvan zijn van belang voor het uiteindelijke resultaat van de opbrengstbudgetten en de voorgestane kwaliteit in de verschillende functies. Onderhandelingen over de gronduitgifte worden gevoerd op basis van de prijzen en kaders die onderdeel zijn van de nota 'Grondprijnsbeleid 2009' van 26 mei 2009.

Gronduitgifte voor de verschillende functies kan op de volgende wijzen plaats vinden:

- verkoop van kavels;
- optieverlening;
- selectie van grondafnemers bij projectmatige bouw;
- erfpacht;
- interne overdracht (tussen gemeentelijke diensten); en
- verhuur.

Primair uitgangspunt bij gronduitgifte is de overdracht van het volle eigendom, echter ook de overige vormen van gronduitgifte worden in principe opgehouden.

Kostenverhaal

Bij **actief** grondbeleid ontstaat de mogelijkheid om naast de kosten voor het bouwrijpmaken van de uit te geven kavels ook de kosten voor de aanleg en inrichting van de openbare buitenruimte en de afdracht voor '*Bovenwijkse voorzieningen*' bij de verkoopopbrengsten van bouwgrond te betrekken.

Er zijn situaties denkbaar waarin de gemeente geen actief grondbeleid kan voeren. De desbetreffende eigenaren worden dan als zelfstandig realisator aangemerkt en er is geen vrijwillige verwerving of onteigening mogelijk. De gemeente zal dan toch proberen, via **passief** grondbeleid de door haar gemaakte kosten zo optimaal mogelijk te verhalen.

Het verhalen van kosten voor de aanleg van openbare voorzieningen kan op de volgende manieren plaatsvinden:

- gronduitgifte;
- exploitatieverordening (privaatrechtelijk);
- samenwerking; en
- grondexploitatiewet (publiekrechtelijk).

Bij de invoering van de '*Grondexploitatiewet*', als onderdeel van de nieuwe '*Wet op de Ruimtelijke Ordening*', heeft de gemeente een instrument verkregen voor kostenverhaal en het stellen van locatie eisen bij particuliere grondexploitatie. Uitgangspunt hierin is dat de gemeente vrij is met derden overeenkomsten te sluiten over de te verkrijgen bijdrage(n) in te maken en reeds gemaakte kosten. Als dit op minnelijke wijze niet mogelijk is, kan de gemeente alsnog via de '*Grondexploitatiewet*' een bijdrage in de te maken en reeds gemaakt kosten afdwingen.

Bij de ontwikkeling van gebieden als onderdeel van de '*Structuurvisie 2020*' (actualisatie van het '*Structuurbeeld 2005 - 2015*', raad 27 september 2011) of een actualisatie hiervan, zal bij de beoordeling omtrent het toepassen van actief dan wel passief grondbeleid en het bepalen van de verwervingsstrategie ook de werking van de '*Grondexploitatiewet*' worden betrokken.

Financieel management

Het is van een steeds groter wordend belang om in een vroeg stadium, namelijk de fase van het strategisch beleidsniveau, inzicht te krijgen in de financiële gevolgen van voorgestane ruimtelijke ontwikkelingen en het ruimtelijk beleid hierin. Dit inzicht wordt verkregen door het doen van aannames en door gebruik te maken van kengetallen.

Hoe dichter de ruimtelijke ontwikkelingen en het ruimtelijk beleid bij de daadwerkelijke uitvoering komen, des te reëler en nauwkeuriger worden de becijferingen. Deze becijferingen vormen het financieel kader op hoofdlijnen. Dit kader wordt bestuurlijk (college en raad) vastgesteld. Daarmee wordt voorkomen dat er met afwijkende (financiële) ambities wordt gewerkt bij de nadere uitvoering van die ruimtelijke ontwikkelingen.

Voor de uitgangspunten over de reserves voor grondexploitaties in relatie tot de risico's wordt verwezen naar Paragraaf B. '*Weerstandsvormen*'.

Winst- en verliesneming

In de nota 'Grondbeleid 2008' zijn in paragraaf 7.1.4 'Winst- en verliesneming' de voorwaarden voor het nemen van winst en verlies bij grondexploitatie opgenomen met als basis de bepalingen uit het BBV.

Deze bepalingen zijn, mede op advies van de Commissie BBV, nader uitgewerkt naar een lokale afweging tussen het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel.

In de praktijk betekent dit dat onder de volgende voorwaarden tussentijds winst kan worden genomen;

- er is sprake van een positieve boekwaarde (gerealiseerde opbrengsten zijn hoger dan gerealiseerde kosten); of
- de nog te maken kosten kunnen ruimschoots worden afgedekt door deze positieve boekwaarde.

Het verschil tussen de positieve boekwaarde en nog te maken kosten wordt als tussentijdse winst aangeduid.

Conform de bepalingen in het BBV (zie paragraaf 7.1.4 'Winst- en verliesneming' van de nota 'Grondbeleid 2008') worden verwachte verliezen direct ten laste van het resultaat gebracht.

Verantwoording

Bij de uitvoering van het grondbeleid via bouwgrondexploitatie worden investeringen gedaan om de voorgestane ruimtelijke ontwikkelingen te kunnen realiseren. Hierbij ontstaan ruimtelijk gezien kansen, maar financieel gezien ontstaan er ook risico's.

Om de kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad op het gebied van het grondbeleid vorm te geven, is paragraaf G. 'Grondbeleid' voorgeschreven.

Voor de uitvoering van deze controlerende taak is in 2011 de "Meerjaren Prognose Grondexploitaties" (MPG) opgesteld. Voor een goed inzicht in de actuele stand van zaken zijn alle grondbedrijfcomplexen, zowel gronden in exploitatie als gronden nog niet in exploitatie geïnventariseerd en opgenomen in de MPG 2011. Ook in 2012 wordt een MPG opgesteld en ter kennisname aan de raad voorgelegd.

In tabel 2 treft u de jaarschijf 2012 aan opgenomen in de verschillende grondexploitaties en onderverdeeld naar actief- en passief grondbeleid.

Tabel 2.				
Bedragen x € 1.000				
	Resterende looptijd (in jaren) vanaf 2012	Lasten 2012 1)	Baten 2012 1)	Saldo Lasten/ Baten 2012 1)
Actief grondbeleid				
G.771 De Vork	25	2.068	3.625	1.557
G.780 De Draai	12	15.987	9.795	-6.192
G.800 HHW-zuid	4	4.372	8.826	4.454
G.842 Stadshart	3	61	0	-61
Passief grondbeleid				
G.781 Hugo Oord	nrb			
G.785 Olmenlaan	2	20	0	-20
G.786 Tamarixplantsoen	5	43	0	-43
G.787 Poort Halfweg	2	20	117	97
G.792 Acacialaan	nrb			
NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden)				

Tabel 2.		Bedragen x € 1.000		
	Resterende looptijd (in jaren) vanaf 2012	Lasten 2012 1)	Baten 2012 1)	Saldo Lasten/ Baten 2012 1)
G.731 Strategische grondaankopen		1.744	1.744	-
G.732 Onroerend goed buiten exploitatie				
G.743 Stationsgebied				
G.753 Broekhorn 2)				
G.766 Bickerstraat				
G.790 Berckheideplein				
G.851 Westpoort 3)		5.552	-	-5.552
Totaal		29.867	24.107	-5.760

1) exclusief rente

2) na overeenstemming tussen Bouwfonds en gemeente over de vergoeding van de gemeentelijke boekwaarde zal Bouwfonds een eigen grondexploitatie gaan voeren waarbij de gemeente voor bepaalde werkzaamheden zal worden ingehuurd. Het college heeft in augustus 2011 ingestemd met de realisatieovereenkomst.

3) Raad 27 september 2011

Toelichting bij de tabel

De cijfers voor de complexen met actief grondbeleid komen overeen met de cijfers in de MPG. Uitzondering hierop is complex de Vork, daarvoor is tussentijds een herziene grondexploitatie vastgesteld.

Voor complexen met passief grondbeleid zijn, afhankelijk van de fase waarin het project zich bevindt, beperkt cijfers beschikbaar.

Voor een aantal nog niet in exploitatie genomen gronden is een financieel kader aanwezig (gevoteerd krediet). Daarbij is echter niet aan te geven op welk moment de uitgaven gedaan zullen worden.

Voor de risico's van grondexploitaties wordt verwezen naar paragraaf B 'Weerstandsvermogen'.

Heerhugowaard
Stad van kansen

Overzicht baten en lasten

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de lasten en baten van de gemeente voor het jaar 2012. Achtereenvolgens treft u in dit hoofdstuk aan:

- het overzicht van lasten en baten 2012 op programmaniveau, inclusief vergelijkende cijfers van de jaren 2010 (jaarrekening) en 2011 (begroting);
- een specificatie van de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma;
- een overzicht van de incidentele baten en lasten in de raadsbegroting 2012;
- de door de raad vastgestelde uitgangspunten voor de raadsbegroting 2012 en het meerjarenperspectief; en
- toelichtingen per programma op de lasten en baten 2012.

Ter informatie zijn verder in Bijlage 2 '*Uitvoeringsinformatie*' per programma de productramingen voor 2012 opgenomen, gesplitst in lasten en baten. De op grond van artikel 19 BBV voorgeschreven tabel, waarin de berekening van het EMU-saldo is opgenomen, kunt u terugvinden in Paragraaf D '*Financiering / Treasury*'.

Overzicht baten en lasten

In het navolgende overzicht van de baten en lasten 2012 zijn op basis van artikel 19 BBV ter vergelijking ook de bijbehorende cijfers voor 2010 (jaarrekening) en 2011 (actuele begroting na reeds geaccordeerde begrotingswijzigingen) opgenomen volgens de programma-indeling van de raad.

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
	Jaarrekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Lasten			
1. Veiligheid	3.319	3.575	3.476
2. Stedelijk beheer	27.665	27.347	27.896
3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving	63.984	47.004	36.735
4. Sociale samenhang	47.519	45.471	44.802
5. Dienstverlening, communicatie en informatisering	12.556	11.166	10.217
Totaal lasten	155.043	134.563	123.126
Baten			
1. Veiligheid	68	102	80
2. Stedelijk beheer	11.086	10.468	10.367
3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving	50.475	38.559	31.831
4. Sociale samenhang	20.871	18.521	18.445
5. Dienstverlening, communicatie en informatisering	4.804	1.892	1.115
Totaal baten	87.304	69.542	61.838

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
	Jaarrekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Saldo			
1. Veiligheid	-3.251	-3.473	-3.396
2. Stedelijk beheer	-16.579	-16.879	-17.529
3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving	-13.509	-8.445	-4.904
4. Sociale samenhang	-26.648	-26.950	-26.357
5. Dienstverlening, communicatie en informatisering	-7.752	-9.274	-9.102
Totaal saldo	-67.739	-65.021	-61.288
Saldi Programma's	-67.739	-65.021	-61.288
Algemene dekkingsmiddelen	60.202	58.829	59.105
Onvoorzien	0	-68	-69
Resultaat vóór bestemming	-7.537	-6.260	-2.252
Saldo mutaties in reserves (zie specificatie)	3.847	6.615	3.647
Resultaat na bestemming	-3.690	355	1.395
Overige mutaties uit Voorjaarsnota 2010 en uit actualisering begroting			71
Begrotingsuitkomst na overige mutaties	-3.690	355	1.466

Specificatie mutaties in reserves 2012

<i>Bedragen x € 1000</i>		
Programma / Reserves	Toevoeging	Aanwending
2 NBK deel 1		83
2 Reserve beheer en sociale structuur	545	959
2 Onderw ijshuisvesting		441
4 Kapitaallasten kunstgrasvelden en accommodaties		185
5 Reserve Grote Projecten	1.520	5.344
5 Rentetoevoeging reserves	1.412	
5 Budget Bedrijfsvoering		101
5 Heerhugow aard Academie		11
Totalen	3.477	7.124
Saldo mutatie in reserves		3.647

Overzicht incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 19 BBV is het verplicht om in de raadsbegroting een overzicht op te nemen van de geraamde incidentele baten en lasten voor het nieuwe begrotingsjaar. Deze incidentele baten en lasten voor het begrotingsjaar 2012 zijn als volgt te specificeren:

<i>Bedragen x € 1000</i>		
Programma	Incidentele baten in de begroting 2012	Bedrag
Reserves	Basisregistratie grootschalige topografie	156
Reserves	Armoedebeleid	250
Reserves	WMO	119

<i>Bedragen x € 1000</i>		
Programma	Incidentele lasten in de begroting 2012	Bedrag
2	Basisregistratie grootschalige topografie	91
4	Armoedebeleid	250
4	WMO	260

Uitgangspunten raadsbegroting en meerjarenperspectief

Door de raad zijn onderstaande uitgangspunten vastgesteld voor het opstellen van de raadsbegroting 2012 en het meerjarenperspectief tot en met 2015.

De toelichting op de gehanteerde uitgangspunten maakt onderdeel uit van de Voorjaarsnota 2011 (zie paragraaf 5, voorjaarsnota 2011) en het raadsvoorstel behorende bij de documenten van de raadsvergaderingen van 30 juni 2010.

Rentepercentages

Voor 2012 worden de volgende rentepercentages gehanteerd:

	2012	2011
• rente investeringsschema	3,85%	4,00%
• rente reserves	3,85%	4,00%
• rente negatieve boekwaarden grondexploitaties	1,85%	2,00%
• rente positieve boekwaarden grondexploitaties	3,85%	4,00%

De rentepercentages voor grondexploitatie zijn ook van toepassing op nieuwe of actualisering van bestaande exploitatie opzetten. Wanneer op dat moment de werkelijke rentepercentages afwijken van bovenvermelde uitgangspunten dan wordt apart op de gevolgen daarvan ingegaan.

Toelichting

Het gemiddelde rentepercentage van de huidige leningenportefeuille is 3,6%. De rentepercentages op de kapitaalmarkt zijn medio maart 3,35% voor een 5-jaar rentevast periode en 4,08% voor een 10-jaar rentevast periode. Op

7 april heeft de Europese Centrale Bank de rente met 0,25% verhoogd. De verwachting is dat zij dit in de loop van 2011 nogmaals zullen gaan doen.

Op basis van voorgaande informatie is de rente op het investeringsschema, reserves en positieve waarde grondexploitaties voor 2012 verlaagd tot 3,85%. Voor de rentevergoeding negatieve boekwaarde is aansluiting gezocht met de geldende rentevergoedingen in de markt, rekening houdend met de verwachting dat de rente licht zal stijgen.

Loonkosten (structurele personeelsformatie)

Loonkostenstijging ten opzichte van april 2010 (was voor 2010 2%) **0,00%**

- De schaalbedragen moeten worden geraamd naar de inschaling en anciënniteit per 1 januari 2011;
- De structurele personeelsformatie is gebaseerd op (raads)besluiten tot en met 22 maart 2011;
- Basis voor de besluiten over de formatie zijn de kaders zoals opgenomen in het 'Strategisch Personeelsplan 2009 - 2014' (RB2009-042).

Toelichting

Bij de bepaling van de uitgangspunten wordt o.a. rekening gehouden met de wijze waarop compensatie via de algemene uitkering uit het gemeentefonds plaatsvindt (€ 1,00 uit Den Haag is € 1,00 in Heerhugowaard).

De geldende CAO heeft een looptijd tot 1 juni 2011.

Op dit moment (medio april 2011) vindt nog overleg plaats over de leidraad uit het CAO akkoord 2009 - 2011. Inzet van het overleg is de omzetting van de éénmalige uitkering van 1% in 2010 in een structurele loonsverhoging. In de uitgangspunten 2011 (Voorjaarsnota 2010) is al op deze omzetting gean-

ticipeerd (zie RB2010-077). Om die reden wordt hiervoor nu geen verdere loonkostenstijging voorgesteld.

Voor wat betreft het resultaat van de CAO na 1 juni is het resultaat nog erg onduidelijk. Verwacht wordt dat de vakbonden zich zullen spiegelen aan het Rijk. De inzet van de vakbonden voor de sector Rijk is 2% loonsverhoging. Hoewel het ministerie van BZK nog vasthoudt aan de nullijn wordt verwacht dat daar toch een deel van wordt ingewilligd. Verwacht wordt dat de CAO per 1 juni 2011 1% verhoging oplevert bovenop de hiervoor genoemde 1%.

Met ingang van 2012 wordt het 'samen de trap op/af mechanisme' voor de bepaling van de algemene uitkering weer hersteld. Dat betekent dat als het Rijk qua uitgaven budgettair de nullijn hanteert gemeenten niet meer aan algemene uitkering ontvangen ook al zijn de indexen voor loon- en prijsontwikkeling niet gelijk aan 0%. Ofwel: gemeenten moeten gestegen indexen voor loon- en prijs- ontwikkeling zelf opvangen. De omvang van de algemene uitkering voor 2012 is nog niet bekend. Daarom wordt voorgesteld om in de begroting vooralsnog de nullijn te hanteren voor de indexen voor loon- en prijsontwikkeling. Mocht uit de meicirculaire blijken dat het Rijk de gemeenten compenseert voor loon- en prijsontwikkeling dan zal hierop in het raadsvoorstel voor de documenten van 30 juni a.s. worden teruggekomen.

De structurele formatie voor de begroting 2012 is de formatie die is opgenomen in de begroting 2011 met als mutatie de tot en met 22 maart 2011 genomen besluiten tot formatiewijzigingen.

Voor de toepassing van het beloningsbeleid (gratificaties e.d.) is een structureel budget geraamd.

Prijsstijging

Prijsstijging ten opzichte van de ramingen 2011: **0,00%**

Toelichting

Uitgangspunt is dat het vermelde percentage is gelijk aan het percentage dat het CPB aanhoudt voor prijsstijging van overheidsconsumptie; dat is gebaseerd op de prijsontwikkelingen van de laatste jaren enerzijds en op het kabinetsbeleid tot beheersing van prijzen anderzijds.

Gelet op hetgeen wat hierboven onder 5.2 is gesteld over de ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voorgesteld om in afwijking van dit uitgangspunt ook voor prijsstijging 0% als uitgangspunt te hanteren.

Nullijn handhaven

De 'nullijn' die is vastgesteld voor de ramingen van de laatste jaren, blijft gehandhaafd. Dat wil zeggen dat er behoudens de hiervoor vermelde stijging van loonkosten en prijzen geen budgetverhogingen plaatsvinden. Als gemotiveerd wordt aangegeven dat die algemene percentages op onderdelen leiden tot budgettaire effecten (bv. omdat specifieke lasten een andere prijsontwikkeling hebben), dan kan op basis van nader (tussentijds te nemen) collegebesluiten een ander percentage worden gehanteerd voor die specifieke lasten.

ISP (Integraal Subsidie Plan)

De lasten van gesubsidieerde instellingen op grond van het ISP bestaan grotendeels uit loonkosten. Uitgegaan wordt van 70%. Bij toepassing van de bovenvermelde loon- en prijscompensatie komt dat neer op: **0,00%**

Gemeenschappelijke regelingen

Op 17 december 2010 is een brief ontvangen van de gemeente Alkmaar (regiogemeente) met de uitgangspunten voor loon- en prijscompensatie voor de begroting 2012 van gemeenschappelijke regelingen. Voor 2012 is het uitgangspunt voor loon- en prijscompensatie 0%. In de brief wordt tevens de eerder bestuurlijk verstrekte opdracht benoemd tot het in kaart brengen van mogelijke bezuinigingen tot een omvang van 5% en 10% ten opzichte van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen in de begroting 2010, die vanaf 2012 geëffectueerd dienen te worden.

Overeenkomstig het besluit van de raad van 11 november 2010 dienen de gemeenschappelijke regelingen bezuinigingen te realiseren van 5%, 7,5% en 10% ten opzichte van de gemeentelijke bijdrage 2010 voor de jaren 2012 tot en met 2014.

Productieve uren

De productieve uren zijn in principe gelijk aan de mens- en materieeluren die voor de begroting 2011 zijn aangehouden.

Op grond van een nadere onderbouwing kan voor een organisatorische eenheid (afdeling) een uitzondering worden gemaakt.

Toelichting per programma op de baten en lasten 2012

Op grond van artikel 19 BBV dient een toelichting te worden gegeven voor aanmerkelijke verschillen tussen de primaire ramingen 2012 en de ramingen van het voorgaande jaar. Onderstaand is per programma een toelichting voor dergelijke verschillen gegeven (N = Nadelig effect; V = Voordelig effect).

Toelichting programma 1. Meer veiligheid.

Bedragen x € 1.000			
Programma 1. Veiligheid	Begroting 2011	Begroting 2012	Vershil
Totaal lasten	3.575	3.476	99 V
Totaal baten	102	80	22 N

Bedragen x € 1.000		
Toelichting	Lasten	Baten
Met ingang van 2012 is het project ' <i>Buurtbemiddeling</i> ' beëindigd waardoor de bijbehorende lasten en baten niet meer in de begroting zijn opgenomen	45 V	22 N

Bedragen x € 1.000		
Toelichting	Lasten	Baten
Toename kapitaallasten als gevolg van investeringen in de raadsbegroting 2011 gefiatteerde investeringen Brandweer in bluskleding, waterongevallenwag en etc. Het betreft hier per saldo een verschuiving van stelpost kapitaallasten ' <i>Investeringschema Brandweer</i> ' opgenomen in programma 5 ' <i>Dienstverlening, communicatie en informatisering</i> '.	42 N	
Door verschillende afdelingen (Brandweer, Handhaving en Stadsbedrijf) zijn minder uren begroot op de producten ' <i>Brandbestrijding</i> ' en ' <i>Veiligheidsbeleid</i> '.	42 V	
Op basis van raadbesluit RB2010146 zijn de begrote lasten voor de Jongerencoach overgeheveld naar het product ' <i>Jeugdgezondheidszorg</i> ' dat valt onder programma 4. ' <i>Sociale samenhang</i> '	50 V	

Toelichting programma 2. Stedelijk beheer.

Bedragen x € 1000			
Programma 2. Stedelijk beheer	Begroting 2011	Begroting 2012	Vershil
Totaal lasten	27.347	27.896	549 N
Totaal baten	10.468	10.367	101 N

Bedragen x € 1.000		
Toelichting	Lasten	Baten
Als gevolg van de besluitvorming rondom de reserve 'Beheer en sociale structuur' is de dotatie aan de voorziening 'Groot onderhoud wegen, kunstwerken en waterhuishouding' verhoogd met € 513.000. Deze verhoging van lasten wordt gecompenseerd door een onttrekking aan de hierboven genoemde reserve.	513 N	
Als gevolg van lagere uurtarieven en minder begrote uren ontstaat op het product 'Wegen' een voordeel van € 32.000.	32 V	
Als gevolg van de hogere lasten veegmachines (vooral kapitaallasten) en een groter aantal begrote uren door de afdeling Stadsbedrijf zijn de lasten op het product 'Straatreiniging' gestegen met € 78.000. Deze hogere lasten worden grotendeels doorbelast naar de producten 'Afval' en 'Riool'.	78 N	62 V
In de Algemene Uitkering wordt een bedrag ontvangen voor onderwijshuisvesting (Voortgezet) speciaal onderwijs welke is gebaseerd op het aantal leerlingen. Dit bedrag is in de begroting opgenomen zodat hiermee de huisvestingslasten van de Spinaker kunnen worden bekostigd.	103 N	

Bedragen x € 1.000		
Toelichting	Lasten	Baten
Binnen het product 'Riool' is de dotatie aan de voorziening 'Egalisatie riolering' is verlaagd met € 65.000 op basis van de cijfers in de Reservekeeper 2011. Omdat het hier een kostendekkende product betreft heeft dit tot gevolg dat ook de begrote opbrengsten lager uitvallen.	65 V	65 N
In 2011 is in het kader van de taakstellende bezuinigingen formatie afgeramd. De uren die bij de betreffende functies hoorden werden verantwoord binnen het product 'Riool'. Dit voordeel is reeds in de begroting 2011 verwerkt. De kostenbesparing leidde in 2011 nog niet tot lagere opbrengsten omdat de tarieven 2011 op dat moment reeds vastgesteld waren. Voor 2012 geldt vanzelfsprekend wel dat de gerealiseerde bezuiniging leidt tot lagere tarieven en dus ook een lagere opbrengst.		137 N
In de begroting 2011 is incidenteel een budget beschikbaar gesteld van € 49.000 (gedekt uit de stelpost Visie op kwaliteit) voor verbetering van het binnenklimaat van schoolgebouwen.	49 V	

Toelichting programma 3. Stedelijke voorziening en duurzame leefomgeving.

Bedragen x € 1.000			
Programma 3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving	Begroting 2011	Begroting 2012	Verschil
Totaal lasten	47.004	36.735	10.269 V
Totaal baten	38.559	31.831	6.728 N

Bedragen x € 1.000		
Toelichting	Lasten	Baten
In de Voorjaarsnota 2010 is onder paragraaf 4.3 het financieel effect opgenomen van de terugloop inkomsten bouwleges. Voor 2011 betrof het een terugloop in inkomsten van € 342.000. Uit een onderzoek naar de kostendekkendheid van leges Wabo bleek dat de tarieven konden worden verhoogd waardoor het nadelig effect uit 2011 werd teruggebracht tot nihil (VJN 2011 4.4.C). Tijdens het opstellen van de begroting bleek dat de inkomsten bouwleges op basis van de begrote lasten i.v.m. kostendekkendheid konden worden verhoogd met € 448.000. Omdat in de VJN 2011 werd uitgegaan van € 342.000 hogere inkomsten betekent dit een structureel voordeel voor het meerjarenperspectief van € 106.000.		106 V
Mutaties binnen het grondbedrijf worden via de exploitatie overgeboekt naar de balans. Deze budgetneutrale mutatie heeft tot doel om zowel lasten als baten van de jaarschijf 2012 (zie paragraaf G. 'Grondbeleid' tabel 2) voor de juiste omvang in de begroting op te nemen.	20.020 V	20.020 N
Vanaf deze begroting is het restant budget Strategische grondaankopen (zie paragraaf G. 'Grondbeleid') primair geraamd.	1.744 N	1.744 V

Bedragen x € 1.000		
Toelichting	Lasten	Baten
In 2011 is de reserve 'Beheersfonds Uitbreiding Geestmerambacht/Heerhugowaard-Zuid' conform reservekeeper uitgekeerd aan het recreatieschap. Deze lasten, welke werden gedekt door een onttrekking aan de betreffende reserve, zijn in 2011 incidenteel in de begroting opgenomen onder programma 3. 'Stedelijke voorziening en duurzame leefomgeving'.	3.345 V	

Toelichting programma 4. Sociale samenhang.

Bedragen x € 1.000			
Programma 4. Sociale samenhang	Begroting 2011	Begroting 2012	Vershil
Totaal lasten	45.471	44.802	669 V
Totaal baten	18.521	18.445	76 N

Bedragen x € 1.000		
Toelichting	Lasten	Baten
Per saldo is er een voordelig effect van de doorbelasting van uren aan de diverse producten van dit programma. Het gaat hier zowel om prijs- als hoeveelheidscomponenten.	127 V	
In de begroting 2011 is de subsidie voor het popcultureel programma Stichting Luna (€ 170.000) incidenteel verwerkt. In de meerjarenraming van deze begroting is de subsidiëring voor de komende jaren (2012 € 120.000; 2013 € 70.000; 2014 € 20.000) extracomptabel (zie bladzijde 138) opgenomen.	170 V	
Op basis van een gewijzigde administratieve procedure binnen het product 'Wet BUIG' (er worden geen voorshotten meer uitbetaald) is de begroting 2012 aangepast	51 V	51 N
Vanuit het 'WMO-uitvoeringsprogramma 2011' zijn diverse budgetten incidenteel vanuit de reserve 'WMO' beschikbaar gesteld. Het betreft hier de volgende posten: Wijkontwikkeling € 39.000 Doelgroepenvervoer € 130.000 Ouderenwerk € 60.000	229 V	

Bedragen x € 1.000		
Toelichting	Lasten	Baten
In 2011 is incidenteel een budget beschikbaar gesteld voor combinatiefuncties sport, onderwijs en cultuur. Dit budget wordt gedekt uit de hiervoor beschikbare stelpost 'Kansrijk Jong', de gelden die hiervoor beschikbaar komen in de Algemene Uitkering en bijdragen van derden als gevolg van cofinanciering. In 2012 zal op basis van de beschikbare middelen opnieuw een budget worden toegekend.	92 V	38 N
Vanuit de Voorjaarsnota 2010 (VJN-10 4.3.J) is incidenteel geld beschikbaar gesteld in 2011 voor 'Locaal gezondheidsbeleid - Alcoholpreventie'	35 V	
De in dit programma opgenomen stelpost 'Visie op kwaliteit' is in 2011 incidenteel aangewend (zie ook toelichting bij programma 2. 'Stedelijk beheer') waardoor de stelpost in 2012 weer voor het oorspronkelijke bedrag in de begroting is opgenomen onder programma 4. 'Sociale samenhang'.	49 N	

Toelichting programma 5. Dienstverlening, communicatie en informatisering.

<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Programma 5. Dienstverlening, communicatie en informatisering	Begroting 2011	Begroting 2012	Vershil
Totaal lasten	11.166	10.217	949 V
Totaal baten	1.892	1.115	777 N

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Toelichting	Lasten	Baten
In verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van een oud-wethouder vervalt de wachtgeldverplichting.	38 V	
In 2011 vonden de Provinciale Verkiezingen plaats, hiervoor zijn in de begroting 2011 lasten geraamd die in 2012 niet meer voorkomen omdat er in 2012 geen reguliere verkiezingen gepland staan.	68 V	
Onder andere door een afname van het aantal fte's aan formatieknelpunten/wachtgelders zijn de loonkosten gedaald. Als gevolg hiervan is ook de doorbelasting van de overhead naar de producten verlaagd.	87 V	
De ingerekende lasten voor rente en afschrijving uit de begroting 2011 (voor zover niet aangewend) zijn uit de begroting geschrapt omdat deze opnieuw worden opgenomen in de begroting 2012 via het meerjareninvesteringsprogramma.	134 V	

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Toelichting	Lasten	Baten
Om schommelingen in de uurtarieven tijdens het begrotingsjaar te voorkomen worden deze tussentijds niet aangepast. Mutaties op de zogenaamde hulpkostenplaatsen die in het begrotingsjaar plaatsvinden hebben een resultaat op de hulpkostenplaatsen tot gevolg. Deze mutaties worden in het volgende begrotingsjaar (in dit geval 2012) vervolgens wel in de uurtarieven opgenomen. Hierdoor lost het resultaat op de hulpkostenplaatsen op en ontstaat er per saldo in 2012 een nadeel op dit programma ten opzichte van de raadsbegroting 2011.	592 V	774 N

Heerhugowaard
Stad van kansen

Uiteenzetting financiële positie

In dit hoofdstuk is weergegeven hoe de financiële positie van de gemeente is opgebouwd vanaf het basisjaar 2012 en de daarop volgende jaren. Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- de financiële positie voor 2012 en de meerjarenramingen voor 2013 tot en met 2015;
- een toelichting op de begrotingsuitkomst en het meerjarenperspectief;
- een overzicht van de reserves en voorzieningen; en
- de vervangingsinvesteringen;

Meer informatie over de financiering van de gemeente kan worden teruggevonden in Paragraaf D '*Financiering / Treasury*'. Het overzicht van de jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een gelijk volume is opgenomen in de gelijknamige bijlage 1 bij deze begroting.

Uiteenzetting financiële positie

Als uitgangspunt voor 2012 en de daarvan afgeleide meerjarenramingen voor drie jaar geldt de uitkomst van de primaire begroting 2012. Die is € 1.395.000 voordelig.

Vervolgens wordt per programma inzicht gegeven in de soort mutaties, evenals voor de algemene dekkingsmiddelen en de mutaties in de reserves. Een toelichting op deze mutaties volgt daarna.

In de navolgende overzichten wordt regelmatig gebruik gemaakt van afkortingen. De verklaring van de gebruikte afkortingen is:

PR	Primaire begroting
VJN 4.3	Voorgestelde beleidsintensivering uit de Voorjaarsnota 2011
VJN 4.4	Voorgestelde dekkingsmogelijkheden uit de Voorjaarsnota 2011
BG11	Overgenomen effecten uit de raadsbegroting 2011 (meerjarenraming)
BG12	Overige ontwikkelingen met een financieel effect

		<i>Bedragen x € 1000</i>							
		2012		2013		2014		2015	
		Primair	Overige mutaties	Primair	Overige mutaties	Primair	Overige mutaties	Primair	Overige mutaties
Programma 1. Veiligheid									
PR	Primaire raming programma	-3.396		-3.396		-3.396		-3.396	
	Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130 (27 t/m 31)		130		172		187		187
Totaal programma 1		-3.396	130	-3.396	172	-3.396	187	-3.396	187
Programma 2. Stedelijk beheer									
PR	Primaire raming programma	-17.529		-17.529		-17.529		-17.529	
BG 11 - 1	Onderhoudsbudget uitvoering onderhoud w ijkten / kw aliteitsimpuls		-175		-350		-525		-525
	Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130 (A)		350		525		700		700
BG 11 - 2	Meeropbrengst exploitatie lichtmastreclame,abri's en europanelen		10		10		10		10
	Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130 (35 t/m 49)		413		416		419		419
VJN-11 4.3 A	Basisregistratie grootschalige topografie (BGT)		-156		-65		-65		-65
VJN-11 4.3 B	scenario 2: nr. 47. Ondkruidbestrijding van beeldmaat B naar C		-94		-94		-94		-94
VJN-11 4.3 F	Verkoop openbaar groen				-30		-115		-115
VJN-11 4.4 AA	Basisregistratie grootschalige topografie (BGT)								
	Rijksmiddelen				35		35		35
	Onderuitputting budget GBKN				30		30		30
VJN-11 4.4 BB	nr. 8. Omvormen sierplantsoen e.d. naar gras		119		119		119		119
Totaal programma 2		-17.529	467	-17.529	596	-17.529	514	-17.529	514

		<i>Bedragen x € 1000</i>							
		2012		2013		2014		2015	
		Primair	Overige mutaties	Primair	Overige mutaties	Primair	Overige mutaties	Primair	Overige mutaties
	Programma 3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving								
PR	Primaire raming programma	-4.904		-4.904		-4.904		-4.904	
BG 11 - 3	Huisvesting Huygenscollege/De Polstok (Rb 2009-062)				-609		-609		-609
	Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130 (51 t/m 55)		143		143		143		143
VJN-11 4.3 C	Verschuiving inzet personeel van grondexploitatie naar reguliere gemeentelijke taken (zie toelichting pagina 141)		-713		-513		-263		-13
VJN-11 4.3 E	Ontwikkeling regionale uitvoeringsdienst (RUD)				-200		-200		-200
VJN-11 4.3 G	NME / Opbrengsten erfpacht windmolens		-47		-47		-47		-47
VJN-11 4.4 CC	Leges omgevingsvergunning								
	Totaal programma 3	-4.904	-617	-4.904	-1.226	-4.904	-976	-4.904	-726

		<i>Bedragen x € 1000</i>							
		2012		2013		2014		2015	
		Primair	Overige mutaties	Primair	Overige mutaties	Primair	Overige mutaties	Primair	Overige mutaties
Programma 4. Sociale samenhang									
PR	Primaire raming programma	-26.357		-26.357		-26.357		-26.357	
BG 11 - 4	Uitvoeringsprogramma 'Dicht bij huis, kiezen voor een gezond leven'				151		151		151
BG 11 - 5	Integraal Subsidie Plan (ISP)		-14		-14		-14		-14
	Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130 (60 t/m 73)		563		787		957		957
VJN-11 4.1	RB 2010115 - Evaluatie brede scholen						40		40
VJN-11 4.1	RB 2010114 - Subsiëring popcultureel programma Stichting Luna		-120		-70		-20		
VJN-11 4.1	RB 2010129 Subsiëring Stg. Cool				272		272		272
VJN-11 4.3 I	Regiotaxi - collectief WMO vervoer		-297		-237		-172		
VJN-11 4.3 J	WMO-voorziening 'Hulp in de huishouding'		29		-60		-218		-401
VJN-11 4.3 K	Jongerencoach		-50		-50		-50		-50
VJN-11 4.3 L	GGD - bijdrage 2011		-60		-60		-60		-60
VJN-11 4.3 N	Armoedebeleid		-250						
VJN-11 4.4 EE	nr. 71. Taakstelling WNK 5%, 7,5% en 10%		10		15		20		20
VJN-11 4.4 FF	Taakmutatie maatschappelijke stages		45		45		45		45
VJN-11 4.4 GG	Jongerencoach ten kosten van het budget jeugdwerk preventieplan		50		50		50		50
VJN-11 4.4 HH	Vrijval voorziening inbugering								
Totaal programma 4		-26.357	-94	-26.357	829	-26.357	1.001	-26.357	1.010

		<i>Bedragen x € 1000</i>							
		2012		2013		2014		2015	
		Primair	Overige mutaties	Primair	Overige mutaties	Primair	Overige mutaties	Primair	Overige mutaties
	Programma 5. Dienstverlening, communicatie en informatisering								
PR	Primaire raming programma	-9.102		-9.102		-9.102		-9.102	
BG10-11	Verkiezingen				-50		-100		
BG 11 - 6	Onderuitputting		-1.000		-1.000		-1.000		-1.000
	Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130 (B)		41		41		41		41
	Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130 (78 t/m 88)		185		185		484		484
BG 11 - 7	Bezuiniging bedrijfsvoering volgens document ' <i>voorstellen tot bezuinigingen</i> ' d.d. 2 maart 2010		125		250		250		250
VJN-11 4.3 O	Kanaalsturing (exclusief het effect van aanpassing openingstijden)				15		40		100
BG 11 - 8	Vrijvallende kapitaallasten				448		1.009		1.218
BG 11 - 9	Investeringsprogramma OO		-389		-475		-771		-792
BG 11 - 9	Investeringsprogramma SO						-6		-19
BG 11 - 9	Investeringsprogramma SB		-24		-47		-138		-152
BG 11 - 9	Investeringsprogramma PB				-44		-43		-55
BG 11 - 9	Investeringsprogramma BR		-55		-105		-129		-132
BG 11 - 9	Investeringsprogramma Onderw ijshuisvesting		-81		-185		-278		-814
	Totaal programma 5	-9.102	-1.198	-9.102	-967	-9.102	-641	-9.102	-871

		<i>Bedragen x € 1000</i>							
		2012		2013		2014		2015	
		Primair	Overige mutaties	Primair	Overige mutaties	Primair	Overige mutaties	Primair	Overige mutaties
Totaal programma's		-61.288	-1.312	-61.288	-596	-61.288	85	-61.288	114
Algemene dekkingsmiddelen									
PR	AU / OZB / Dividend / Financieringsfunctie	59.105		59.105		59.105		59.105	
BG 11 - 10	Prijscompensatie OZB		214		214		214		214
BG 11 - 11	Correctie i.v.m. eigen belastingcapaciteit		-61		-61		-61		-61
	Effect AU op basis van meicirculaire 2011				-896		-1.341		-2.348
VJN-11 4.4 JJ	Groeibudget 2011		155		155		155		155
VJN-11 4.4 KK	Onderuitputting per programma		550		550		550		550
VJN-11 4.4 LL	Taakstelling bedrijfsvoering verhogen (in relatie tot nr. 90. Beleidsnotitie bezuinigingen/nr. 89. In- en outsourcen van werkzaamheden/ RUD)				400		450		700
VJN-11 4.4 MM	Restant taakstelling				373		550		250
Totaal algemene dekkingsmiddelen		59.105	858	59.105	735	59.105	517	59.105	-540
PR	Onvoorzien	-69		-69		-69		-69	
Resultaat voor bestemming		-2.252	-454	-2.252	139	-2.252	602	-2.252	-426
Mutatie reserves									
PR	Primaire raming mutatie reserves	3.647		3.647		3.647		3.647	
BG 11 - 12	Jaarlijks oplopende dotatie aan reserve 'Grote Projecten'				-190		-380		-570
VJN-11 4.4 II	Algemene reserve		525		204		100		50
Totaal mutatie reserves		3.647	525	3.647	14	3.647	-280	3.647	-520
Begrotingsuitkomst		1.395	71	1.395	153	1.395	322	1.395	-946
		1.466		1.548		1.717		449	

Toelichting op begrotingsuitkomst en meerjarenperspectief

In het voorgaande overzicht is de begrotingsuitkomst 2012 opgebouwd uit twee elementen:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	
• Primaire begroting 2011	1.395
• Overige mutaties	
• voorjaarsnota 2011 (VJN 4.1 tot en met VJN 4.4)	-304
• mutaties die voortvloeien uit het actualiseren van de begroting (BG10 / BG 11)	-1.450
• scenario 2	1.825
	71
Begrotingsuitkomst	1.466

De overige mutaties, die door middel van begrotingswijzigingen na de vaststelling van de raadsbegroting 2012 door de raad zullen worden geëffectueerd, worden hieronder verder toegelicht.

Mutaties die voortvloeien uit de Voorjaarsnota 2011

Op 30 juni 2011 heeft de raad de Voorjaarsnota 2011 vastgesteld. In deze begroting zijn de financiële gevolgen van nieuw beleid uit die nota opgenomen. Voor 2012 heeft dat de volgende consequenties:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	
• effecten van genomen besluiten (paragraaf 4.1 Voorjaarsnota 2011)	-120
• voorgestelde beleidsintensiveringen (paragraaf 4.3 Voorjaarsnota 2011) ¹⁾	-1.638
• voorgestelde dekkingsmogelijkheden (paragraaf 4.4 Voorjaarsnota 2011) ²⁾	1.454
Totaal	-304

¹⁾ In de begroting 2012 zijn er in de exploitatie voor € 237.000 meer uren opgenomen (lastenverzwarend dus). Dit bedrag is gedekt uit de in de VJN opgenomen post VJN 4.3.C (€ 950.000). In de uiteenzetting financiële positie is deze post voor de jaarschijf 2012 derhalve opgenomen voor het resterende bedrag van € 713.000.

²⁾ De in de VJN 2011 opgenomen dekkingsmogelijkheid CC 'Leges omgevingsvergunning' is reeds in de primaire begroting verwerkt en komt dus niet terug in dit overzicht

Op de volgende bladzijden zijn de in de Voorjaarsnota in hoofdstuk 4 'Toelichtingen op het Financieel Perspectief' opgenomen overzichten ten aanzien van bovenstaande onderdelen weergegeven, waarbij gemakshalve dezelfde nummering is aangehouden als in de Voorjaarsnota. Voor een nadere toelichting op de opgenomen posten verwijzen wij naar de Voorjaarsnota 2011.

Effecten genomen besluiten

	Bedragen x €1000			
	2012	2013	2014	2015
Programma 4				
RB 2010114 - Subsidiëring popcultureel programma Stichting Luna	-120	-70	-20	
RB 2010129 Subsidiëring Stg. Cool		272	272	272
Totaal	-120	202	252	272

Voorgestelde beleidsintensiveringen

	Bedragen x €1000			
	2012	2013	2014	2015
Programma 2				
A Basisregistraties grootschalige topografie (BGT)	-156	-65	-65	-65
B scenario 2: nr. 47 Onkruidbestrijding van	-94	-94	-94	-94
Programma 3				
C Verschuiving inzet personeel van grondexploitaties naar reguliere gemeentelijke taken	-713	-513	-263	-13
D Subsidieaanvraag Innovatie Klimaatneutrale Steden (IKS)				
E Ontwikkeling regionale uitvoeringsdienst (RUD)		-200	-200	-200
F Verkoop openbaar groen		-30	-115	-115
G NME/ opbrengsten erfpacht windmolens	-47	-47	-47	-47
Programma 4				
I Regiotaxi - collectief WMO vervoer	-297	-237	-172	
J WMO-voorzieningen - Hulp in de huishouding	29	-60	-218	-401
K Jongerencoach	-50	-50	-50	-50
L GGD - bijdrage 2011	-60	-60	-60	-60
N Armoedebeleid	-250			
Programma 5				
O Kanaalsturing (excl. effect aanpassing openingstijden)		15	40	100
Totaal	-1.638	-1.341	-1.244	-945

Voorgestelde dekkingsmogelijkheden

		Bedragen x € 1000			
		2012	2013	2014	2015
Programma 2					
AA	Basisregistraties grootschalige topografie				
	Rijksmiddelen		35	35	35
	Onderuitputting budget GBKN		30	30	30
BB	nr. 48 Omvormen sierplantsoen e.d. naar gras	119	119	119	119
Programma 4					
EE	nr. 71 Taakstelling WNK 5%, 7,5%, 10%	10	15	20	20
FF	Taakmutatie maatschappelijke stages	45	45	45	45
GG	Jongerencoach t.k.v. budget 'Jeugdwerk preventieplan'	50	50	50	50
Algemene Dekkingsmiddelen					
II	Algemene reserve'	525	204	100	50
JJ	Groeibudget 2011	155	155	155	155
KK	Onderuitputting per programma (1% van de algemene dekkingsmiddelen)	550	550	550	550
LL	Taakstelling bedrijfsvoering verhogen (in relatie tot nr. 90 Beleidsnotitie bezuinigingen/ nr. 89 In- en outsourcen van werkzaamheden/ RUD)		400	450	700
MM	Restant taakstelling		373	550	250
Totaal		1.454	1.976	2.104	2.004

Actualiseren begroting

De mutaties die betrekking hebben op de actualisering van de begroting betreffen met name effecten die zijn overgenomen uit de raadsbegroting 2011 (meerjarenraming) en diverse ontwikkelingen, waaraan financiële consequenties verbonden zijn. In onderstaand overzicht zijn deze mutaties verder toegelicht.

Bedragen x € 1.000		
Nummer	Omschrijving	Jaarschijf 2012
BG 11-1	Dit betreft het bedrag dat op basis van de VJN 2009-4.3 H olopend in de begroting wordt opgenomen voor groot onderhoud wijken. Door aanvullende besluitvorming in het kader van de reserve 'Beheer en sociale structuur' is deze olopende dotatie niet meer nodig en is deze opgenomen als bezuiniging A in scenario 2 welke ook deel uitmaakt van de meerjarenraming.	-175
BG 11-2	Dit betreft de meeropbrengst exploitatie lichtmastreclame,abri's en europanelen welke is gebaseerd op VJN 2008 4.2 F (van € 120.000 naar € 130.000)	10
BG 11-3	Voor de huisvesting van het Huygenscollege/Polstok heeft de raad een krediet gevoteerd (Rb 2009-062). De in gebruikname zal naar verwachting in 2012 plaatsvinden waardoor pas vanaf 2013 kapitaallasten ingerekend hoeven te worden.	
BG 11-4	Bij raadsbesluit van december 2008 is het uitvoeringsprogramma 'Dicht bij huis gezond leven' vastgesteld. Op basis van de destijds genomen besluitvorming zal het toegekende budget met ingang van 2013 worden afgehaald.	
BG 11-5	Op basis van VJN 2009 4.4 I wordt het in 2011 verwachte voordeel op het ISP van € 60.000 in 2012 teruggebracht met € 14.000 tot € 46.000	-14
BG 11-6	Op basis van VJN 2010 4.3 O wordt met ingang van 2012 de ingerekende onderuitputting geschrapt uit de begroting.	-1.000

		<i>Bedragen x € 1.000</i>
Nummer	Omschrijving	Jaarschijf 2012
BG 11-7	Op basis van VJN 2010 4.4 AA en het document 'Voorstellen voor bezuinigingen' wordt de taakstelling voor de organisatie om te besparen op de formatie in 2012 verhoogd met € 125.000	125
BG 11-8	Deze post betreft zowel de vrijval van rente op langlopende leningen als het effect van lagere lasten door afschrijving.	
BG 11-9	Dit betreft de kapitaallasten van de geactualiseerde investeringsschema's.	-549
BG 11-10	Het is aan de raad om voor 2012 de nieuwe belastingtarieven vast te stellen. Als voor de OZB akkoord wordt gegaan met een inflatiecorrectie van 2,29% leidt dit tot een hogere OZB-opbrengst.	214
BG 11-11	Op basis van de geactualiseerde objectenbestanden voor de OZB is de begrote OZB in de begroting 2012 aangepast. De hogere WOZ-waarde die dit tot gevolg heeft leidt in de Algemene Uitkering tot een aftrekpost onder de noemer 'Eigen belastingcapaciteit'.	-61
BG 11-12	In de begroting 2012 is € 1.520.000 geraamd als dotatie aan de reserve 'Grote Projecten'. Conform de innovatieve methode wordt deze dotatie jaarlijks verhoogd met € 190.000.	
Totaal		-1.450

Reserves en voorzieningen

Recapitulatie reserves als bedoeld in artikel 43 lid 1 BBV

Rubriek a: Vrij besteedbare reserves (weerstandsvermogen)

<i>Bedragen x € 1000</i>							
Nummer	Omschrijving	Rekening 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014	Raming 2015
711000	Algemene Reserve	22.331	16.884	16.359	16.155	16.055	16.005
Totaal		22.331	16.884	16.359	16.155	16.055	16.005

Rubriek b: Bestemmingsreserves

<i>Bedragen x € 1000</i>							
Nummer	Omschrijving	Rekening 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014	Raming 2015
713099	Reserve NBK-deel 1 Hoofdinfrastructuur	-128	195	2.890	1.182	1.387	3.233
713100	Reserve NBK-deel 2 gebouw en en	9.673	9.603	8.936	8.759	8.279	8.205
713101	Reserve beheer & sociale struc	18.981	21.382	20.902	24.217	23.535	24.081
713102	Beeldende kunst	7	0	0	0	0	0
713103	Kinderopvang	289	267	245	245	245	245
713104	Rente egalisatie reserve	2.000	0	0	0	0	0
713119	Grote Projecten	32.322	29.316	26.438	23.741	21.232	18.918
713123	Onderw ijshuisvesting	417	370	323	276	229	182
713134	BWS en overw instregeling	1.759	1.829	1.900	1.973	2.049	2.128
713136	Monumentenreserve	175	104	104	104	104	104

<i>Bedragen x € 1000</i>							
Nummer	Omschrijving	Rekening 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014	Raming 2015
713140	Egalisatie bedrijfsmiddelen	649	649	649	649	649	649
713142	Beheersfonds Uitbreiding Geest	3.345	0	0	0	0	0
713145	Nieuw bouw tafeltennis center DOV	644	627	609	591	574	557
713146	Brede School De Horst	2.551	0	0	0	0	0
713147	Kunstgrasvelden & Accommodaties	1.131	1.010	893	779	669	563
713151	Reserve Schoolw oningen	2.512	4.117	3.722	3.327	2.932	2.537
713153	Frisse Scholen	27	0	0	0	0	0
713158	WMO	300	0	0	0	0	0
713161	Actieplan jeugdwerkloosheid	53	0	0	0	0	0
713162	Antidiscriminatievoorzieningen	19	14	7	0	0	0
713165	Impulsregeling combinatiefuncties	263	287	274	211	148	85
713166	IZA-gelden	449	336	224	112	0	0
713167	Regeling generaal pardon	65	0	0	0	0	0
Totaal		77.503	70.106	68.115	66.166	62.032	61.486

Recapitulatie voorzieningen als bedoeld in artikel 44 lid 1 BBV

Rubriek a: Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs is te schatten.

Deze voorzieningen zijn niet aanwezig.

Rubriek b: Op de balansdatum bestaande risico's voor bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.

<i>Bedragen x € 1000</i>						
Nummer	Rekening 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014	Raming 2015
32006 t/m Verliesvoorziening grondexploitatie 32009	9.160	9.160	9.160	9.160	9.160	9.160
14708 Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	151	151	151	151	151	151
11417 Voorziening dubieuze debiteuren Soza	2.128	2.128	2.128	2.128	2.128	2.128
TOTAAL	11.439	11.439	11.439	11.439	11.439	11.439

Rubriek c: Kosten die in een volgend jaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Nummer	Rekening 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014	Raming 2015
721700 Inburgering nieuw komers	41	0	0	0	0	0
721703 Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	400	34	265	208	422	545
721708 Pensioenvoorz politieke ambtsdragers	723	1.217	1.278	1.339	1.369	1.399
721709 Groot onderhoud Wegen/Kunstw /	9.291	7.761	7.861	8.498	9.378	8.565
721710 Groot Onderhoud Openbare Verlichting	1.122	1.009	1.141	1.290	1.381	1.502
721711 Voorziening egalisatie riolering	1.175	1.387	1.472	1.567	1.510	1.482
721712 Arbeidsvoorw aardenbeleid	161	123	93	74	74	74
721713 Voorziening ISV	519	589	659	729	799	799
721715 Groot onderhoud speeloppervl b	925	1.063	868	350	467	485
721716 Egalisatie afvalstoffenheffing	651	464	158	158	158	158
721718 Verhaal gediff. premie WGA werknemers	48	48	48	48	48	48
722020 Voorziening OAB 2006-2010 gemdeed	21	21	21	21	21	21
722757 Milleniumgemeente	36	36	36	36	36	36
TOTAAL	15.113	13.752	13.900	14.318	15.663	15.114

Vervangingsinvesteringen

In dit onderdeel zijn per sector de vervangingsinvesteringen voor 2011 en volgende jaren weergegeven. Tevens zijn in het overzicht de investeringen van Onderwijshuisvesting opgenomen.

Berekening kapitaallasten

Voor de berekening van de afschrijvingen van de aangeleverde vervangingsinvesteringen zijn de afschrijvingstermijnen en afschrijvingsmethoden gehanteerd zoals die zijn opgenomen in bijlage 1 Afschrijvingstabel bij de nota '*Materiële vaste activa*' van 15 december 2009.

Voor de berekening van de rentelasten van de aangeleverde vervangingsinvesteringen voor de raadsbegroting 2012 is een rentepercentage van 3,85% gehanteerd.

Sector Organisatieondersteuning

<i>Bedragen x € 1000</i>								
Omschrijving	Jaar van investeren	Investeringsbedrag	Afschrijvingen		Kapitaallasten			
			termijn	vorm	2012	2013	2014	2015
Documentmanagement	2011	178	4	Lineair	52	52	52	52
Papiervernietigers	2011	8	5	Lineair	2	2	2	2
Flexiw eb / GIS	2011	54	4	Lineair	16	16	16	16
Tijdregistratie systeem Big Ben	2011	25	4	Lineair	8	8	8	8
Telefoon toestellen	2011	126	5	Lineair	31	31	31	31
Software Burgerservicenummer	2011	27	3	Lineair	11	11	10	10
SAN; storage oplossing	2011	690	4	Lineair	201	201	201	200
Aanschaf PC	2011	213	4	Lineair	62	62	62	62
Follow-me Printers	2011	19	4	Lineair	6	6	6	6
Aanschaf laptops	2012	64	4	Lineair		19	19	19
Vervanging financieel systeem	2012	72	4	Lineair		21	21	21
Software BAG	2012	82	4	Lineair		24	24	24
Smartphones	2012	22	2	Lineair		12	12	12
Vaatwasmachine	2012	8	3	Lineair		3	3	3
Meubilair	2012	19	15	Lineair		2	2	2
Smartdocuments	2012	16	4	Lineair		5	5	5
Dienstauto bode's	2013	14	5	Annuitair			4	4
Telefoniesysteem	2013	154	8	Lineair			26	26
Aanschaf monitoren 2010	2013	78	4	Lineair			23	23

Bedragen x € 1000

Omschrijving	Jaar van investeren	Investeringsbedrag	Afschrijvingen		Kapitaallasten			
			termijn	vorm	2012	2013	2014	2015
Uitbreiding servers 2010 (SAN)	2013	200	4	Lineair			58	58
Scanners 2010	2013	22	4	Lineair			7	7
GIS	2013	51	4	Lineair			15	15
Smart documents - High concept	2013	53	4	Lineair			16	16
Software thuiswerken	2013	126	4	Lineair			37	37
Vervanging meubilair gemeentehuis 1993	2013	16	15	Lineair			2	2
PLANON	2013	127	4	Lineair			37	37
Corsa - Split Vision	2013	20	4	Lineair			6	6
Corsa - E & D	2013	61	4	Lineair			18	18
Corsa - BCT	2013	29	4	Lineair			9	9
Corsa - NNB	2013	5	4	Lineair			2	2
Uitbreiding Microsoft Licenties	2013	55	4	Lineair			16	16
Upgrade Zenworks	2013	30	4	Lineair			9	9
Infoschermen balies	2013	30	3	Lineair			12	12
Digitalisering Facturen	2014	55	4	Lineair				16
Aanschaf AAG softwarepakket	2014	20	4	Lineair				6
Totaal Organisatie Ondersteuning		2.769			389	475	771	792

Sector Stadsontwikkeling

<i>Bedragen x € 1000</i>								
Omschrijving	Jaar van investeren	Investeringsbedrag	Afschrijvingen		Kapitaallasten			
			termijn	vorm	2012	2013	2014	2015
Vervanging Geomilieu	2013	8	4	Lineair			3	3
Geluidsmeetapparatuur	2013	13	5	Annuïtair			3	3
RO beheer	2014	45	4	Lineair				13
Totaal Stadsontwikkeling		66			0	0	6	19

Sector Stadsbeheer

<i>Bedragen x € 1000</i>								
Omschrijving	Jaar van investeren	Investeringsbedrag	Afschrijvingen		Kapitaallasten			
			termijn	vorm	2012	2013	2014	2015
Betonbakken tbv ondergrondse containers 15x	2011	18	10	Annuitair	3	3	3	3
Ondergrondse containers 15x	2011	39	10	Annuitair	5	5	5	5
2 glasbakken - 1 textielcontainer Raadhuisplein	2011	12	10	Annuitair	2	2	2	2
Software Rijcurve/Ongeval/Verkeersmodellen	2011	5	3	Lineair	2	2	2	2
GPS 3D	2011	50	5	Annuitair	12	12	12	12
Prikrol	2012	10	10	Annuitair		2	2	2
Houtversnipperaar II	2012	30	10	Annuitair		4	4	4
Rijw ielpadstrooier III	2012	26	10	Annuitair		4	4	4
Pneumatische snoeiapparaten I en II	2012	12	10	Annuitair		2	2	2
6 Verkeerstellers	2012	71	10	Annuitair		9	9	9
Kunstmeststrooier	2012	10	10	Annuitair		2	2	2
WA 1 Wegpyramide Middenweg 1	2013	59	15	Lineair			7	7
VRI 1 Westtangent-Reuzenpandasingsel	2013	23	15	Lineair			3	3
VRI 2 Westtangent-Saffier	2013	23	15	Lineair			3	3

Bedragen x € 1000

Omschrijving	Jaar van investeren	Investerings-bedrag	Afschrijvingen		Kapitaallasten			
			termijn	vorm	2012	2013	2014	2015
VRI 3 Westtangent-Zuidtangent	2013	23	15	Lineair			3	3
VRI 4 Westtangent-Stationweg	2013	6	15	Lineair			1	1
VRI 5 Middenweg-Vondellaan-Beukenlaan	2013	14	15	Lineair			2	2
VRI 6 Krusemanlaan-Brouwersgracht	2013	10	15	Lineair			2	2
Boschung veegmachine	2013	125	5	Annuïtair			28	28
Veegmachine Ravo 540	2013	145	5	Annuïtair			33	33
Grondkist 2x	2013	10	10	Annuïtair			2	2
Ricoh 240 lichtdrukmaschine	2013	18	5	Lineair			5	5
HP 1050	2013	8	5	Lineair			2	2
Inrichten plakplaatsen	2014	38	10	Lineair				6
2 glasbakken - 1 textielcontainer Middenweg	2014	28	10	Annuïtair				4
2 glasbakken - 1 textielcontainer R. Flamingo	2014	28	10	Annuïtair				4
Totaal Stadsbedrijf		841			24	47	138	152

Sector Publiek

<i>Bedragen x € 1000</i>								
Omschrijving	Jaar van investeren	Investeringsbedrag	Afschrijvingen		2012	Kapitaallasten		
			termijn	vorm		2013	2014	2015
Vervangen automatiseringssysteem (Cypers Unix) burgerzaken	2012	52	4	Lineair		16	15	15
Softwareprogrammatuur SOZA	2012	95	4	Lineair		28	28	28
Vervangen BAVAK	2014	40	4	Lineair				12
ACD software	2015	25	4	Lineair				
Kenniscentrum	2015	25	4	Lineair				
Mdooffice	2015	100	4	Lineair				
Totaal Publiek		337			0	44	43	55

Sector Brandweer en Rampenbestrijding

<i>Bedragen x €1000</i>								
Omschrijving	Jaar van investeren	Investeringsbedrag	Afschrijvingen		Kapitaallasten			
			termijn	vorm	2012	2013	2014	2015
Tankautospuut 844	2011	350	12	Annuitair	38	38	38	38
Dienstauto 25-TN-XS	2011	30	5	Annuitair	7	7	7	7
Dienstauto 26-TN-XS	2011	30	5	Annuitair	7	7	7	7
Gasdetectieapparatuur	2011	12	5	Annuitair	3	3	3	3
C2000 Mobilfoons	2012	40	5	Annuitair		9	9	9
C2000 Portofoons	2012	90	5	Annuitair		21	21	21
Inrichting coördinatiecentrum	2012	26	10	Lineair		4	4	4
Testapparatuur ademlucht	2012	30	5	Annuitair		7	7	7
Compressor	2012	30	10	Annuitair		4	4	4
Werkplaatsinrichting	2012	35	10	Annuitair		5	5	5
Kar-Systeem	2013	25	5	Annuitair			6	6
Warmtebeeldcamera's	2013	40	5	Annuitair			9	9
Vervanging schoeisel	2013	17	5	Annuitair			4	4
Ademluchtcilinders	2013	45	15	Annuitair			5	5
Redvesten (40 stuks)	2014	10	5	Annuitair				3
Duikuitrusting 2005	2015	25	10	Annuitair				
Vervanging hydraulisch gereedschap	2015	90	5	Annuitair				
Communicatie apparatuur voor duikers (spreekset en lijnen)	2015	30	5	Annuitair				
Helmen brandweer	2015	46	5	Annuitair				
Duikpakken	2015	48	5	Annuitair				
Vervanging tankautospuut	2015	425	12	Annuitair				
Totaal Brandweer		1.474			55	105	129	132

Onderwijshuisvesting

<i>Bedragen x € 1000</i>								
Omschrijving	Jaar van investeren	Investeringsbedrag	Afschrijvingen		Kapitaallasten			
			termijn	vorm	2012	2013	2014	2015
School De Draai grondkosten	2014	583		Lineair				23
School De Draai bouw kosten	2014	5.037	40	Lineair				320
School De Draai installatiekosten	2014	1.259	15	Lineair				133
School De Draai exploitatielasten								29
Uitbreiding gymcapaciteit vo bouw kosten	2011/2012	690	40	Lineair		44	44	44
Uitbreiding gymcapaciteit vo installatiekosten	2011/2012	172	15	Lineair		19	19	19
Uitbreiding gymcapaciteit vo exploitatielasten					4	4	4	4
Basisschool De Draai (piekvoorziening, systematiek)	2013	1.633	40	Annuitair			81	81
Basisschool De Draai (piekvoorziening, exploitatielasten)						8	8	8
Eerste inrichting basisonderw ijs	2012	81	20	Lineair		8	8	8
Eerste inrichting basisonderw ijs	2013	27	20	Lineair			3	3
Eerste inrichting basisonderw ijs	2014	100	20	Lineair				9
Eerste inrichting basisonderw ijs	2015	39	20	Lineair				
Eerste inrichting voortgezet onderw ijs	2012	272	20	Lineair		25	25	24
Eerste inrichting voortgezet onderw ijs	2013	99	20	Lineair			9	9
Eerste inrichting voortgezet onderw ijs	2014	89	20	Lineair				8
Eerste inrichting voortgezet onderw ijs	2015	74	20	Lineair				
Beheerslasten uitbreiding gymcapaciteit					45	45	45	60
Exploitatielasten Umbriellaan (Polsstok/Huygenscollege)					32	32	32	32
Totaal Onderwijshuisvesting		10.155			81	185	278	814

Heerhugowaard
Stad van kansen

Bijlagen

De raadsbegroting 2012 bevat de volgende bijlagen:

- Jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde voorzieningen
- Uitvoeringsinformatie
- Kerngegevens
- Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130

Bijlage 1: Jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een gelijk volume

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een gelijk volume. Dit overzicht moet op grond van artikel 20 lid 2a BBV in de begroting worden opgenomen.

		<i>Bedragen x €1.000</i>			
	Aantal	2012	2013	2014	2015
Uitkeringen en pensioenen (voormalige wethouders)	21	212	212	212	212
Wachtgeldten voormalig personeel	4	124	124	64	17
Formatieknelpunten	1	26	26	26	26
Totaal		362	362	302	255

In verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd zal in 2014 en 2015 een deel van de arbeidskostengerelateerde verplichtingen vrijvallen (respectievelijk € 60.000 en € 47.000).

Bijlage 2. Uitvoeringsinformatie

Onderstaande tabel betreft de informatie voor derden op grond van artikel 71 lid 1 BBV, te weten een conversietabel producten - programma's, waarin wordt aangegeven:

- welke producten onder welke programma's vallen; en
- wat de baten, lasten en het saldo zijn.

	Bedragen x € 1000		
	Lasten	Baten	Saldo
Programma 1. Veiligheid			
6120 Brandbestrijding	3.024	80	-2.944
6140 Veiligheidsbeleid	346	0	-346
6951 Stelpost programma 1	107	0	-107
Totaal programma 1 Veiligheid	3.477	80	-3.397

	Bedragen x € 1000		
	Lasten	Baten	Saldo
Programma 2. Stedelijk beheer			
6144 Dierenbescherming	144	0	-144
6208 Verkeerszaken (Wijkbeheer)	430	0	-430
6209 Verkeerszaken	436	0	-436
6210 Wegen, straten en pleinen	4.824	31	-4.793
6211 Straatmeubilair	140	170	30
6213 Wegen, straten en pleinen (derden)	208	229	21
6215 Parkeren	357	303	-54
6217 Openbare verlichting	1.125	31	-1.094
6218 Straatreiniging	992	658	-334
6219 Gladheidsbestrijding	186	0	-186
6240 Waterkering/afw atering/landaanw .	469	0	-469
6241 Onderhoud berm en berm sloten	251	0	-251
6313 Markten	81	55	-26
6420 Openbaar basisonderw ijs	115	89	-26
6421 Onderw ijshuisv. openb. basisonderw .	1.576	49	-1.527
6423 Onderw ijshuisv. bijz. basisonderw .	1.976	83	-1.893
6431 Openb. Speciaal Ond, Onderw ijshuisv.	248	0	-248
6433 Bijz. Speciaal Ond, Onderw ijshuisv.	73	0	-73
6440 Openb. voortgezet onderw ijs	2	0	-2
6441 Openb. V oortg. Ond, Onderw ijshuisv.	79	0	-79

	Bedragen x € 1000		
	Lasten	Baten	Saldo
6443 Bijz. Voortg. Ond, Onderw ijshuisv.	2.020	0	-2.020
6485 Vandalisme schoolgebouw en	213	0	-213
6560 Speelvoorzieningen	445	0	-445
6581 Verpachting Kermissen	0	58	58
6592 Openbaar groen/parken/plantsoenen	3.278	0	-3.278
6593 Lijkbezorging	144	144	0
6721 Inzameling huishoudelijk afval	4.398	483	-3.915
6725 Afvalstoffenheffing	0	4.291	4.291
6730 Riolering	2.959	0	-2.959
6731 Riolheffing	0	3.138	3.138
6832 Vastgoedbeh.gemeente-eigendom	293	513	220
6833 Vastgoedregistratie	208	40	-168
6914 Nutscoördinatie	50	3	-47
6952 Stelpost programma 2	175	0	-175
Totaal programma 2 Stedelijk beheer	27.895	10.368	-17.527

	Bedragen x € 1000		
	Lasten	Baten	Saldo
Programma 3. Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving			
6113 Straatnaamgeving en huisnummering	19	0	-19
6300 Economie en Vastgoed	416	0	-416
6330 Nutsbedrijven	5	5	0
6570 Monumenten	59	0	-59
6572 Archeologisch erfgoed	3	0	-3
6582 Evenementen	74	0	-74
6740 Milieubeleid/-programma	257	0	-257
6742 Handhaving	1.269	0	-1.269
6745 Bodembescherming	45	2	-43
6810 Beleidsadv. Ruimtelijke Ordening	1.427	86	-1.341
6811 Bestemmingsplannen	521	0	-521
6821 Stedelijke vernieuw ing	25	94	69
6823 Vergunningverlening	672	0	-672
6824 WABO vergunning	1.700	1.700	0
6830 Grondexploitaties	29.982	29.867	-115
6845 Woonruimteverdeling	101	7	-94
6846 Woonw agens	157	70	-87
Totaal programma 3 Stedelijke voorzieningen en duurzame leefomgeving	36.732	31.831	-4.901

	Bedragen x € 1000		
	Lasten	Baten	Saldo
Programma 4. Sociale samenhang			
6250 Wijkgericht w erken	859	0	-859
6480 Gemeensch.baten/lasten vh onderw ijs	225	0	-225
6481 Onderw ijsachterstandsbeleid	237	76	-161
6484 Leerplicht/reg. meld-&coörd.centrum	318	18	-300
6486 Onderw ijsbegeleiding	30	0	-30
6490 Zw emonderw ijs	45	0	-45
6510 Bibliotheekw erk	2.117	0	-2.117
6511 Muziekonderw ijs	531	147	-384
6513 Overige kunstzinnige vorming	64	0	-64
6531 Overige sportaccommodaties	3.917	1.313	-2.604
6540 Scheppende/beeldende kunst	385	0	-385
6541 Musea/oudheidskamers	25	0	-25
6543 Accommodaties kunst en cultuur	2.194	276	-1.918
6580 Overige recreatieve voorzieningen	80	12	-68
6610 Wet BUIG	9.238	7.184	-2.054
6612 Wet Sociale Werkvoorziening	4.597	4.597	0
6614 Bijzondere bijstand/armoedebeleid	1.067	0	-1.067

	Bedragen x € 1000		
	Lasten	Baten	Saldo
6615 Huygenpas	274	0	-274
6619 Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen	300	300	0
6622 WMO	2.542	400	-2.142
6623 Participatiebudget	3.753	2.708	-1.045
6631 Sociaal cultureel w erk	3.876	209	-3.667
6650 Kinderopvang	690	0	-690
6651 Maatschappelijk w erk	1.324	37	-1.287
6653 WMO individuele voorzieningen	3.501	212	-3.289
6654 Integratie en inburgering	24	0	-24
6661 Volksgezondheid	1.176	0	-1.176
6663 Jeugdgezondheidszorg (uniform)	1.215	957	-258
6664 Jeugdgezondheidszorg (maatw erk)	62	0	-62
6954 Stelpost programma 4	134	0	-134
Totaal programma 4 Sociale samenhang	44.800	18.446	-26.354

	<i>Bedragen x € 1000</i>		
	Lasten	Baten	Saldo
Programma 5. Dienstverlening, Communicatie en Informatisering			
6001 Gemeenteraad / Raadscommissies	679	0	-679
6002 Burgermeester en Wethouders	1.169	0	-1.169
6003 Raadsgriffier	162	0	-162
6004 Rekenkamercommissie	45	0	-45
6101 Gemeentesecretaris	221	0	-221
6103 Representatie	17	0	-17
6104 Bestuurssecretariaat	280	0	-280
6106 Algemene voorlichting	533	0	-533
6107 Rechtsbescherming	299	0	-299
6109 Regionale samenwerking	397	0	-397
6111 Lasten en baten secretarieleges	283	877	594
6114 Verkiezingen	0	0	0
6115 Overige burgerzaken	1.397	21	-1.376
6116 Bestuursondersteuning	832	0	-832
6483 Leerlingenvervoer	957	11	-946
6847 Leges informatieverzoeken makelaars	0	11	11
6922 Algemene Baten en Lasten	2.047	0	-2.047
6923 Algemene Baten en lasten (CS)	195	0	-195
6924 Algemene Baten/Lasten (Fac.Zaken)	80	0	-80
6930 Uitvoering Wet WOZ	844	0	-844
6940 Heffing en invord gem.belastingen	249	132	-117
6955 Stelpost programma 5	418	0	-418
6958 Stelpost programma 8	-988	0	988
6960 Saldo van kostenplaatsen	100	62	-38
Totaal programma 5. Dienstverlening, Communicatie en Informatisering	10.216	1.114	-9.102

Bijlage 3. Kerngegevens

Omschrijving	2011	2012
A. Sociale structuur		
Aantal inwoners	51.945	52.410
w waarvan: van 0 - 19 jaar	13.545	13.656
van 20 – 64 jaar	31.840	31.614
van 65 jaar en ouder	6.560	7.140
w waarvan van 75 - 85 jaar	1.725	1.979
Aantal periodieke bijstandgerechtigden	436	431
Aantal uitkeringsgerechtigden	3.700	3.733
Aantal huishoudens met laaginkomen	5.312	5.240
Aantal inwoners in werkvoorzieningschappen	177	193
Aantal minderheden	3.010	3.070
Aantal één-ouder huishoudens	1.314	1.376
B. Fysieke structuur		
Totale oppervlakte gemeente	3.999 ha	3.999 ha
w waarvan: binnenwater (excl. Ringvaart)	161 ha	167 ha
w waarvan in onderhoud bij de gemeente	65 ha	65 ha
Aantal woningen	21.145	21.362
w waarvan: huurwoningen	5.626	5.654

Omschrijving	2011	2012
Gemiddelde woningbezetting	2,46	2,45
Aantal woonruimten	22.545	22.810
Lengte van wegen	277 km	277 km
w waarvan: binnen de bebouwde kom	248 km	248 km
buiten de bebouwde kom/wegengebied	29 km	29 km
Totale oppervlakte van wegen in m ²	2.708.000 m ²	2.648.000 m ²
Totale oppervlakte openbaar groen in m ² ¹⁾	2.878.000 m ²	2.753.000 m ²
C. Financiële structuur		
Gewone uitgaven	130.676.000	123.126.000
per inwoner	2.516	2.349
per woning	6.180	5.764
Opbrengst belastingen ²⁾	13.014.000	13.858.000
per inwoner	251	264
per woning	615	649

¹⁾ Exclusief oppervlakte grassportvelden 245.000 m²

²⁾ Betreft OZB en Afvalstoffenheffing

Omschrijving	2011	2012
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	42.791.000	43.912.000
per inw oner	824	838
per w oning	2.024	2.056
Boekw aarde geactiveerde kapitaaluitgaven per 31 december 2011	237.015.000	232.532.000
per inw oner	4.563	4.437
per w oning	11.209	10.885
Eigen financieringsmiddelen per 31 december 2011	98.829.000	94.627.000
per inw oner	1.903	1.806
per w oning	4.674	4.430
Vaste schuld per 31 december 2011	97.393.000	114.743.000
per inw oner	1.875	2.189
per w oning	4.606	5.371

Bijlage 4. Scenario 2 Raadsbesluit 2010-130

		<i>Bedragen x €1000</i>			
		2012	2013	2014	2015
Voorstellen					
A	Terugdraaien van in perspectief opgenomen budget groot onderhoud w ijen (RV 11-11-2010)	350	525	700	700
B	Onderuitputting budget gemeenschappelijke regelingen (post N VJN 2010)	41	41	41	41
Totaal voorstellen		391	566	741	741
Programma 1 Veiligheid					
27	Bestuurlijke strafbeschikking	50	50	50	50
28	Taakstelling GR met 5%, 7,5% en 10% - Veiligheidsregio	30	45	60	60
29	HALT		27	27	27
31	Jongerenpreventieteams	50	50	50	50
Totaal programma 1		130	172	187	187
Programma 2 Stedelijk beheer.					
35	Loslaten beeldkw aliteit: overgaan naar straatreinigen o.b.v. frequentie	28	28	28	28
37	Gladheidsbestrijding - overgaan op pekelsputten	11	11	11	11
40	Onderhoud bermen en bermsloten	15	15	15	15
42	Stoppen met plaatsen van bloembakken	11	11	11	11
43	Terugbrengen beheerkw aliteit van het openbaar groen in centrumgebieden	10	10	10	10
44	Extensief beheren van gras langs hoofdontsluitingswegen	28	28	28	28
45	Extensief beheren van gras op industrieterreinen	28	28	28	28
46	Extensief beheren van grootschalige groengebieden en parken	31	31	31	31
47	Beeldmaatlat B naar C in areaal sierplantsoen, hagen, blokheesters, rozen en vaste planten	130	130	130	130
49	Actieve verkoop openbaar groen	115	115	115	115
50	Taakstelling GR met 5%, 7,5% en 10% - Recreatieschap	6	9	12	12
Totaal programma 2		413	416	419	419

		<i>Bedragen x €1.000</i>			
		2012	2013	2014	2015
Programma 3 Stedelijke voorzieningen en duurzame samenleving.					
51	Dierenbescherming - 5% korten op de vergoeding aan dierenopvangende instanties	3	3	3	3
52	Wijkgericht werken	35	35	35	35
53	Opheffen markten	0	0	0	0
54	Schrappen subsidieregeling gemeentelijke monumenten	55	55	55	55
55	Kostendekkendheid maken Hartje Winter	50	50	50	50
Totaal programma 3		143	143	143	143
Programma 4 Sociale samenhang.					
60	Remedial teaching	107	161	161	161
60A	Amendement F 30 juni 2011	-26	-80	-80	-80
60B	Amendement F 30 juni 2011, bezuiniging leerlingenvervoer	15	15	15	15
60C	Amendement F 30 juni 2011, leges TKB controles	11	65	65	65
62	Schoolsportdagen	0	0	0	0
63	Onderwijsbegeleiding	29	29	29	29
64	Toiletten Middenwaard	3	3	3	3
65	ISP	340	510	680	680
68	Afschaffen vervoer zwemonderwijs	44	44	44	44
72	Doelmatige uitvoering Huygenpas	40	40	40	40
73	Maatschappelijke stages	0	0	0	0
Totaal programma 4		563	787	957	957

		<i>Bedragen x €1.000</i>			
		2012	2013	2014	2015
Programma 5 Dienstverlening communicatie en informatisering.					
78	Citymarketing	50	50	50	50
79	Personeelsblad De Zaak afschaffen	26	26	26	26
81	Ontwikkingsbedrijf NHN - staken			104	104
82	Staken met RHCA - andersoortige archief functie			195	195
83	Staken met gratis verstrekken van ID-kaarten aan 13-jarigen	14	14	14	14
85	Onderzoek naar mogelijkheden om werk voor andere gemeenten te verrichten	50	50	50	50
88	Live-uitzendingen raadsvergaderingen	45	45	45	45
Totaal programma 5		185	185	484	484
TOTAAL SCENARIO 2 RB 11-11-2010		1.825	2.269	2.931	2.931

